

ความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู - อาจารย์ ที่มีต่อการเตรียมความพร้อม
เพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา

OPINIONS OF ADMINISTRATORS AND TEACHERS TOWARD THE PREPARATION
FOR EDUCATION REFORM OF COLLEGES UNDER THE DEPARTMENT
OF VOCATIONAL EDUCATION

ชลวัฒน์ ศิริวงษา
CHOLLAWATT SIRIVAJA

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2545

ISBN 974-648-735-3

ความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู-อาจารย์ ที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูป
การศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา

OPINIONS OF ADMINISTRATORS AND TEACHERS TOWARD THE PREPARATION
FOR EDUCATION REFORM OF COLLEGES UNDER THE DEPARTMENT
OF VOCATIONAL EDUCATION

ชลวัฒน์ สิริวาจา

CHOLLAWATT SIRIVAJA

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2545

ISBN 974-648-735-3

**OPINIONS OF ADMINISTRATORS AND TEACHERS TOWARD THE PREPARATION
FOR EDUCATION REFORM OF COLLEGES UNDER THE DEPARTMENT
OF VOCATIONAL EDUCATION**

CHOLLAWATT SIRIVAJA

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF INDUSTRIAL EDUCATION IN VOCATIONAL ADMINISTRATION
SCHOOL OF GRADUATE STUDIES
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG**

2002

ISBN 974-648-735-3

COPYRIGHT 2002

SCHOOL OF GRADUATE STUDIES

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

หัวข้อวิทยานิพนธ์

นักศึกษา

รหัสประจำตัว

ปริญญา

สาขาวิชา

พ.ศ.

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู - อาจารย์ที่มีต่อการเตรียม

ความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา

สังกัดกรมอาชีวศึกษา

นายชลวัฒน์ ศิริวาจา

42064119

ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต

การบริหารอาชีวศึกษา

2545

รองศาสตราจารย์ ดร.สมพร ไชยะ

ดร.สวัสดิ์ อุดมโกชน์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครู - อาจารย์ที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา ใน 4 ด้าน คือ ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านการระดมทรัพยากร และด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครู - อาจารย์ที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่งและสังกัดสถานศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารและครู - อาจารย์ที่ปฏิบัติงานอยู่ในกองวิทยาลัยเทคนิค กองการศึกษาอาชีพ กรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12 จำนวน 352 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ ลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ และแบบมาตราส่วนประมาณค่า การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ โดยคิดค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบโดยสถิติ t - test

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู - อาจารย์ กองวิทยาลัยเทคนิค กองการศึกษาอาชีพ กรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12 ที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา ทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านบุคลากร ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และด้านการระดมทรัพยากร

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครู – อาจารย์ที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12 จำแนกตามตำแหน่ง ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารและครู-อาจารย์มีความคิดเห็นในด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านการระดมทรัพยากร และด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาแตกต่างกันทุกด้าน

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครู – อาจารย์ที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12 จำแนกตามสังกัดสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครู – อาจารย์ที่ปฏิบัติงานในกองวิทยาลัยเทคนิค และกองการศึกษาอาชีพ มีความคิดเห็นแตกต่างกัน 3 ด้าน คือ ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านบุคลากร และด้านการระดมทรัพยากร ส่วนด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไม่แตกต่าง

Thesis Title	Opinions of Administrators and Teachers Toward the Preparation for Education Reform of Colleges under the Department of Vocational Education
Student	Mr.Chollawatt Sirivaja
Student ID.	42064119
Degree	Master of Industrial Education
Programme	Vocational Administration
Year	2002
Thesis Advisor	Associate Professor Dr.Somporn Chaiya
Thesis Co – Advisor	Dr.Sawat Udompoch

ABSTRACT

The purpose of this research was to study the Opinions of administrators and teachers toward the preparation for education reform of colleges under the Department of Vocational Education in 4 aspects : teaching and learning process, personnel, resource utilization and educational technology, as well as to compare Opinions of administrators and teachers toward the preparation for education reform of colleges classified by positions and college divisions

The research sample included 352 administrators and teachers from technical and industrial and community colleges under the Department of Vocational Education, Region 12

The research instrument used to collect the data was a set of questionnaires with checklist and rating scales. The programme SPSS/PC⁺ (Statistical Package for the Social Sciences/Personal Computer Plus) was used to analyze the data to find percentage, means, standard deviation and t-test.

The findings of the study were as follows :

1. As a whole, the Opinions of administrators and teachers toward the preparation for education reform of colleges under the Department of Vocational Education, Region 12 were at the moderate level in all 4 aspects. The means ranging from high to low were personnel, teaching and learning process, educational technology and resource utilization.

2. Comparing the Opinions of administrators and teachers toward the preparation for education reform of college under the Department of Vocational Education, Region 12 holding different position, the result was that their opinions were significant different in all aspects, namely : teaching and learning process, personnel, resource utilization and educational technology.

3. Comparing the Opinions of administrators and teachers toward the preparation for education reform of college under the Department of Vocational Education, Region 12 with different college divisions the result revealed that their Opinions were significant different in 3 aspects namely teaching and learning process, personnel and resource utilization. While there was no significant difference in educational technology.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาของ รองศาสตราจารย์ ดร.สมพร ไชยะ อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจ แก้ไขข้อบกพร่อง ให้กำลังใจ และติดตามการดำเนินการวิจัยมาโดยตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

กราบขอบพระคุณ ดร.สวัสดิ์ อุดมโภชน อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ และให้ข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยในครั้งนี้

กราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เนาวรัตน์ วิไลชนม์ ดร.ณรงค์ พิมพ์สาร ดร.มาลัย จีรวัฒน์เกษตร์ และ ดร.ฉันทนา โหมคมณี ที่เป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และได้ให้คำแนะนำอย่างดียิ่ง จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ ภาควิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังทุกท่าน ที่ได้ให้ความรู้ ประสบการณ์ ความห่วงใย และกำลังใจอย่างสม่ำเสมอ

กราบขอบพระคุณท่านผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาตรวจ แก้ไข และให้ข้อเสนอแนะ ในการปรับปรุงแบบสอบถาม

ขอขอบพระคุณผู้บริหารและครู - อาจารย์ กองวิทยาลัยเทคนิค และกองการศึกษาอาชีพ กรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12 วิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี และวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก มหานคร ที่ได้สละเวลาอันมีค่าตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

ขอขอบคุณ คุณพงศ์ศิลป์ รัตนอุดม ที่ให้คำแนะนำปรึกษาในการจัดทำวิทยานิพนธ์ ฉบับนี้ ทุกขั้นตอน

ขอขอบคุณ คุณสุมาลี กล้าหาญ ที่ให้ความช่วยเหลือในการวิเคราะห์ข้อมูล ขอขอบคุณ คุณรศวรรณ เฟื่องเหลา คุณศิริรัตน์ วรรณรัตน์ ที่ช่วยในการพิมพ์และจัดรูปเล่ม

คุณค่าและประโยชน์อันพึงเกิดขึ้นจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญู กตเวทิตาบูชาคุณแก่ บิดา มารดา ครู - อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

ชลวัฒน์ ศิริวาจา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	III
กิตติกรรมประกาศ	V
สารบัญ.....	VI
สารบัญตาราง.....	VIII
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
1.3 สมมติฐานการวิจัย.....	3
1.4 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	3
1.5 ขอบเขตของการวิจัย.....	3
1.6 ขอบเขตพื้นที่หรือสภาพทางภูมิศาสตร์.....	5
1.7 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย.....	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
2.1 การปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542.....	7
2.2 ความหมายของการอาชีวศึกษา.....	9
2.3 การบริหารงานสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา.....	10
2.4 การเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา.....	11
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	32
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	32
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	34
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	36
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	36
3.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	37

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	72
5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	72
5.2 สมมติฐานการวิจัย.....	72
5.3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	72
5.4 สรุปผลการวิจัย.....	73
5.5 อภิปรายผลการวิจัย.....	74
5.6 ข้อเสนอแนะ.....	88
บรรณานุกรม.....	91
ภาคผนวก.....	95
ภาคผนวก ก.....	96
ภาคผนวก ข.....	109
ประวัติผู้เขียน.....	117

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 แสดงกลุ่มตัวอย่างในแต่ละสถานศึกษา.....	33
4.1 แสดงจำนวนและคำร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	39
4.2 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็น และลำดับที่ของผู้บริหาร และครู – อาจารย์ ที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12 ด้านกระบวนการเรียนการสอน.....	40
4.3 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็น และลำดับที่ของผู้บริหาร และครู – อาจารย์ ที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12 ด้านบุคลากร.....	42
4.4 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็น และลำดับที่ของผู้บริหาร และครู – อาจารย์ ที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12 ด้านการระดมทรัพยากร.....	44
4.5 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็น และลำดับที่ของผู้บริหาร และครู – อาจารย์ ที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12 ด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา.....	46
4.6 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็น และลำดับที่ของผู้บริหาร และครู – อาจารย์ ที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12 ในภาพรวม.....	48
4.7 แสดงการเปรียบเทียบ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู – อาจารย์ ที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12 จำแนกตามตำแหน่ง ด้านกระบวนการเรียน การสอน.....	49
4.8 แสดงการเปรียบเทียบ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู – อาจารย์ ที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12 จำแนกตามตำแหน่ง ด้านบุคลากร.....	52
4.9 แสดงการเปรียบเทียบ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู – อาจารย์ ที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12 จำแนกตามตำแหน่ง ด้านการระดมทรัพยากร.....	55

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.10 แสดงการเปรียบเทียบ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู – อาจารย์ ที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12 จำแนกตามตำแหน่ง ด้านเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา.....	57
4.11 แสดงการเปรียบเทียบ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู – อาจารย์ ที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12 จำแนกตามตำแหน่ง ในภาพรวม.....	59
4.12 แสดงการเปรียบเทียบ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู – อาจารย์ ที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12 จำแนกตามสังกัดสถานศึกษา ด้านกระบวนการเรียนการสอน.....	60
4.13 แสดงการเปรียบเทียบ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู – อาจารย์ ที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12 จำแนกตามสังกัดสถานศึกษา ด้านบุคลากร.....	63
4.14 แสดงการเปรียบเทียบ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู – อาจารย์ ที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12 จำแนกตามสังกัดสถานศึกษา ด้านการระดมทรัพยากร.....	66
4.15 แสดงการเปรียบเทียบ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู – อาจารย์ ที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12 จำแนกตามสังกัดสถานศึกษา ด้านเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา.....	69
4.16 แสดงการเปรียบเทียบ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู – อาจารย์ ที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12 จำแนกตามสังกัดสถานศึกษา ในภาพรวม.....	71

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันทั่วโลกต่างมีการปฏิรูปการศึกษา ปฏิรูปการเรียนรู้ ประเทศที่มีการตรากฎหมายไว้ชัดเจนถึงปรัชญา สิทธิ และหลักปฏิบัติก็จะเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและมีทิศทางที่แน่นอน ซึ่งในขณะนี้ประเทศไทยก็ได้มีการตรากฎหมายที่ส่งผลให้เกิดการปฏิรูปการเรียนรู้ที่ชัดเจนไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ความสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติ ดังกล่าว ต้องการให้การศึกษาของประเทศไทยทัดเทียมในระดับนานาชาติ โดยให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากขึ้น ดังนั้นรัฐจึงให้การสนับสนุนการปฏิรูปการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ครูอาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาจะต้องทำความเข้าใจและมีความพร้อมที่จะปรับเปลี่ยนเพื่อการปฏิรูปการศึกษาด้วย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2542 : 11-12) ได้อ้างถึงพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวดที่ 3 ระบบการศึกษา ในมาตรา 20 ให้ความสำคัญต่อการจัดการอาชีวศึกษา โดยกำหนดว่า การจัดการอาชีวศึกษา การฝึกอบรมวิชาชีพให้จัดในสถานศึกษาของรัฐ สถานศึกษาของเอกชน สถานประกอบการ หรือโดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการอาชีวศึกษาและกฎหมายที่เกี่ยวข้องและในหมวดที่ 4 แนวทางการจัดการศึกษามาตรา 22 ได้ให้ความสำคัญกับผู้เรียนคือ การจัดการศึกษาต้องยึดหลักผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ประวิทย์ บึงสว่าง (อ้างในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543 : 79) กล่าวว่า หัวใจของการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 คือ การปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุดสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีลักษณะเป็นคนดี คนเก่ง และพัฒนาตนเองให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขกระบวนการจัดการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุดนั้น บทบาทของผู้สอนและผู้เรียนจะเปลี่ยนไปจากเดิม ผู้สอนเปลี่ยนบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ ส่วนผู้เรียนต้องเรียนรู้ด้วยตนเอง คิดเอง ปฏิบัติเอง เพื่อการศึกษาและพัฒนาตัวเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

เนื่องจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ เป็นแม่บทในการจัดการศึกษาของประเทศ ดังนั้น กรมอาชีวศึกษาซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาด้านวิชาชีพเพื่อผลิตกำลังคนที่มีความรู้วิชาชีพเฉพาะทางป้อนเข้าสู่ตลาดแรงงาน จึงต้องกำหนดแนวทางในการจัดการศึกษา

ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติด้วย ซึ่งในปัจจุบันกรมอาชีวศึกษามีหน่วยงานระดับกองที่รับผิดชอบจัดการศึกษาจำนวน 4 กอง คือ กองวิทยาลัยเทคนิค กองการศึกษาอาชีพ กองวิทยาลัยเกษตรกรรม และกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา โดยแต่ละกองมีหน้าที่หลักในการจัดการศึกษาและมีสถานศึกษาในสังกัด ดังนี้

กองวิทยาลัยเทคนิค มีหน้าที่รับผิดชอบจัดการศึกษาวิชาชีพด้านช่างอุตสาหกรรม สถานศึกษาในสังกัด คือ วิทยาลัยเทคนิค วิทยาลัยเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมการต่อเรือ

กองการศึกษาอาชีพ มีหน้าที่รับผิดชอบจัดการศึกษาวิชาชีพด้านช่างอุตสาหกรรมและหลักสูตรระยะสั้น สถานศึกษาในสังกัด คือ วิทยาลัยการอาชีพ วิทยาลัยสารพัดช่าง

กองวิทยาลัยเกษตรกรรม มีหน้าที่รับผิดชอบจัดการศึกษาวิชาชีพด้านเกษตรกรรมและเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง สถานศึกษาในสังกัด คือ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี วิทยาลัยการประมง

กองวิทยาลัยอาชีวศึกษา มีหน้าที่รับผิดชอบจัดการศึกษาวิชาชีพพัฒนชยกรรม คหกรรมและการท่องเที่ยว สถานศึกษาในสังกัด คือ วิทยาลัยอาชีวศึกษา วิทยาลัยพัฒนชกการ วิทยาลัยบริหารธุรกิจและการท่องเที่ยว

ดังนั้นจะเห็นได้ว่ากองวิทยาลัยเทคนิคและกองการศึกษาอาชีพรับผิดชอบจัดการศึกษาวิชาชีพด้านช่างอุตสาหกรรมเหมือนกัน จึงมีระบบบริหารจัดการและมีบุคลากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจและต้องการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครู – อาจารย์ สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค และกองการศึกษาอาชีพ ที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูป การศึกษาของสถานศึกษา เพื่อนำผลการวิจัยไปสนับสนุนการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูป การศึกษาของสถานศึกษาให้สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตอบสนองกับ ความต้องการ ความถนัด ความสนใจของผู้เรียนและสังคมต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครู – อาจารย์ที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา 4 ด้าน คือ ด้านกระบวนการเรียน การสอน ด้านบุคลากร ด้านการระดมทรัพยากร และด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู – อาจารย์ ที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา 4 ด้าน คือ ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านการระดมทรัพยากร และด้านเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา จำแนกตามตำแหน่งและสังกัดสถานศึกษา

1.3 สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้บริหารและครู – อาจารย์มีความคิดเห็นต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา 4 ด้าน คือ ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านการระดมทรัพยากร และด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา แตกต่างกัน

2. ผู้บริหารและครู – อาจารย์ที่ปฏิบัติงานต่างสังกัดสถานศึกษา มีความคิดเห็นต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา 4 ด้าน คือ ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านการระดมทรัพยากร และด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาแตกต่างกัน

1.4 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ยึดแนวทางการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา หมวด 7 ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา หมวด 8 ทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา หมวด 9 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542 : 12-32) เป็นแนวทางในการสร้างกรอบการวิจัยเพื่อการศึกษาการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านกระบวนการเรียนการสอน
2. ด้านบุคลากร
3. ด้านการระดมทรัพยากร
4. ด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครู – อาจารย์ที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12 โดยอาศัยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ใน 4 ด้าน คือ ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านการระดมทรัพยากร และด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

1.5.1 ตัวแปรที่ศึกษา

ในการวิจัยครั้งนี้ มีตัวแปรที่ทำการศึกษา ดังนี้ คือ

ตัวแปรต้น

1. ตำแหน่งงาน ได้แก่
 - 1.1 ผู้บริหาร
 - 1.2 ครู - อาจารย์
2. สังกัดสถานศึกษา ได้แก่
 - 2.1 กองวิทยาลัยเทคนิค
 - 2.2 กองการศึกษาอาชีพ

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู – อาจารย์ ที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12 ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 4 ด้าน คือ

1. ด้านกระบวนการเรียนการสอน
2. ด้านบุคลากร
3. ด้านการระดมทรัพยากร
4. ด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

1.5.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.5.2.1 ประชากร ศึกษาจากผู้บริหารสถานศึกษาและครู – อาจารย์ ของกองวิทยาลัยเทคนิคและกองการศึกษาอาชีพ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12 จำนวน 32 สถานศึกษา จำนวน 531 คน แบ่งได้ดังนี้

1. กลุ่มผู้บริหาร ได้แก่ ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ จำนวน 134 คน
2. กลุ่มครู – อาจารย์ ได้แก่ หัวหน้าคณะวิชา หัวหน้าแผนกวิชา จำนวน 397 คน

1.5.2.2 กลุ่มตัวอย่าง

1. กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 134 คน ใช้ประชากรทั้งหมด เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. กลุ่มครู – อาจารย์ ได้จากการสุ่มสถานศึกษา 50 เปอร์เซ็นต์ ได้ 16 สถานศึกษา และได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 218 คน
ดังนั้นขนาดของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเท่ากับ 352 คน

1.6 ขอบเขตพื้นที่หรือสภาพทางภูมิศาสตร์

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครู – อาจารย์ที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา ที่ตั้งอยู่ในเขตการศึกษา 12 จำนวน 32 สถานศึกษา

1.7 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้มีความเข้าใจความหมายของศัพท์เฉพาะในการวิจัยตรงกัน จึงได้ให้ความหมายและขอบเขตจำกัดดังนี้

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ที่ปฏิบัติงานอยู่ในกองวิทยาลัยเทคนิค กองการศึกษาอาชีพ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12

ครู – อาจารย์ หมายถึง หัวหน้าคณะวิชา หัวหน้าแผนกวิชา ที่ปฏิบัติงานอยู่ในกองวิทยาลัยเทคนิค กองการศึกษาอาชีพ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12

เขตการศึกษา 12 หมายถึง อาณาเขตที่แบ่งตามสภาพภูมิศาสตร์และปริมาณงาน ด้านการศึกษามีทั้งหมด 8 จังหวัด ได้แก่ ตราด จันทบุรี ระยอง ชลบุรี ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี นครนายก และสระแก้ว

สถานศึกษา หมายถึง วิทยาลัยเทคนิค วิทยาลัยสารพัดช่าง และวิทยาลัยการอาชีพ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12

สังกัดสถานศึกษา หมายถึง กองวิทยาลัยเทคนิคและกองการศึกษาอาชีพ การเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการของสถานศึกษาในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ใน 4 ด้าน คือ

1. ด้านกระบวนการเรียนการสอน หมายถึง การจัดหลักสูตรการเรียนรู้ต้องจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด และความแตกต่างของผู้เรียน ให้ผู้เรียนเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รวมถึงการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์เข้าไปในทุกรายวิชา วิธีการเรียนรู้ต้องยึดหลักว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด การประเมินผลการเรียนรู้ต้องพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน พฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบควบคู่กันไป

2. ด้านบุคลากร หมายถึง การกำหนดคน โยบายและแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนในการพัฒนาให้ครู – อาจารย์ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนรู้ บทบาทของผู้สอน

ในการจัดการเรียนการสอนที่ยึดหลักว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด การบูรณาการคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม คุณลักษณะอันพึงประสงค์เข้าไปทุกรายวิชา และการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง

3. ด้านการระดมทรัพยากร หมายถึง การร่วมมือหรือเปิดโอกาสให้ครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานประกอบการ ที่จัดการศึกษาในระบบโรงเรียน-โรงงาน หรือระบบทวิภาคี รวมทั้งการฝึกวิชาชีพภาคปฏิบัติให้กับ นักศึกษา และการบริจาคทรัพย์สินให้กับสถานศึกษา

4. ด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา หมายถึง แหล่งการเรียนรู้ที่ประกอบด้วยสื่อ ที่หลากหลาย ได้แก่ ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ ห้องปฏิบัติการภาษา ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เช่น งานรับสัญญาณดาวเทียม ยูบีซี เคเบิลทีวี อินเทอร์เน็ต วัสดุการศึกษาชนิดวิดิทัศน์ วีดีโอซีดี พร้อมอุปกรณ์

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครู – อาจารย์ ที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องในหัวข้อต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนี้ตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

- 2.1 การปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542
- 2.2 ความหมายของการอาชีวศึกษา
- 2.3 การบริหารงานสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา
- 2.4 การเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา
 - 2.4.1 ด้านกระบวนการเรียนการสอน
 - 2.4.2 ด้านบุคลากร
 - 2.4.3 ด้านระดมทรัพยากร
 - 2.4.4 ด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

2.1 การปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

2.1.1 หลักการของการปฏิรูปการศึกษา

ประเวศ วะสี (2542 : 24-26) การปฏิรูปการศึกษามีหลักการ 3 อย่าง คือ

1. เป็นการศึกษาสำหรับคนทั้งหมด ควรจะมีการสำรวจว่ากลุ่มคนมีกี่กลุ่ม แต่ละกลุ่ม มีจำนวนเท่าไรและต้องการการศึกษาที่เหมาะสมแตกต่างกันอย่างไร

2. ระดมทรัพยากรทั้งหมดเพื่อการศึกษา ต้องใช้หลักว่าทุกคนเป็นทั้งครูและนักเรียน ฉะนั้น ต้องระดมทรัพยากรในสังคมทั้งหมดเข้ามาจัดการศึกษา เช่น ครอบครัว ชุมชน วัดและภาคธุรกิจเอกชน

3. การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ให้การศึกษาสามารถแก้ไขปัญหาทั้งหมด ต้องปรับ การเรียนการสอนที่เน้นการท่องหนังสือ แต่ทำอะไรไม่เป็น คิดไม่เป็น จัดการไม่เป็นไปเป็น การเรียนการสอนที่เน้นการปฏิบัติ ที่ทำให้ ทำเป็น คิดเป็น จัดการเป็นเพื่อแก้ปัญหาเศรษฐกิจ จิตใจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม การเมือง และสุขภาพ

2.1.2 ความจำเป็นที่ต้องปฏิรูปการศึกษา

คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ (2543 : 1-3) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้กำหนดสาระเกี่ยวกับการศึกษาไว้ในมาตรา 43 ว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายและมาตรา 81 ระบุไว้ว่า รัฐต้องจัดการศึกษาอบรมและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม จัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม สร้างเสริมความรู้และปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สนับสนุนการค้นคว้าวิจัยศิลปวิทยาการต่าง ๆ เร่งรัดพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาประเทศ พัฒนาวิชาชีพครูและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลป วัฒนธรรมของชาติ

ภายหลังการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ก่อให้เกิดกระแสการตื่นตัวครั้งใหญ่ของครู-อาจารย์ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาทั้งหลาย เพราะนับแต่บัดนี้ไป การศึกษาของประเทศจะต้องมีการปฏิรูปปรับเปลี่ยนโฉมหน้าไปสู่การจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้ คู่คุณธรรม และจัดการศึกษาให้มีคุณภาพสูงสุดเพื่อทำให้เกิดการพัฒนาลักษณะของคนไทยที่พึงปรารถนาคือ ดี เก่ง และมีความสุข ปรากฏสัมฤทธิ์ผล สิ่งที่ยังบ่งบอกว่าต้องปฏิรูปการเรียนการสอนในระบบโรงเรียน คือ

1. คนทุกวัยตั้งแต่เกิดจนจบมหาวิทยาลัย เรียนแต่วิชา รู้แต่หนังสือถูกล้อมกรอบด้วยตารางสอนและห้องเรียน การพัฒนาคนจึงไม่เอื้อให้มีคุณสมบัติมองกว้าง คิดไกล ใฝ่สูง มุ่งทำงาน
2. วิธีการเรียนการสอนไม่เน้นกระบวนการให้ผู้เรียนได้พัฒนาในด้านการคิดวิเคราะห์ การแสดงความคิดเห็น และการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ทำให้ผู้เรียนขาดคุณลักษณะช่างสงสัย และใฝ่หาคำตอบ ยังเน้นการสอนหนังสือมากกว่าการสอนคน นอกจากนั้นยังขาดการเชื่อมโยงภูมิปัญญาท้องถิ่นกับเทคโนโลยีที่ทันสมัย
3. ครูยังเป็นผู้มีอำนาจในชั้นเรียน ครูยังคงยึดมั่นว่าตนเองเป็นผู้รู้มากที่สุดถูกที่สุด และมีอำนาจมากที่สุดในการบวนการเรียนรู้ ผู้เรียนมีหน้าที่รับและปรับตัวให้สอดคล้องกับเนื้อหาความรู้และวิธีการของครู สถานศึกษาจึงไม่เป็น “โรงเรียน” เพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียน แต่เป็น “โรงสอน”
4. กระบวนการเรียนรู้เป็นความทุกข์ อับเฉา น่าเบื่อหน่าย ทั้งพ่อแม่ ครู นักเรียน บิดหลักสูตรเป็นเกณฑ์ เนื้อหาสาระทั้งหมด การสอบและคะแนนสอบเป็นสิ่งพิพากษาความสำเร็จ ทุกคนจึงเครียด ขาดความสุขในการศึกษา

5. โรงเรียนไม่สร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ เป็นอาณาเขตที่ขาดความสัมพันธ์กับการดำรงชีวิตของชุมชน ห่างไกลธรรมชาติและแหล่งเรียนรู้ที่ปลูกเร้าบรรยากาศทางปัญญา ครอบครัวและชุมชนไม่มีโอกาสร่วมคิดร่วมสร้างกระบวนการเรียนรู้

6. กระบวนการเรียนการสอนยังเป็นพฤติกรรมจำเจและพฤติกรรมถ่ายทอด สัดส่วนการฝึกปฏิบัติ การฝึกคิด และการอบรมบ่มนิสัย ยังมีน้อยกว่าการท่องเที่ยว ผู้เรียนเคยชินต่อการทำตาม เชื่อฟัง นิ่งนัง จึงขาดความคล่องในการคิดแบบวิทยาศาสตร์ ไม่ได้รับการปลูกฝังความภาคภูมิใจในศิลปวัฒนธรรมของชาติ

7. ตลอดเวลาอันยาวนานในระบบโรงเรียน เด็ก เยาวชน และผู้ใหญ่มีโอกาสน้อยที่จะได้รับการอบรมบ่มนิสัย ให้พากเพียร สู้งาน ยึดมั่นความสุจริตทั้งกาย วาจา ใจ การบ่มเพาะคุณธรรมและสุนทรียภาพยังไม่เข้มข้นเพียงพอจนเกิดผลแก่ผู้เรียน

2.2 ความหมายของการอาชีวศึกษา

การอาชีวศึกษาเป็นการศึกษาที่มุ่งให้การศึกษาและฝึกอบรมด้านวิชาชีพแขนงต่าง ๆ เพื่อให้ได้กำลังคนที่มีความสามารถตามความต้องการของสังคม และมีผู้ให้ความหมายของการอาชีวศึกษา ดังนี้

Cater V.Good (1973 : 645) กล่าวว่า อาชีวศึกษา หมายถึง การจัดการศึกษาที่ต่ำกว่าอุดมศึกษาเพื่อเตรียมให้ผู้เรียนมีอาชีพ โดยมีการศึกษาและฝึกฝนในด้านช่างอุตสาหกรรม

ศุภดิ บุญญวงษ์ (2528 : 59) กล่าวว่า อาชีวศึกษา หมายถึง การศึกษาที่จัดขึ้นเพื่อเตรียมตัวและฝึกอาชีพให้แก่บุคคลในแต่ละสาขาวิชา แบ่งเป็นกลุ่มใหญ่ได้ 5 กลุ่ม คือ คหกรรม เกษตรกรรม พาณิชยกรรม อุตสาหกรรม และศิลปกรรม

บรรจง ชูสกุลชาติ (2532 : 11) กล่าวว่า การอาชีวศึกษา หมายถึง การศึกษา ที่ฝึกอบรมคนให้ไปประกอบอาชีพ ให้คนเรียนด้วยการกระทำจนกระทั่งเกิดความชำนาญและมีฝีมือ อบรมคนให้รู้จักอบรมตนเองให้เกิดการปรับและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

นุชนารถ สุนทรพันธ์ (2533 : 1) กล่าวว่า การอาชีวศึกษา หมายถึง การศึกษาด้านวิชาชีพ ซึ่งมีทั้งวิชาชีพชั้นสูงและไม่ใช่วิชาชีพชั้นสูง การจัดการอาชีวศึกษานั้นสามารถจัดได้ทั้งในระบบโรงเรียน นอกโรงเรียน และการจัดการศึกษาที่ไม่เป็นทางการ

ธีรวิทย์ บุญญโสภณ (2536 : 3) กล่าวว่า การอาชีวศึกษา หมายถึง การจัดการศึกษาเพื่อเตรียมทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพสำหรับอาชีพหนึ่ง โดยจัดเป็นขบวนการศึกษาที่มุ่งพัฒนาและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลในด้านทักษะ หรือความชำนาญงาน ด้านความรู้ ความเข้าใจและด้านเจตคติ เพื่อให้สามารถประกอบอาชีพที่ตนเองเลือกเรียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สมพร ไชยะ (2539 : 2) กล่าวว่า การอาชีวศึกษา หมายถึง การจัดการศึกษาเพื่อเตรียมบุคคลให้มีอาชีพเป็นหลักฐานในอนาคต และเพื่อช่วยผู้ที่มีอาชีพอยู่แล้วให้มีความเจริญก้าวหน้าของตน หรือเปลี่ยนอาชีพใหม่ให้ดีกว่าเดิม

สรุปได้ว่า อาชีวศึกษา หมายถึง การจัดการศึกษาด้านวิชาชีพเพื่อเตรียมคนให้ออกไปประกอบอาชีพ โดยต้องจัดให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและความต้องการของท้องถิ่น ตามสภาพของเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ดังที่ กรมอาชีวศึกษา (2543 : 5) กล่าวว่า กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ มีนโยบายและวัตถุประสงค์หลักในการผลิตกำลังคนทั้งในระดับแรงงานกึ่งฝีมือ แรงงานฝีมือและช่างเทคนิค โดยจัดการอาชีวศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการหรือตลาดแรงงาน

2.3 การบริหารงานสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา

กรมอาชีวศึกษา (2529 : 4-6) ได้กำหนดระเบียบไว้ดังนี้

การบริหารงานของสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา แบ่งสายงานการบริหารงานตามระเบียบกรมอาชีวศึกษาว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา พ.ศ. 2529 ข้อ 51 และระเบียบกรมอาชีวศึกษาว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2537 ดังนี้คือ

ข้อ 6 ให้สถานศึกษาแบ่งหน่วยงานออกเป็นฝ่าย ดังต่อไปนี้

- 6.1 ฝ่ายส่งเสริมการศึกษา
- 6.2 ฝ่ายกิจการนักเรียน - นักศึกษา
- 6.3 ฝ่ายวางแผนและพัฒนา
- 6.4 ฝ่ายวิชาการ

ข้อ 7 ฝ่ายส่งเสริมการศึกษามี 9 งาน

- 7.1 งานการเงิน
- 7.2 งานการบัญชี
- 7.3 งานสารบรรณ
- 7.4 งานประชาสัมพันธ์
- 7.5 งานบุคลากร
- 7.6 งานเอกสารการพิมพ์
- 7.7 งานทะเบียน
- 7.8 งานพัสดุ
- 7.9 งานอาคารสถานที่

ข้อ 8 ฝ่ายกิจการนักเรียน - นักศึกษา มี 5 งาน

- 8.1 งานแนะแนวอาชีพและจัดหางาน
- 8.2 งานกิจกรรมนักเรียน - นักศึกษา
- 8.3 งานโครงการพิเศษ
- 8.4 งานปกครอง
- 8.5 งานสวัสดิการ พยาบาล และหอพัก

ข้อ 9 ฝ่ายวางแผนและพัฒนา มี 4 งาน

- 9.1 งานศูนย์ข้อมูลการศึกษาเพื่ออาชีพและตลาดแรงงาน
- 9.2 งานวางแผนการศึกษาและงบประมาณ
- 9.3 งานวิจัยและพัฒนา
- 9.4 งานผลิตการค้าและส่งเสริมกิจกรรมสหกรณ์

ข้อ 10 ฝ่ายวิชาการ มีคณะวิชาและงาน

- 10.1 คณะวิชา แบ่งออกเป็นแผนกวิชา ให้สถานศึกษากำหนดให้มีคณะวิชาและแผนกวิชาตามที่เปิดสอนอยู่ในสถานศึกษานั้น
- 10.2 งานหลักสูตรพิเศษ
- 10.3 งานหลักสูตรและการสอน
- 10.4 งานสื่อการเรียนการสอน
- 10.5 งานวัดผลและประเมินผล
- 10.6 งานห้องสมุด
- 10.7 งานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

2.4 การเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา

2.4.1 ด้านกระบวนการเรียนการสอน

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2540 : 3-4) กล่าวว่า ในการจัดการเรียนการสอนซึ่งเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีเป้าหมายที่จะพัฒนาผู้เรียนในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาคนให้เป็นคนดี สังกมทุกวันนี้ต้องการคนดี คุณลักษณะของคนดี หมายถึง คุณลักษณะทางจิตใจและพฤติกรรมของควมมีวินัยและค่านิยมประชาธิปไตย
2. เพื่อพัฒนาคนเก่ง นอกเหนือจากการเป็นคนดีแล้วในสังคมยังต้องการคนเก่งที่จะมาช่วยกันพัฒนาและแก้ปัญหาต่าง ๆ ซึ่งมีอยู่มากมายในขณะนี้ โสเวิร์ด การ์ดเนอร์ ได้จำแนกความเก่งของคนไว้ 7 ประเภท คือ ด้านภาษา ด้านดนตรี ด้านตรรกและคณิตศาสตร์

ด้านการเคลื่อนไหว ด้านศิลปะ/มิติสัมพันธ์ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล/การสื่อสาร และด้านความรู้สึกรู้สึก/ความลึกซึ้งภายในจิตเพื่อพัฒนาให้คนมีชีวิตอย่างมีความสุข ในการจัดการศึกษานั้น เรามุ่งหวังให้ผู้ที่ได้รับการศึกษาสามารถดำรงชีวิตอย่างมีความสุขด้วย คนเราจะมีความสุขได้ก็จะต้องมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี รวมทั้งการมีความรู้ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และประกอบอาชีพซึ่งทำให้เกิดรายได้ในระดับที่ตนพอใจ

ไสว พิกขาว (2542 : 5) กล่าวว่า แนวความคิดในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีแนวคิดจากปรัชญา Constructivism ที่เชื่อว่าการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นภายในผู้เรียน ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้จากความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่พบเห็นกับความรู้ความเข้าใจที่มีอยู่เดิม เป็นปรัชญาที่มีข้อสันนิษฐานว่าความรู้ไม่สามารถแยกความอยากรู้ ความรู้ได้มาจากการสร้างเพื่ออธิบาย แนวคิด Constructivism เน้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้ โดยผ่านกระบวนการคิดด้วยตนเองโดยผู้สอนไม่สามารถปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางปัญญา (Cognitive Structure) ของผู้เรียนได้ แต่ผู้สอนสามารถช่วยผู้เรียนปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางปัญญาได้ โดยจัดสภาพการณ์ให้ผู้เรียนเกิดความขัดแย้งทางปัญญา หรือเกิดภาวะไม่สมดุลขึ้น (Unequilibrium) ซึ่งเป็นสภาวะที่ประสบการณ์ใหม่ไม่สอดคล้องกับประสบการณ์เดิม ผู้เรียนต้องพยายามปรับข้อมูลใหม่กับประสบการณ์ที่อยู่เดิม แล้วสร้างเป็นความรู้ใหม่

การใช้แนวคิด Constructivism ในการจัดการเรียนการสอนผู้สอนต้องเน้นประเด็นสำคัญ 2 ประการคือ

1. อะไรคือความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่จะสอนกับประสบการณ์เดิมของผู้เรียน
2. อะไรคือความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่จะสอนกับเป้าหมายของผู้เรียน

การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมีลักษณะสำคัญ ดังต่อไปนี้

1. ผู้สอนจัดการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนสร้างความรู้เอง (Construct)
2. ผู้สอนใช้ทักษะกระบวนการ (Process) คือ กระบวนการคิด (Thinking Process)

และกระบวนการกลุ่ม (Group Process) เพื่อให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง

3. ผู้สอนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้อย่างแท้จริง (Participation) ลงมือคิดปฏิบัติสรุปความรู้ด้วยตนเอง รวมทั้งให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ทั้งสมาชิกในกลุ่มและสมาชิกระหว่างกลุ่มและปฏิสัมพันธ์กับครู

4. ผู้สอนสร้างบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้ ทั้งบรรยากาศทางกายภาพและจิตใจ เพื่อให้ผู้เรียนเรียนอย่างมีความสุข (Happy Learning)

5. ผู้สอนมีการวัดผลและประเมินผลทั้งทักษะกระบวนการและเนื้อหาสาระซึ่งเป็นการประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment)

6. ผู้สอนพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน (Application)

7. ผู้สอนเปลี่ยนบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator)

พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ (2542 : 41-42) กล่าวว่า ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางนั้น ผู้สอนควรทำหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. เป็นผู้วางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
2. เป็นผู้อำนวยความสะดวก
3. เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือ
4. เป็นผู้ชี้แนะ
5. เป็นผู้ให้กำลังใจ กระตุ้นผู้เรียน
6. ประเมินผลการเรียนรู้ร่วมกับผู้เรียนและให้ข้อมูลย้อนกลับ
7. เป็นผู้ถามคำถาม
8. เป็นผู้จัดบรรยากาศการเรียนรู้
9. เป็นผู้ให้ข้อมูลย้อนกลับ

ทิสนา แจมมณี (2542 : 9) กล่าวว่า การเรียนรู้ของผู้เรียนจะไม่เจริญงอกงาม ถ้าครูยังปิดกั้นไม่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ เพราะความรู้เป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น ด้วยตนเอง สามารถเปลี่ยนแปลงและพัฒนาให้งอกงามขึ้นไปได้เรื่อย ๆ โดยอาศัยกระบวนการพัฒนาโครงสร้างความรู้ภายในของบุคคลและการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัว

สุวิทย์ มูลคำ (2542 : 12) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอน ควรคำนึงถึงพื้นฐานความแตกต่างของผู้เรียน สนับสนุนให้ผู้เรียนทุกคนได้พัฒนาตามศักยภาพและความสนใจของตนเอง โดยใช้วิธีการเรียนการสอนที่หลากหลาย สนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ค้นพบและแก้ปัญหาด้วยตนเอง โดยมีครูสนับสนุนช่วยเหลือและนำให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียน

สำนักงานนโยบายและแผนการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2542 : 22) กล่าวว่า ในกระบวนการเรียนรู้จะต้องปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ และให้เป็นการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

ประเวศ วะสี (2543 : ก) กล่าวว่า หัวใจของการปฏิรูปการศึกษา คือ การปฏิรูปการเรียนรู้และหัวใจของการปฏิรูปการเรียนรู้ คือ การปฏิรูปจากการยึดวิชาเป็นตัวตั้ง มายึดผู้เรียนเป็นตัวตั้ง หรือที่เรียกว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด การเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนสำคัญที่สุด หมายถึง การเรียนรู้ในสถานการณ์จริง สถานการณ์จริงของแต่ละคนไม่เหมือนกัน จึงต้องเอาผู้เรียนแต่ละคนเป็นตัวตั้ง คุรุจัดให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ กิจกรรมและการทำงานอันนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนครบทุกด้าน ทั้งทางกาย ทางจิตใจ ทางสังคม และทางสติปัญญา รวมถึงพัฒนาการทางจิตวิญญาณด้วย

ชัยพฤกษ์ เเสรีรักษ์ (2543 : 54) กล่าวว่า การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้เป็นความพยายามในการจัดหลักสูตรการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์สูงสุด ก็คือ การเป็นผู้ที่เก่ง ดี และมีความสุข โดยการดำเนินการทุกวิถีทางที่สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด ความต้องการ และสภาพชีวิตจริงของผู้เรียน เป็นการให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งในลักษณะของผลการเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้ ที่ผู้เรียนจะต้องเป็นผู้ลงมือเรียนรู้ด้วยตนเอง

หลักสูตรการเรียนรู้ตามแนวทางปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ ควรพิจารณาถึงประเด็นสำคัญ 3 ประการ คือ

- หลักสูตรตามสภาพที่แท้จริง ควรเป็นหลักสูตรบูรณาการที่สอดคล้องความสนใจของผู้เรียน สามารถจัดในลักษณะสหวิทยาการหรือพหุวิทยาการก็ได้ ขึ้นอยู่กับความพร้อมของครู อย่างไรก็ตามในการจัดการเรียนรู้นั้น อาจต้องมีหลักสูตรอีกส่วนหนึ่ง ซึ่งมีลักษณะเป็นหลักสูตรแยกวิชา เพื่อให้หลักสูตรมีความถูกต้องและสมดุลในเชิงเนื้อหา

- การเรียนรู้ตามสภาพที่แท้จริงเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เชื่อมโยงความรู้ในชีวิตจริงอย่างลึกซึ้ง โดยการจัดกระทำข้อมูลในลักษณะต่างๆ เช่น สังเคราะห์ อธิบาย หรือสรุป เพื่อให้ได้ความรู้ ความเข้าใจใหม่ ๆ และได้อภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่นอย่างเป็นธรรมชาติ

- การประเมินตามสภาพที่แท้จริง เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียน โดยมุ่งพิจารณาจากพฤติกรรม การปฏิบัติและผลงาน วิธีการหลักที่นำมาใช้ คือ การสังเกต สัมภาษณ์ และตรวจผลงานซึ่งเกิดจากการเรียนรู้ในสภาพจริงที่เป็นปกติ ซึ่งส่วนใหญ่มักเก็บรวบรวมไว้เป็นแฟ้มสะสมงาน ภาระงานสำคัญของผู้เรียนในการประเมินตามสภาพที่แท้จริง คือการที่ต้องจัดระบบสังเคราะห์ อธิบาย ตีความข้อมูลที่ซับซ้อน ค้นหาทางเลือกและแก้ปัญหา มีโอกาสนำความรู้ความเข้าใจมาใช้แก้ปัญหาที่เชื่อมโยงกับโลกที่เป็นจริงนอกห้องเรียน

คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ (2543 : 20) กระบวนการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนสำคัญที่สุด หมายถึง การกำหนดจุดหมาย สาระ กิจกรรม แหล่งเรียนรู้ สื่อการเรียน การวัดและประเมินผล ที่มุ่งพัฒนาคน และชีวิต ให้เกิดประสบการณ์เรียนรู้เต็มความสามารถ สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน

ประวิทย์ บึงสว่าง (2543 : 79) การจัดกระบวนการเรียนรู้ ผู้เรียนสำคัญที่สุด หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มากที่สุด โดยให้ผู้เรียนเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ได้คิดเอง ปฏิบัติเองและมีการปฏิสัมพันธ์กับบุคคล จนสามารถสร้างความรู้ ด้วยตนเอง และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตได้ โดยครูเป็นผู้วางแผนร่วมกับผู้เรียน จัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้ กระตุ้น ท้าทาย ให้กำลังใจ และช่วยแก้ปัญหาหรือชี้แนะ แนวทางการแสวงหาความรู้ที่ถูกต้องให้กับผู้เรียนเป็นรายบุคคล

สุภาภรณ์ มั่นเกตุวิทย์ (2543 : 118) การจัดการกระบวนการเรียนรู้ ผู้เรียนสำคัญที่สุด หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่เอาชีวิตจริงของผู้เรียนเป็นตัวตั้ง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเป็นผู้เสนอในสิ่งที่อยากรู้ ไม่ใช่ครูอยากสอน เลือกรูปแบบ แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ครูไม่ควรกำหนดรูปแบบวิธีการเรียนรู้ แหล่งเรียนให้แก่ผู้เรียน แต่ควรคอยส่งเสริม สนับสนุน กระตุ้นให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น เสาะแสวงหาแหล่งเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา

อุษณีย์ โพธิสุข (2543 : 40) กล่าวว่า กลยุทธ์ในการสอนรูปแบบใหม่เพื่อการสอนที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุดนั้นต้องยึดหลักการสอน ดังนี้ คือ

1. กิจกรรมหลากหลาย ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลได้ การสอนต้องตอบสนองวิธีการทำงานของสมอง (Whole Brain Approach) ที่แตกต่างกันลักษณะของจิตวิทยาที่ต่างกัน
2. การสอนที่เน้นการเรียนรู้ที่พัฒนาทักษะการคิดระดับสูง เช่น การคิด อย่างมีการวิเคราะห์โดยใช้หลักเหตุผล ตรรกะ การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างอภิปัญญา ฯลฯ
3. การสอนแบบบูรณาการวิชาต่าง ๆ เข้าด้วยกัน
4. ผู้เรียนต้องมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของตน ผู้เรียนควรมีสติธิในการกำหนดทิศทางในการเรียนรู้เสนอสิ่งที่อยากเรียนรู้
5. ผู้เรียนต้องมีส่วนร่วมทั้งสังคม และสังคม/ชุมชนต้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
6. การพัฒนาหลักสูตร การวางแผน การสอน และประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่สอดคล้องกัน
7. เน้นการสอนทั้งรูปแบบเรียนรู้โดยจิตใต้สำนึก (Subconscious) และจิตสำนึก (Conscious)
8. เวลาในการเรียนการสอนส่วนใหญ่เป็นเวลาที่ให้ผู้เรียนได้เป็นผู้แสดงออก หรือทำกิจกรรม ครอบคลุมบทบาทการควบคุมและการใช้เวลากำกับดูแลและสั่งสอน

กาญจนา เอกะวิชาติ (2543 : 12) กล่าวว่า การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือที่ดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ในการร่วมกันจัดและพัฒนาการศึกษา สามารถนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543 : 3) กล่าวว่า โรงเรียนไม่สร้างบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ เป็นอาณาเขตที่ขาดความสัมพันธ์กับชุมชนห่างไกลธรรมชาติ ครอบครัวและชุมชนไม่มีโอกาสร่วมคิดร่วมสร้างกระบวนการเรียนรู้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543 : 2) กล่าวว่า วิธีการเรียนการสอนไม่เน้นกระบวนการให้ผู้เรียนได้พัฒนาในด้านการคิดวิเคราะห์ การแสดงความคิดเห็น และการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ยังเน้นการสอนหนังสือมากกว่าสอนคน นอกจากนั้นยังขาดการเชื่อมโยงภูมิปัญญาท้องถิ่นกับเทคโนโลยีที่ทันสมัย

พนม พงษ์ไพบูลย์ (2544 : 3) กล่าวว่า สิ่งที่เรามุ่งหวัง เราอย่างได้คนเก่ง เราอยากได้คนดี เราอยากได้คนที่ขยันขันแข็งทำมาหากิน ประกอบการทำงานอาชีพ นี่คือสิ่งที่เราปรารถนา อยากจะเห็นว่าการศึกษาช่วยประเทศชาติ โดยการสร้างคนที่มีคุณสมบัติดังกล่าว ถ้าเราสร้างมากเท่าไรประเทศชาติก็จะเจริญเร็วเท่านั้น

พงศ์ศิลป์ รัตนอุดม (2544 : 9) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง บทบาทของหัวหน้าแผนกวิชา ช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า การจัดการศึกษาทางด้านอาชีพ ต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับสภาวะของตลาดแรงงานและความต้องการของท้องถิ่นตามสภาพของเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ

2.4.2 ด้านบุคลากร

สุมิตร คุณานุกร (2518 : 130) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนจะสัมฤทธิ์ผลเพียงใด ขึ้นอยู่กับผู้สอนเป็นสำคัญว่าได้ให้ความรู้ตรงรายวิชา เอาใจใส่การเรียนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสม และผู้บริหารให้คำชี้แนะ สร้างเสริมขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน

กุลธน ธนาพงศธร (2528 : 169) กล่าวว่า การพัฒนานุคลากรช่วยทำให้ระบบและวิธีปฏิบัติงานมีสมรรถภาพดียิ่งขึ้น มีการติดต่อประสานงานดีขึ้น ทั้งนี้เพราะ การพัฒนานุคลากรจะช่วยเร่งรัดความสนใจในการปฏิบัติงานของบุคคลให้มีความสำนึกรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ของตนให้ได้ผลดียิ่งขึ้น นอกจากนี้เมื่อได้รับความรู้ได้จากโครงการพัฒนานุคลากรแล้วก็ย่อมสามารถที่จะนำความรู้นั้นไปใช้ปฏิบัติงานต่อไปได้ ซึ่งจะช่วยให้สามารถแก้ไขข้อบกพร่อง และปรับปรุงวิธีการทำงานของตนให้มีประสิทธิภาพขึ้น เป็นผลให้องค์กรประสบความสำเร็จรุ่งเรืองในที่สุด

สุวิทย์ มูลคำ (2540 : 2) กล่าวว่า การประเมินผลตามสภาพจริงเป็นกระบวนการสังเกต การบันทึกรวบรวมข้อมูลจากงานและวิธีการที่นักเรียนทำ การประเมินจากสภาพจริงจะเน้นการประเมินทักษะการคิดที่ซับซ้อนในการทำงาน ความสามารถในการแก้ปัญหา และการแสดงออกที่เกิดจากการปฏิบัติงานในสภาพจริง

คณะกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ (2543 : 4-6) ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทั้งหลายต่างเห็นว่า ถึงเวลาต้องปฏิรูปวัฒนธรรมการเรียนรู้ของคนไทยทั้งชาติ ด้วยเหตุผลและความจำเป็นดังนี้

1. เพื่อพัฒนาคุณภาพของคนไทย การปฏิรูปวัฒนธรรมการเรียนรู้ใหม่จะช่วยพัฒนาคนไทยให้เป็นคนที่มีความรู้คู่คุณธรรม ตระหนักในคุณค่าของตนเอง ผู้อื่น และสรรพสิ่งทั้งหลาย รู้จักควบคุมตนเองให้อยู่ในครรลองแห่งความดีงาม รับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง เป็นคนมี

เหตุผลยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เคารพกฎกติกาของสังคม มีความขยัน ซื่อสัตย์ และ เสียสละเพื่อส่วนรวม

2. เพื่อเพิ่มพูนความเข้มแข็งของสังคมไทย เมื่อสมาชิกของสังคมได้รับการพัฒนา ความตระหนักและจิตสำนึกร่วมกันในการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหาของส่วนรวม คนทุกชุมชนย่อมพร้อมที่จะมีส่วนร่วม ถักทอความคิด ร่วมจิตกันทำงานอย่างไม่เห็นแก่ตัว มีการบริหารจัดการอย่างถูกต้องแบบยล ลดความขัดแย้ง ทุกคนรับผิดชอบนำพาสังคมให้ก้าวหน้าด้วย ต่างก็รู้คุณค่าของตนเอง

3. เพื่อให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมการเรียนรู้ยุคโลกาภิวัตน์ การจัดการกระบวนการเรียนรู้ ต้องให้สอดคล้องกับโลกยุคโลกาภิวัตน์ อันเป็นยุคอิเล็กทรอนิกส์และใยแก้วนำแสงที่วิทยาการ เจริญรุดหน้า ความรู้ และสรรพวิทยาการเดินทางไปถึงที่ต่าง ๆ ด้วยความรวดเร็ว ข้อมูลและสาระ ความรู้ต่าง ๆ เกิดขึ้นและเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ผู้เรียนทุกวัยจึงต้องมีโอกาสเรียนรู้จากแหล่ง ความรู้ที่มีอยู่รอบตัว ทั้งจากครูคน ครูเครื่อง และครูธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม

4. เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง และสังคมไทย การปฏิรูปการเรียนรู้จะเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็นการเปิดแนวทางใหม่ ๆ ให้แก่ครู พ่อแม่ ชุมชน มีอิสระในการอบรมเลี้ยงดู ให้การศึกษา จัดหลักสูตร และการบริหารจัดการให้เกิดวัฒนธรรม การเรียนรู้ที่กลมกลืนกับท้องถิ่น การลดทอนกฎระเบียบ คำสั่งของส่วนกลางลงเพื่อให้เกิดความ หลากหลายในการปฏิบัติ เช่น การจัดชั้นเรียนและตารางเรียนที่ยืดหยุ่นและเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ การลดภาระงานที่ไม่เกี่ยวข้องเพื่อให้ครูมีเวลาสำหรับค้นคิดเพื่อวางแผนเตรียมการจัดการกระบวนการ เรียนรู้ การสร้างบทเรียน การออกแบบแผนการเรียนที่ครอบคลุม ชุมชน สถานศึกษาได้ร่วมกันคิด และเกี่ยวพันกันและกัน

5. เพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมาย การปฏิรูปการเรียนรู้ถือเป็นหัวใจของพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จึงเป็นภารกิจที่มีกฎหมายรองรับ ครูอาจารย์และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ต้องถือปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย ไม่ใช่ชนโยบายหรือแผนงานที่ใคร จะทำก็ได้ไม่ทำก็ได้ หรือเปลี่ยนแปลงได้ตามใจชอบของบุคคลใดบุคคลหนึ่งเหมือนอดีตที่ผ่านมา ครู และผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน ต้องทบทวนบทบาทของตัวเองว่า การจัด การเรียนการสอนที่ตนกำลังดำเนินการอยู่มีคุณภาพ ถูกต้อง เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพของ สังคมไทยและสังคมโลกปัจจุบันมากน้อยเพียงไร ภายหลังการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 อันเป็นกฎหมายแม่บทของการจัดการศึกษาที่มุ่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ทุกด้านทุกมิติถึงเวลาแล้วที่เราทุกคนจะร่วมใจพร้อมกันปฏิรูปวัฒนธรรมการเรียนรู้ ด้วยจิตที่อาสา และด้วยใจรักในวิชาชีพ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดผลการเรียนการสอนที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2543 : 30-33) กล่าวถึง บทบาทของผู้สอนต่อการเรียนรู้ที่ชี้ให้ผู้เรียน สำคัญที่สุดไว้ดังนี้

1. ผู้สอนต้องเปลี่ยนกระบวนทัศน์เกี่ยวกับการเรียนรู้ใหม่ การเปลี่ยนวิธีคิด ความเชื่อ ของตนเองได้ก็ต่อเมื่อบุคคลนั้นคิดจะเปลี่ยนตนเอง ไม่มีใครสามารถที่จะไปเปลี่ยนวิธีคิด ความเชื่อ คนอื่นได้ การเรียนรู้แนวใหม่ที่เชื่อว่าผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ มีวิธีการเรียนที่แตกต่างกัน และใช้เวลาไม่เท่ากันที่จะพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของตนเองให้เติบโตเต็มตามศักยภาพ

2. ผู้สอนมีความเชื่อว่าความรู้เป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นใหม่ตลอดเวลา การออกแบบ กิจกรรมการเรียนรู้จะกระตุ้นให้ผู้เรียนค้นพบความรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้จากประสบการณ์ การเรียนตามสภาพจริง เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้เพื่อสร้างโอกาส ให้ผู้เรียนเติบโตตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพของแต่ละบุคคลในสถานการณ์ดังกล่าวผู้สอนต้องมีความเชื่อตามปรัชญาการศึกษาของกลุ่มพัฒนานิยม (Progressivism) ซึ่งเชื่อว่าผู้เรียนสามารถเรียนรู้ ได้พัฒนาได้ ผู้เรียนรู้จากการเป็นผู้กระทำ (active learning) กิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้รับอิสระ และสามารถควบคุมทิศทางการจัดกิจกรรมได้ดี คือ การสืบเสาะค้นหา การแก้ปัญหา การเรียน กลุ่มย่อย การเรียนแบบค้นพบ การเรียนแบบร่วมมือและการเรียนเชิงประสบการณ์

3. การเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นผู้กระทำซึ่งผู้สอนยังมีความสำคัญ จะต้องมีการวางแผน การเรียนการสอน (instruction) และการออกแบบกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนสร้างความรู้ (construction) ซึ่งการเรียนรู้แนวใหม่เชื่อว่าความรู้เป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นด้วยตนเอง และสามารถพัฒนาปรับปรุง ให้ดีขึ้นไปได้เรื่อย ๆ โดยอาศัยโครงสร้างความรู้ภายในของตนเองกับการเรียนรู้ ข้อมูลต่าง ๆ รอบตัวผู้เรียนจะส่งผลกระทบต่อและประสบการณ์ทางสมองของผู้เรียนที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการ ทางปัญญาของประสบการณ์การเรียนรู้ ซึ่งสังเกตได้จากการเพิ่มขึ้นของความเข้าใจ ที่ลึกซึ้งในตัว ผู้เรียนเป็นกระบวนการที่เน้นการเรียนรู้ที่มีความหมายและมีการควบคุมตนเองในการเรียนรู้ ผู้สอน จะคำนึงถึงสิทธิของผู้เรียน 2 ประการคือ สิทธิของผู้เรียนที่จะเรียนรู้ และกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้หน้าที่ การเรียนรู้ซึ่งเป็นการรู้วิธีการเรียนรู้เป็นประการสำคัญที่เกิดกับผู้เรียน

4. เน้นกระบวนการมากกว่าเนื้อหา กระบวนการเรียนรู้ที่มาจากผู้เรียนจะมีความ หลากหลาย ขึ้นอยู่กับศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคน โดยเน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลที่ไม่ใช่ คุณภาพของการจำแต่เป็นศักยภาพของความใส่ใจและแรงผลักดันของแต่ละบุคคล อารมณ์พื้นฐาน ของผู้เรียนจะพัฒนาไปสู่คุณธรรมและจริยธรรม ซึ่งท่านพุทธทาสกล่าวว่าเป็นการศึกษาชนิด หางไม้ควั่น คือการรู้จักควบคุมความฉลาดเป็นการเรียนรู้คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ ได้แก่

4.1 กระตุ้นความรู้เดิมของผู้เรียน

4.2 ให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลใหม่ โดยการแสวงหา รวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

4.3 ให้ผู้เรียนได้ศึกษาวิเคราะห์ทำความเข้าใจข้อมูลโดยใช้ทักษะต่าง ๆ

4.4 ให้ผู้เรียนสรุปความรู้ที่ได้ด้วยตนเองและแสดงออกถึงสิ่งที่ค้นพบ

5. พัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวม เนื่องจากธรรมชาติของผู้เรียนมีศักยภาพที่หลากหลาย และซับซ้อน การพัฒนาศักยภาพผู้เรียนได้อย่างเต็มที่และกลมกลืนกิจกรรมการเรียนรู้ต้องให้ความสำคัญต่อการพัฒนาผู้เรียนทุก ๆ คน และทุก ๆ ด้าน คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ความต้องการ ความสนใจ และความพร้อม การออกแบบกิจกรรมจะต้องเหมาะสมกับผู้เรียน เช่น การทำโครงการ การทำงานเป็นกลุ่มโดยคำนึงถึงจุดมุ่งหมายหรือความต้องการ ความสนใจของผู้เรียน ความรู้เดิมของผู้เรียนและสาระที่จะเรียนรู้ใหม่ การสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้กระทำ โดย

5.1 ให้โอกาสผู้เรียนได้ค้นพบการเรียนรู้ แนวคิดหลัก (main concept)

5.2 กระตุ้นให้ผู้เรียนคิดตามสิ่งที่น่าสนใจ ข้อมูลใหม่เพื่อเชื่อมโยงกับแนวคิดหลัก ทำการวิเคราะห์ สรุป และจัดระเบียบความรู้ใหม่

5.3 ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลที่สำคัญ ๆ และทันสมัย เพราะปัจจุบันมีความซับซ้อนของสังคมและโลกเพื่อเป็นการขยายขอบฟ้าการเรียนรู้ให้กว้าง มีความหลากหลายและเป็นไปตามสภาพจริง ความรู้ใหม่มักจะเกิดขึ้นได้จากการสังเคราะห์และเชื่อมโยงในการฝึกกระบวนการคิดแบบวิเคราะห์สัมพันธ์กันอันจะนำไปสู่การคิดสร้างสรรค์

5.4 สร้างโอกาสให้ผู้เรียนค้นพบตนเอง และให้มีการแลกเปลี่ยนทั้งความคิดเห็น วิธีการแก้ปัญหา จะเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้การแก้ปัญหาได้ดีขึ้น

5.5 ให้ผู้เรียนตระหนักถึงกระบวนการเรียนรู้และวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ เป็นสิ่งที่จะต้องปรับปรุงอยู่เสมอและไม่มีกฎเกณฑ์ตายตัวสำหรับการดำเนินการ

6. กิจกรรมการเรียนรู้เป็นโครงสร้างแบบเปิดมีความยืดหยุ่นหลากหลาย ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ทักษะการคิด ทักษะกระบวนการ ทักษะการจัดการ และทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม ซึ่งทักษะเหล่านี้จะหลอมรวมเป็นทักษะชีวิตของผู้เรียนต่อไป

7. การประเมินในขณะมีการเรียนการสอน เป็นการประเมินที่เป็นธรรมชาติสอดคล้องกับความเป็นจริง ซึ่งเป็นการประเมินที่ทำได้ง่าย ถ้าผู้สอนไม่เข้าใจการเรียนรู้สู่ การพัฒนา ศักยภาพของผู้เรียนเพราะการเรียนรู้ยังคงดำเนินอย่างต่อเนื่องขณะที่มีการประเมิน การประเมินตามสภาพจริงต้องการให้ผู้เรียนประยุกต์ความรู้เดิมกับสถานการณ์ใหม่ ผู้สอนสามารถแยกแยะได้ว่า อะไรเป็นสิ่งที่ผู้เรียนจำได้ และสิ่งใดที่ผู้เรียนประยุกต์ขึ้น ทำให้เกิดแนวทางปฏิบัติที่หลากหลาย

ประวิทย์ บึงสว่าง (2543 : 79) กล่าวว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยยึดผู้เรียน เป็นสำคัญ เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มากที่สุด โดยให้ผู้เรียนเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงได้ คิดเอง มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลหรือแหล่งเรียนรู้ ที่หลากหลาย จนสามารถสร้างความรู้ด้วยตนเอง และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตได้

โดยครูเป็นผู้วางแผนการเรียนรู้ร่วมกับผู้เรียน จัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้ กระตุ้น ให้กำลังใจ และช่วยแก้ปัญหา หรือชี้แนะทางการแสวงหาความรู้ที่ถูกต้องให้กับผู้เรียน

ณรงค์ รมณีกุล (2543 : 68) กล่าวว่า การจัดทำแผนการสอนเป็นการวางแผน จัดการเรียนรู้ที่ผ่านการวิเคราะห์จุดประสงค์ของการเรียนรู้เพื่อให้ได้สาระสำคัญและเนื้อหาความรู้ ที่เหมาะสมกับผู้เรียน จึงเป็นการเตรียมกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้า สร้างความรู้ ตามความต้องการและความสนใจของผู้เรียนแต่ละคน รวมทั้งเตรียมวิธีการและเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนตรงตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้

ชูศักดิ์ เปลียนภู (2544 : 13) กล่าวว่า การที่พัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถตามหลักการ ศึกษาที่ให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้นั้น ครูผู้สอนเป็นตัวจักรสำคัญที่จะช่วยให้ การปฏิรูปประสบผลสำเร็จ โดยครูผู้สอนควรจะมีเป็นผู้ที่รอบรู้และมีความสามารถทั้ง 2 ด้าน คือ มีความรู้ความสามารถในเนื้อหาวิชาที่สอน และมีความสามารถในการสอน

สิปปนนท์ เกตุทัต อ่างในเขาวลิต ตนานนท์ชัย (2544 : 19) กล่าวว่า คนดี หมายถึง การมีวินัยในเรื่องเกี่ยวกับความสนใจใฝ่รู้ มีสติในการควบคุมตนเองรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ เสียสละ และมีค่านิยมประชาธิปไตย ได้แก่ การเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น ขอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น เคารพกติกาของสังคมและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

จิตนา จันทร์แย้ม (2519 : 70) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การปฏิบัติงานการนิเทศการศึกษาของ หัวหน้าหมวดวิชาในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6 พบว่า การเพิ่มพูน ความรู้ ความชำนาญ ทักษะความสามารถของบุคคลเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ทำให้บุคคลเป็นคนที่ มีคุณภาพดีขึ้น และจะทำให้หน่วยงานนั้นมีประสิทธิภาพการปฏิบัติงานสูงขึ้นด้วย

เสาวณี เต็งสุวรรณ (2537 : 124) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาค้นคว้าภาวะผู้นำและ คุณลักษณะของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวางแผนและพัฒนา วิทยาลัยการอาชีพ กรมอาชีวศึกษา พบว่า ผู้บริหารมีความคิดริเริ่มและมองการณ์ไกล มีการวางแผนก่อนทำงานเสมอ มีความกระตือรือร้นต่อ การวางแผนและพัฒนาวิทยาลัยอย่างสม่ำเสมอ

2.4.3 ด้านระดมทรัพยากร

ทรัพยากรเพื่อการศึกษาต้องไม่มองเฉพาะครูและโรงเรียนเท่านั้น ต้องใช้หลักว่าทุกคน เป็นทั้งครูและนักเรียน ดังนั้นต้องระดมทรัพยากรในสังคมเข้ามาจัดการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ภาคธุรกิจเอกชนมีส่วนช่วยในการจัดอาชีวศึกษาได้เป็นอย่างมาก

ชม ภูมิภาค (2525 : 272) กล่าวว่า การประสานสัมพันธ์กับชุมชนเป็นกระบวนการสร้างความสัมพันธ์ในการทำงานแบบมิตรระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2540 : 152) กล่าวว่า การให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานั้น ถ้าชุมชนเห็นการศึกษาเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ ก็จะเข้ามามีส่วนร่วมและสนับสนุนภาระหน้าที่และเป้าหมายของสถานศึกษา

รุ่ง แก้วแดง (2540 : 220) กล่าวว่า ในอนาคตอันใกล้นี้ เมื่อประเทศไทยมีองค์การบริหารส่วนตำบลอย่างทั่วถึง ชุมชนจะมีบทบาทในการจัดการศึกษามากขึ้น การจัดการศึกษาจะไม่จำกัดอยู่ในรั้วโรงเรียนอย่างเดียว ชุมชนสามารถจัดการศึกษาตลอดชีวิต และส่งเสริมการศึกษาในสถานศึกษาเพราะว่าชุมชนมีทรัพยากรมาก เช่น ผู้ทรงคุณวุฒิคนต่าง ๆ มีสถานที่ที่สามารถให้การศึกษาศูนย์การเรียนในลักษณะการศึกษานอกโรงเรียน หรือการศึกษาตามอัธยาศัย

กรมอาชีวศึกษา (2541 : 3-4) กล่าวว่า การจัดการอาชีวศึกษาร่วมกับสถานประกอบการ ซึ่งเป็นระบบที่พัฒนามาจากรูปแบบของการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน ที่ประสบผลสำเร็จในการจัดอาชีวศึกษาในระบบนี้ การจัดการอาชีวศึกษาร่วมกับสถานประกอบการสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 9 (5) ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา มาตรา 58 ให้นำบุคคล ครอบครัวยุวมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถานประกอบการ เป็นผู้จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บริจาคทรัพย์สินและทรัพยากรอื่นให้สถานศึกษา

กาญจนา เอกะวิภาต (2543 : 12) กล่าวว่า การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือที่ดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ในการร่วมกันจัดและพัฒนาการศึกษา สามารถนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543 : 2-8) กล่าวว่า ภาคธุรกิจเอกชนมีส่วนช่วยสนับสนุนการศึกษา ดังนี้

1. ความร่วมมือของภาคธุรกิจเอกชน ความเจริญรุ่งเรืองอย่างต่อเนื่องในภาคธุรกิจเอกชนนั้นขึ้นอยู่กับ การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ ๆ ของการศึกษาที่จะรักษากำลังแรงงานที่มีคุณภาพสูง และมีความสามารถในการแข่งขันสูง สิ่งที่ถูกจ้างรุ่นใหม่ต้องการรู้เพื่อที่จะประสบความสำเร็จ ทุกวันนี้แตกต่างจากสิ่งที่ถูกจ้างในอดีตต้องรู้ การพัฒนาด้านเทคโนโลยีและเศรษฐกิจโลกได้เปลี่ยนความต้องการของนายจ้างจากเดิมไปสู่ความต้องการกำลังแรงงานที่ได้รับการพัฒนาฝึกอบรมและได้รับการศึกษาเป็นอย่างดี ผลที่ตามมาคือ ธุรกิจเอกชนมีส่วนเกี่ยวข้องอย่างมากในการทำให้การปฏิรูปการศึกษากลายเป็นจริงขึ้นมา ธุรกิจมีบทบาทสำคัญในการดำเนินงาน ให้มั่นใจว่านักเรียนทุกคนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพสูง ความร่วมมือระหว่างภาคธุรกิจกับการศึกษาช่วยประหยัดเงินให้กับภาคธุรกิจส่วนที่เป็นค่าใช้จ่ายด้านฝึกอบรมในอนาคตและช่วยให้ นักเรียนมีความพร้อมมากขึ้นเมื่อเข้าไปทำงานในสถานประกอบการ นอกจากนี้ นายจ้างยังได้ประโยชน์ในการช่วยเหลือลูกจ้างที่เป็นผู้ปกครองในการช่วยให้บุตรหลานของตนได้เรียนรู้ เพราะนายจ้างที่มีน้ำใจจะมีลูกจ้างที่รู้สึกพอใจกับงานที่ตนทำอยู่มากขึ้นและมีความผูกพันกับนายจ้างมากขึ้นรวมทั้งทำงานได้ผลผลิต

ดีขึ้น คุณภาพของโรงเรียนในท้องถิ่นเป็นเกณฑ์หนึ่งที่สำคัญมากที่สุดต่อการตัดสินใจของลูกจ้าง ในการจะอยู่หรือย้ายไปทำงานในเมืองอื่น ดังนั้น ผู้นำธุรกิจเอกชน จึงเป็นส่วนสำคัญในการช่วยเร่ง ให้มีการปรับปรุงการศึกษาทั้งระบบ

2. การมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจ การเริ่มโครงการทางการศึกษาที่ได้รับการ สนับสนุนจากภาคธุรกิจเอกชนจะอำนวยความสะดวกอย่างมหาศาลแก่ชุมชน ธุรกิจ โรงเรียนและ ลูกจ้าง ในอดีตนั้นการดำเนินงานของบรรดาบริษัทห้างร้านมุ่งไปที่กิจกรรมต่าง ๆ เช่น การจัด ทรัพยากรและวัสดุอุปกรณ์ให้แก่โรงเรียนอย่างน้อย 1 ครั้ง อย่างไรก็ตาม เพื่อให้เป็นรูปธรรมที่ ชัดเจนขึ้นการปรับปรุงในระยะยาวซึ่งจะอำนวยความสะดวกแก่ทั้งระบบธุรกิจและโรงเรียนนั้น ธุรกิจ ต่าง ๆ จะต้องใช้กลยุทธ์ในการพัฒนาความร่วมมือด้านการศึกษาให้อยู่ในระดับเดียวกันกับกลยุทธ์ ที่ใช้ในการดำเนินธุรกิจให้ได้ผลหรือเผยแพร่ผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ เข้าสู่ตลาด ธุรกิจสามารถเก็บเกี่ยว ประโยชน์ได้อย่างมหาศาลเสมอ ๆ จากความร่วมมือกับธุรกิจอื่น ๆ และองค์กรในชุมชน บริษัท ต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งธุรกิจขนาดเล็กในชุมชนหลายแห่งกำลังร่วมมือกันเพื่อช่วยเหลือโรงเรียน และสมาพันธ์ธุรกิจซึ่งร่วมมือกันในเรื่องของการศึกษาโดยเฉพาะก็สามารถเป็นผู้นำในการประสาน โครงการความร่วมมือระหว่างธุรกิจและการศึกษาในหลายโครงการด้วยกัน

3. ยุทธศาสตร์ในการปรับปรุงการศึกษา แนวทางหลัก 4 ประการที่ภาคธุรกิจสามารถ ดำเนินการปรับปรุงการศึกษาได้แก่

3.1 ริเริ่มและพัฒนาความร่วมมือกับโรงเรียนและลูกจ้างของตน

3.2 เป็นแกนนำความร่วมมือด้านการศึกษา กับธุรกิจ องค์กรชุมชน และโรงเรียน

3.3 ดำเนินงานตามนโยบายและแผนงานของบริษัท ซึ่งส่งเสริมการมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครองที่กำลังทำงานและลูกจ้างคนอื่น ๆ ในด้านการศึกษา

3.4 สนับสนุนทรัพยากรเพื่อช่วยเหลือโรงเรียน และกระบวนการสร้างความร่วมมือ ซึ่งรวมทั้งความเชี่ยวชาญด้านธุรกิจ เช่น งานด้านการบัญชี การเงิน และการพัฒนาความเป็นผู้นำ และการบริหารจัดการ

การจัดอาชีวศึกษาร่วมกับสถานประกอบการ หรือที่เรียกว่า การจัดอาชีวศึกษาระบบ ทวิภาคี เป็นการจัดการศึกษาระบบฝึกหัดอาชีพ (Apprenticeship) ให้แก่เยาวชนโดยความร่วมมือ ระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ ซึ่งเป็นที่ยอมรับว่าเป็นช่วงที่มีคุณภาพดีเยี่ยม โดยจะ เป็นผู้ที่มีความสามารถทั้งด้านทักษะ ความรู้และความเลื่อมใสศรัทธาในวิชาชีพนั้น ๆ

การให้ภาคเอกชนหรือสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดอาชีวศึกษา โดยเฉพาะ อย่างยิ่งการร่วมมือในการฝึกอาชีพ จึงเป็นแนวทางหนึ่งที่จะนำไปสู่การแก้ปัญหา ในด้านคุณภาพ ของแรงงานระดับช่างฝีมือที่จำเป็นต้องมุ่งเน้นทักษะและประสบการณ์ตรง เพื่อให้มีคุณภาพ ได้มาตรฐานของตลาดแรงงาน การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี (Dual Vocational Training หรือ

DVT) ความร่วมมือทั้งสองฝ่าย ระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ จึงเป็นรูปแบบของ การจัดอาชีวศึกษาที่อยู่ในลักษณะของความร่วมมือ (Co operative Education and Training) ที่กำหนดให้นักเรียนเรียนภาคทฤษฎีที่สถานศึกษา สัปดาห์ละ 1-2 วัน และฝึกอาชีพที่ สถานประกอบการ สัปดาห์ละ 3-4 วัน ตลอดระยะเวลา 3 ปี เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว นักเรียน จะได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) วุฒิบัตร และใบรับรองการผ่านงาน ซึ่งสามารถทำงานใน สถานประกอบการหรือประกอบอาชีพอิสระได้อย่างมีประสิทธิภาพ

โดยภาพรวมอาจกล่าวได้ว่า เป็นระบบการจัดการอาชีพที่ดำเนินการบนพื้นฐานของ ความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาและสถานประกอบการในอันที่จะเตรียมเยาวชน ซึ่งมี คุณสมบัติพร้อมในสถานภาพของผู้ฝึกหัดงานให้กลายเป็นบุคลากรประจำที่มีความรู้ ความสามารถ และความชำนาญในงานตามสาขาที่สถานประกอบการต้องการกำลังคนหลังจากการสำเร็จ การศึกษาจากระบบดังกล่าวนี้ หรือกล่าวโดยสรุปก็คือการศึกษาที่เป็นการเตรียมบุคลากรของ สถานประกอบการ เพื่อสถานประกอบการ ด้วยความร่วมมือกับสถานศึกษา

รุ่งเรือง สุชาภิรมย์ (2544 : 11) กล่าวว่า ความสัมพันธ์ใกล้ชิดระหว่างบ้านและโรงเรียน มีผลอย่างสูงสุดต่อการเรียนของเด็ก ซึ่งนอกจากจะมีผลทำให้เด็กประสบความสำเร็จด้านการเรียน แล้ว ยังช่วยให้เด็กมีพัฒนาการที่ดี ด้านจิตใจ สังคม อารมณ์ ซึ่งส่งผลต่อความก้าวหน้าของชีวิต ในอนาคตด้วย

สุพัตรา ไผ่แก้ว (2533 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การประชาสัมพันธ์ในโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ยังไม่ ตระหนักถึงความสำคัญของการประชาสัมพันธ์เท่าที่ควร

สัมฤทธิ์ วงศ์ทองดี (2533 : 2) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง พฤติกรรมการบริหารงานการสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1 พบว่า สถานศึกษานั้นเกี่ยวข้องกับคนหลายฝ่ายที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ด้วยการ สนับสนุนด้านการเงิน อุปกรณ์การเรียนการสอน

วัชรินทร์ ศิริพานิชย์ (อ้างในวรวิทย์ ศรีตระกูล. 2540 : 41-42) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ความคิดเห็นของสถานประกอบการที่เข้าร่วมการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสาขาช่างยนต์ กับวิทยาลัยเทคนิคภาคตะวันออกเฉียงเหนือพบว่า สถานประกอบการกลุ่มธุรกิจอุตสาหกรรม เกษตร และกลุ่มธุรกิจอุตสาหกรรมและบริการ มีความต้องการร่วมมือกับสถานศึกษาที่จัดการศึกษา ด้านวิชาชีพ เพื่อผลิตช่างฝีมือและช่างเทคนิคที่มีความรู้ความสามารถในการใช้เครื่องมือ เครื่องจักร และอุปกรณ์เพื่อการผลิตและบริการ แต่สถานศึกษายังขาดการประสานงานและการดำเนินงาน ที่ต่อเนื่อง

2.4.4 ด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

โครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศเพื่อการศึกษา โครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศแห่งชาติ จะส่งผลโดยตรงถึงการศึกษาตลอดชีวิต มีผู้เชี่ยวชาญบางท่านแนะนำว่าหากใช้สื่อการสอนแบบ พหุสื่อแทนสื่อการสอนแบบเดิม จะช่วยให้ประหยัดเวลาและทำให้กระบวนการศึกษาบรรลุ ผลสำเร็จเร็วขึ้น ซึ่งในปัจจุบันแม้วิธีการเรียนการสอนมีการเปลี่ยนแปลงไปตำรา (Textbook) ยังคง เป็นสื่อการสอนขั้นพื้นฐานสำหรับนักเรียน ครูยังคงสอนมากกว่าที่จะสนับสนุนให้นักเรียนแสดง ความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน อย่างไรก็ตามมีสัญญาณ แห่งความก้าวหน้าเกิดขึ้น ผู้บริหารโรงเรียน ครู ผู้ปกครอง และนักเรียนต่างกำลังมองหลักสูตร การศึกษาที่ดีกว่า และหลายท่านเห็นว่าโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศแห่งชาติ จะสามารถเป็นกุญแจ สำคัญในการที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายทางการศึกษาที่ต้องการ โครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศ แห่งชาติจะทำให้ครูและนักเรียนหลุดพ้นจากข้อจำกัดของห้องเรียน เอื้อให้พวกเขาสามารถเข้าถึง วิธีการเรียนการสอนที่หลากหลายจากแหล่งข้อมูลอันมั่งคั่ง

ไพรัช รัชพงษ์ และ กฤษณะ ช่างกล่อม (2541 : 31-40) กล่าวถึง พื้นฐานเทคโนโลยี สารสนเทศเพื่อการศึกษาไว้ดังนี้

1. การลงทุนเพื่ออนาคต

สังคมสารสนเทศมีความเชื่อว่าการศึกษาและการฝึกอบรมจะต้องได้รับการพัฒนา โดยเร่งด่วนเพื่อให้สถาบันการศึกษาต่าง ๆ สามารถสนองตอบต่อกิจกรรมทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองที่จะเกิดขึ้นในสังคมสารสนเทศได้ ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องมีการสร้างเครือข่าย เพื่อการศึกษาต่าง ๆ สนับสนุนการสร้างสรรคงานมัลติมีเดียเพื่อการศึกษา และกระตุ้นให้เกิดความ ตระหนักและการฝึกอบรมครูที่จะสามารถใช้อุปกรณ์การเรียนการสอนในสังคมสารสนเทศได้

แนวความคิดในเรื่องการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) จะช่วยให้ทุก ๆ คน ตระหนักในความสำคัญของการพัฒนาที่จะช่วยสร้างคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้นโดยไม่ทำลาย ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่นด้วยการอำนวยความสะดวกทางสารสนเทศต่าง ๆ จะช่วย ให้ลดการลงทุนทางด้านคมนาคม อันจะส่งผลให้สามารถบรรเทาปัญหาจราจรติดขัดและปัญหา มลภาวะ

โครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศจะช่วยทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น โดยคุณภาพชีวิต ทั้งที่บ้านและที่ทำงานจะดีขึ้น การเปิดเสรีจะช่วยเพิ่มให้มีการปรับปรุงคุณภาพการให้บริการและ มีราคาที่ต่ำลง และเช่นเดียวกันการที่ทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศ อย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน (Universal Service) จะส่งผลถึงสังคมที่ได้คุณภาพมากขึ้น ดังนี้

1.1 วางกลไกที่จะประกันว่า โรงเรียน ห้องสมุด ที่ทำงานหรือแหล่งการศึกษาใด ๆ จะต้องสามารถเชื่อมต่อเข้ากับโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศ

1.2 อุปกรณ์ส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีคุณภาพในรูปแบบของพหุสื่อ (Multimedia) และเป็นระบบปฏิสัมพันธ์ (Interactive) ในระดับการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานโดยมีความหลากหลายเพียงพอและในราคาที่เหมาะสม

1.3 โรงเรียนจะมีเครือข่ายภายในและอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ส่งเสริมการเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศ

1.4 ส่งเสริมให้มีการฝึกอบรมทักษะที่จะทำให้พนักงานสามารถเรียนรู้และพัฒนาเพื่อรองรับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี

1.5 วางหลักประกันให้สมาชิกของสังคม ไม่ว่าจะเป็นเยาวชนสมาชิกในครอบครัว ผู้ที่อยู่ในวัยทำงาน หรือผู้พิการสามารถเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศอันจะเอื้ออำนวยให้เกิดการศึกษาตลอดชีวิต

2. รูปแบบและการสอนผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต

ถ้าพิจารณาความหมายของระบบเวปไซต์ (WWW : World Wide Web) ในแง่ของการศึกษาแล้วการเรียนรู้ผ่านระบบเวปไซต์นี้จัดเป็นเครือข่ายเพื่อการศึกษาโดยแท้จริง เพราะผู้ใช้หรือผู้เรียนจะต้องเข้าไปค้นคว้าหาอ่านจึงจะได้ข้อมูลที่ต้องการและกล่าวได้ว่าแหล่งข้อมูลที่อยู่ในระบบอินเทอร์เน็ต ซึ่งเวปไซต์ส่วนหนึ่งนั้นถือได้ว่าเป็นแหล่งข้อมูลที่ใหญ่ที่สุดในโลกเพราะเป็นการเชื่อมเครือข่ายคอมพิวเตอร์ทั่วโลกเข้าด้วยกัน ในปัจจุบันการเรียนการสอนผ่านอินเทอร์เน็ตมีการใช้กันมากที่สุด โดยเฉพาะในประเทศที่มีโครงสร้างในระบบโทรคมนาคมที่ดีและราคาถูกลงกับโปรแกรมที่ใช้เขียนแบบเรียน (Authoring Tools) ซึ่งได้ตอบรุ่นใหม่ๆ ที่ทำให้การเขียนแบบบทเรียนเป็นเรื่องที่ง่ายขึ้นทำให้การเขียนบทเรียนเป็นที่แพร่หลายอีกทั้งการคิดค้นหาระบบการสื่อสารที่ทำให้การติดต่อผ่านระบบอินเทอร์เน็ตมีราคาถูกลงแต่ประสิทธิภาพดีขึ้นและเร็วขึ้น ด้วยเหตุผลต่าง ๆ เหล่านี้ทำให้การเรียนการสอนผ่านระบบเวปไซต์นี้เป็นที่ดึงดูดนักธุรกิจทางการศึกษาและนักการศึกษาเป็นอย่างมาก เห็นได้จากในปัจจุบันมีโรงเรียน มหาวิทยาลัยหลายแห่งเปิดสอนผ่านระบบอินเทอร์เน็ต การจ่ายค่าลงทะเบียนสามารถจ่ายโดยผ่านบัตรเครดิตหรือตัวแลกเงิน บริการที่ใช้ในระบบอินเทอร์เน็ตสามารถแบ่งได้เป็น

2.1 ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Electronic mail)

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์เป็นโปรแกรมรุ่นแรก ๆ ที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารกัน ในระบบอินเทอร์เน็ต เริ่มตั้งแต่ปี ค.ศ.1971 ในปัจจุบันมีโปรแกรมไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์เกิดขึ้นมากมายให้เลือกใช้แต่โปรแกรมไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ที่รับส่งได้เฉพาะในรูปแบบของตัวหนังสือเท่านั้น อย่างไรก็ตาม ถ้าผู้ใช้ต้องการจะส่งรูปภาพสามารถทำได้โดยการติด (attach) ไปกับไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์นั้น ๆ การใช้ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับการศึกษาสามารถทำได้

ในส่วนของการส่งเอกสารการเรียนการสอนการบ้าน การถาม – ตอบ กับครูผู้สอนหรือเพื่อนร่วมวิชาคนอื่น ๆ โดยจะส่งไปตามที่อยู่ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ที่ลงทะเบียนไว้

2.2 แหล่งข้อมูล (Information sources)

เนื่องจากเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็นเครือข่ายที่เชื่อมกับคอมพิวเตอร์อื่น ๆ ทั่วโลกกว่าล้านเครื่องทำให้การหาข้อมูลในระบบอินเทอร์เน็ตเป็นไปอย่างรวดเร็วและง่ายดายและน้อยครั้งมากที่ผู้ใช้จะต้องจ่ายเงินเพื่อข้อมูลนั้น ๆ การใช้แหล่งข้อมูลในระบบอินเทอร์เน็ตจะใช้ระบบเวิลด์ไวด์เว็บเข้ามาดำเนินการ เวิลด์ไวด์เว็บเป็นเพียงส่วนหนึ่งในระบบอินเทอร์เน็ตที่เพิ่งเริ่มจะเกิดเมื่อ 4 – 5 ปีที่ผ่านมาและมีแนวโน้มว่าจะเป็นสื่อการสอนผ่านสื่อทางไกลที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดอีกประเภทหนึ่ง การทำงานของเวิลด์ไวด์เว็บจะทำงานผ่านโปรแกรมทำการค้นหาแหล่งข้อมูลที่เรียกทับศัพท์ภาษาอังกฤษว่าเว็บเบราว์เซอร์ ที่รู้จักกันในนาม เน็ตสเคปหรือโมเสก เป็นการรวมของสื่อทุกอย่างไว้เข้าด้วยกัน เช่น ตัวหนังสือ รูปภาพ เสียง วิดิทัศน์ ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นส่วนหนึ่งทำให้เวิลด์ไวด์เว็บเป็นสื่อที่ดึงดูดความสนใจอีกประการหนึ่ง

2.3 กลุ่มแลกเปลี่ยนข่าวสารและสนทนา (Discussion groups and Listservs)

บุคคลที่สามารถเข้าไปใช้ระบบอินเทอร์เน็ตและมีความสนใจที่จะเข้าร่วมสนทนาในหัวข้อต่าง ๆ ตามแต่มีการจัดตั้งกลุ่มขึ้นและผู้ที่สนใจในหัวข้อนั้น ๆ สามารถที่จะสมัครเข้าเป็นสมาชิกกับกลุ่มอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น หรือถ้าผู้ใช้ไม่พบหัวข้อที่ตัวเองต้องการแสดงความคิดเห็นก็สามารถตั้งกลุ่มขึ้นมาเองได้ ในระบบของอินเทอร์เน็ตจะใช้ชื่อดังต่อไปนี้สำหรับกลุ่มแลกเปลี่ยนข่าวสารและการสนทนา เช่น Newsgroup และ Listservs การทำงานของกลุ่มแลกเปลี่ยนข่าวสารและสนทนาคือการที่สมาชิกในกลุ่มส่งคำถามหัวข้อสนทนา ความคิดเห็นไปที่กลุ่ม หลังจากทีส่งไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์นั้น ๆ ไปยังสมาชิกทุกคนที่สมัครสมาชิกอยู่ในหัวข้อเดียวกัน

2.4 การประชุมผ่านระบบอินเทอร์เน็ต (Internet conferencing)

การประชุมผ่านระบบอินเทอร์เน็ตมีหลักการการทำงานที่จะเชื่อมโยงการสนทนาแพร่ภาพจากจุดหนึ่งไปอีกจุดหนึ่งหรือไปหลายจุดในเวลาเดียวกัน โดยผ่านสายโทรศัพท์หรือดาวเทียม หรือเส้นใยแก้วนำแสง เพื่อที่จะให้ผู้ใช้ที่อยู่กลุ่มสามารถติดต่อกันโดยเห็นภาพหรือไม่เห็นภาพก็ได้ โปรแกรม CU – SeeMe เป็นโปรแกรมที่ได้รับการพัฒนาขึ้นโดยมหาวิทยาลัยคอร์เนลล์ (Cornell) เพื่อใช้ในการติดต่อบนอินเทอร์เน็ต โปรแกรมนี้จะช่วยให้ผู้ใช้สามารถสนทนาเป็นกลุ่มได้ โดยโปรแกรมจะสามารถเปิดหน้าต่างวิดิทัศน์ (Video Windows) หลายหน้าต่างบนเครื่องคอมพิวเตอร์ได้พร้อมกันจึงทำให้ผู้ใช้แต่ละคนสามารถเห็นหน้าของกลุ่มสนทนาอื่น ๆ แต่ละคนได้ในขณะเดียวกัน

3. การเรียนการสอนเพื่อให้ประชาชนมีความรู้ทางเทคโนโลยี

ในปัจจุบันไม่ว่าจะกล่าวถึงเรื่องเกษตรกรรม การแพทย์ เศรษฐกิจ การทหาร หรือแม้แต่การสื่อสารมวลชน สิ่งเหล่านี้ดำรงอยู่และสามารถพัฒนาต่อไปได้ก็เนื่องมาจากการวิจัยและพัฒนา และการค้นพบเทคโนโลยีใหม่ ๆ ซึ่งจะส่งผลถึงชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นและเศรษฐกิจ โดยรวมของประเทศชาติจะดีขึ้น เช่นเดียวกันกับการที่โครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศแห่งชาติที่มีความจำเป็นที่จะต้องมีการพึ่งพาความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นหลัก หากประชาชนไทยไม่มีความรู้ที่จะใช้โครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศให้เป็นประโยชน์รวมทั้งไม่สามารถพัฒนาเทคโนโลยีของตนเองได้แล้ว การมีโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศดังกล่าวก็หาประโยชน์ แต่ประการใดไม่

การเรียนการสอนให้ประชาชนมีความรู้ทางเทคโนโลยี (Technology Literacy) นั้นมีความหมายมากกว่าการทำความเข้าใจวิธีใช้เทคโนโลยี ดังต่อไปนี้

3.1 ทำให้เกิดความเข้าใจเทคโนโลยีโดยการทำความเข้าใจข้อความคิดในหลักการทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์

3.2 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย

3.3 ความสามารถในการเลือกใช้เทคโนโลยีที่หลากหลายร่วมกัน

3.4 ความสามารถในการสร้างและคิดค้นวิธีใช้เทคโนโลยีในสถานการณ์ที่ท้าทายใหม่ ๆ

3.5 ความตระหนักในความเกี่ยวเนื่องของเทคโนโลยีกับอาชีพและปัจจัยที่จะนำมาซึ่งความสำเร็จในอาชีพนั้น ๆ

3.6 ความเข้าใจและความอ่อนไหวของปัญหาสังคมที่เกิดจากการใช้เทคโนโลยี

การเรียนรู้เพื่อให้เข้าใจเทคโนโลยีในโรงเรียน (Technology Literacy in School) เทคโนโลยีสมัยใหม่ โดยเฉพาะเทคโนโลยีที่ใช้บนโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศนั้นถือเป็นเทคโนโลยีที่อยู่บนพื้นฐานความรู้ทางคอมพิวเตอร์เป็นส่วนใหญ่จำเป็นต้องจัดระบบการศึกษาให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้และทำความเข้าใจเทคโนโลยีดังกล่าวของทั้งนักเรียน ครูและผู้บริหารการศึกษา จัดทำแผนการศึกษาเพื่อการเรียนให้เข้าใจเทคโนโลยี จัดทำหลักสูตรการศึกษาที่ประกอบด้วยการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ (Science Literacy) การเรียนรู้ทางคณิตศาสตร์ (Mathematics Literacy) และการเรียนรู้ทางเทคโนโลยี (Technology Literacy) ซึ่งทั้งสามสิ่งนี้มีความเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงกันอยู่เสมอ การส่งเสริมการเรียนรู้ทางเทคโนโลยีให้กับผู้ใหญ่ เพื่อให้คนในวัยทำงานสามารถพัฒนาทักษะและความรู้ความสามารถทางเทคโนโลยีสมัยใหม่อันมีความจำเป็นอย่างมากในสังคมสารสนเทศจำเป็นที่จะต้องมีการฝึกอบรมเพื่อให้บุคคลเหล่านี้สามารถเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองได้

การเชื่อมต่อระหว่างบ้านและโรงเรียน (Home-School Connection) การเชื่อมต่อระหว่างบ้านและโรงเรียนจะส่งผลให้บุคคลในครอบครัวสามารถมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ผู้ปกครองและ

เด็กสามารถร่วมกันเรียนรู้ทักษะในการใช้เทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพและไม่มีความเครียด อันเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ เครื่องข่ายพื้นฐานสารสนเทศ จะช่วยเอื้ออำนวยให้การเรียนรู้ทางเทคโนโลยี (Technology Literacy) บรรลุผลอย่างรวดเร็ว อันจะส่งผลให้สามารถใช้โครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศแห่งชาติให้เป็นประโยชน์ทั้งต่อคนและส่วนรวมได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งจะส่งผลให้สามารถสร้างโครงสร้างพื้นฐานได้เองในอนาคต กล่าวคือ โครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศแห่งชาติจะจัดให้มีโครงสร้างหลัก (Backbone Network) สำหรับสังคม แห่งการศึกษาตลอดชีวิต ชุมชนการศึกษาและการฝึกอบรมจะได้รับการเอื้ออำนวยต่อผู้ที่แสวงหา ความรู้หลากหลายประเภทและหลากหลายภูมิหลัง นอกจากโรงเรียนและสถานที่ทำงานเครือข่ายสารสนเทศจะส่งผลให้เกิดการเรียนการสอนแบบปฏิสัมพันธ์ให้กับศูนย์การศึกษาของชุมชน ห้องสมุดและบ้าน การศึกษา การอบรมและการศึกษาตลอดชีวิตที่มีอยู่บน โครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศจะรวมถึงดังต่อไปนี้

หลักสูตรการเรียนพหุสื่อในรูปแบบปฏิสัมพันธ์ (Multimedia Interactive Learning Program) จะถูกส่งไปยังบ้านและเด็ก ๆ โดยผู้ปกครองจะมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน เช่น การเรียน ภาษาอังกฤษที่บุคคลในครอบครัวสามารถมีส่วนร่วม วิธีการแก้ปัญหาและวิธีใช้ที่ได้จากฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ช่วยการออกแบบ (Computer - assisted - design databases) จะถูกนำมาใช้เพื่อออกแบบสถานที่ทำงานและหากรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์ช่วยในการออกแบบกับความสามารถในการใช้งานจะทำให้มีการฝึกอบรมระยะสั้นและเอื้อต่อการบำรุงรักษา

การเชื่อมต่อเครือข่ายอย่างกว้างขวางจะทำให้ครูสามารถสั่งการบ้านและนักเรียนก็สามารถส่งการบ้านผ่านเครือข่ายรวมทั้งทำให้นักเรียนสามารถร่วมกับนักเรียนอื่น ๆ ที่อยู่ไกลออกไปในการทำโครงการต่าง ๆ รวมทั้งนักเรียนสามารถมีปฏิสัมพันธ์กับครูและผู้เชี่ยวชาญที่มีชื่อเสียงในการขอความช่วยเหลือ แนะนำและวิจารณ์ผลงานต่าง ๆ ของนักเรียน ดำเนินการจำลองกิจกรรมการเรียนการสอนต่าง ๆ เช่นการทดลองในห้องวิจัย และการชูดค้นทางโบราณคดี จัดให้มีการเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศและสามารถเชื่อมต่อเข้ากับเครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์โทรคมนาคมสำหรับนักเรียน บุคลากรและผู้ทุพพลภาพต่าง ๆ ได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน จัดให้มีเครื่องมือช่วยการเรียนการสอนที่สะดวกต่อการใช้ในราคาที่เหมาะสม และสามารถเชื่อมต่อกับโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศไม่ว่าจะอยู่ ณ ที่ใดและเวลาใด จัดให้มีการฝึกอบรมสำหรับการแก้ปัญหาในกรณีฉุกเฉินที่บุคคลไม่ว่าจะอยู่ในภูมิภาคใดสามารถเรียนรู้ได้

4. การเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน

ในปัจจุบันที่โลกมีการพัฒนาทางเทคโนโลยีก้าวหน้าและเป็นไปอย่างรวดเร็วแต่กลับดูเหมือนว่ายังมีการพัฒนาเทคโนโลยีมากเพียงใดช่องว่างระหว่างผู้มีและผู้ไร้ข่าวสารยิ่งกว้างมากขึ้นทุกที ผลของการที่บุคคลมีความแตกต่างของผู้มีและผู้ไร้ข่าวสารย่อมเป็นผลที่ไม่พึง

ปรารถนาของสังคม สังคมจะไม่สามารถพัฒนาทั้งทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองหากปัญหาคั่งกล่าวยังคงอยู่ท่ามกลางการแข่งขันทางธุรกิจที่เป็นไปอย่างรุนแรง โดยเฉพาะธุรกิจทางเทคโนโลยีสารสนเทศ นักธุรกิจหรือผู้ประกอบการมักจะทุ่มเทการลงทุนไปในเฉพาะส่วนหรือพื้นที่ที่จะสามารถทำเงินได้ เช่น ในชุมชนเมืองหรือจะลงทุนในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการบันเทิงหรือการบริโภคของชุมชนเมือง เท่านั้น ในสถานการณ์ดังกล่าวหลายส่วนของสังคมได้ถูกละเลยไม่ว่าจะเป็นในส่วนของคนยากจน คนชนบท และชุมชนแออัด รวมทั้งผู้พิการหรือทุพพลภาพทั้งหลาย ในแง่เนื้อหาของการลงทุนส่วนที่จะถูกละเลยไปก็คือการให้บริการทางด้านสุขอนามัยแก่ประชาชนโดยทั่วไป การบริการการศึกษาที่เด็กในเมืองและในท้องถิ่นที่ห่างไกลจะสามารถเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพซึ่งจะรวมถึงการเรียนทางไกล การเรียนรู้ตลอดชีวิต และการเรียนรู้ทางเทคโนโลยี (Technology Literacy) โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับภาคการศึกษา หากไร้ซึ่งการจัดการของภาครัฐแล้วภาคการศึกษาจะถูกละเลยและไม่สามารถใช้ประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศแห่งชาติในที่สุดเนื่องจากการบริการการศึกษาในท้องถิ่นที่ห่างไกลหรือชุมชนแออัดรวมทั้งผู้พิการหรือทุพพลภาพทั้งหลาย จะไม่สามารถทำเงินได้อย่างเป็นกอบเป็นกำ หรือหากมีการจัดหาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องให้พร้อมแล้วค่าใช้จ่ายในการใช้บริการ เช่น บริการอินเทอร์เน็ตที่มีค่าใช้จ่ายที่ค่อนข้างสูง อันจะส่งผลให้ภาคการศึกษาโดยเฉพาะในชนบทที่ห่างไกลไม่สามารถแบกรับภาระได้ปัญหามีได้มีเพียงที่กล่าวมาเท่านั้น หากผู้ใช้ที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะครูไม่ได้รับการฝึกอบรมวิธีใช้ที่ถูกต้อง และไม่มีหลักสูตรการศึกษาที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนผ่านโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศ รวมทั้งอุปกรณ์การเรียนการสอน ไม่ว่าจะเป็นโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Computer Aided Instruction : CAI) อุปกรณ์มัลติมีเดีย (Multimedia) ทั้งหลายจะต้องมีมากเพียงพอในราคาที่เหมาะสม

กลไกในการเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน (Universal Service) จากที่ได้กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าเป็นบทบาทหรือหน้าที่ของรัฐในการจัดสรรการใช้โครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศแห่งชาติในภาคการศึกษาสามารถเข้าถึงและใช้โครงสร้างดังกล่าวอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน โดยมีกลไกหลักดังต่อไปนี้

4.1 การจัดให้มีอย่างเพียงพอ (Availability)

รัฐจะต้องจัดให้มีกลไกในการสร้างโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศเพื่อการศึกษาอย่างเพียงพอและทั่วถึง ดังต่อไปนี้

1. กำหนดสัดส่วนของผู้ลงทุนหรือผู้ให้บริการทางด้านสารสนเทศให้มีการกระจายการลงทุนทั้งในชุมชนเมืองและชุมชนชนบทรวมทั้งผู้ด้อยโอกาสในสังคมต่าง ๆ
2. กำหนดให้มีการกระจายการบริการไปยังภาคการศึกษาโดยมีมาตรการในการสร้างแรงจูงใจ (Incentive)

3. กำหนดให้เอกชนผู้เข้ามาลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศแห่งชาติ จัดสรรทรัพยากร เช่น การแบ่งวงจรในสายเคเบิลใยแก้ว (Fiber Optic) มาใช้เพื่อการศึกษา หรือ จัดสรรช่องสัญญาณดาวเทียม (Transponder) บางส่วนมาใช้ประโยชน์ทางการศึกษา

4. จัดให้มีอุปกรณ์การเรียนการสอนไม่ว่าจะเป็นโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Computer Aided Instruction : CAI) อุปกรณ์มัลติมีเดีย (Multimedia) ทั้งหมด จะต้องมีความเพียงพอ (Availability) ในราคาที่เหมาะสม

4.2 จัดให้สามารถเข้าถึงได้ในราคาที่เหมาะสม (Affordability)

กลไกของรัฐในการสร้างโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศเพื่อการศึกษาให้สามารถเข้าถึงได้ในราคาที่เหมาะสม มีดังต่อไปนี้

1. จัดให้มีอัตราการใช้บริการที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศแห่งชาติในอัตราพิเศษสำหรับภาคการศึกษา (Education Rate)

2. จัดให้มีกองทุนเพื่อส่งเสริมให้มีการใช้โครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศเพื่อการศึกษา (Education Fund For National Information Infrastructure)

การสร้างโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศเพื่อการศึกษาจะต้องจัดให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ โดยมีกลไกดังนี้

1. จัดให้มีเครือข่ายสารสนเทศเพื่อการวิจัยและพัฒนา
2. จัดให้มีเครือข่ายที่เชื่อมโยงโรงเรียนทั่วทั้งประเทศ (School NET)
3. จัดให้มีเครือข่ายเชื่อมโยงห้องสมุดและจัดทำห้องสมุดแห่งชาติบนเครือข่าย (Virtual Library)
4. จัดให้มีเครือข่ายที่เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม และศาสนารวมทั้งจัดทำพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติบนเครือข่าย (Virtual Museum)

ไพรัช รัชชพงษ์ และกฤษณะ ช่างกล่อม (2541 : ง) กล่าวว่า ผู้บริหารจะต้องมีความคิดริเริ่ม มองการณ์ไกล มีความสามารถในการปรับปรุงงาน สามารถนำเอาความเจริญก้าวหน้าด้านต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ได้อย่างถูกต้อง และต้องเป็นผู้นำทางวิชาการ มีความรู้งานวิชาการกว้างขวางและยอมรับที่จะนำเอาเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้

ไพรัช รัชชพงษ์ และ พิเชฐ ดุรงคเวโรจน์ (2541 : 1-17) กล่าวว่า วิทยาการทางด้านคอมพิวเตอร์และการสื่อสารโทรคมนาคมนำมาสมัยทำให้เกิดการประยุกต์ใช้ประโยชน์ในสาขาต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง ทั้งในภาครัฐและเอกชน ตลอดจนการใช้งานในระดับอุตสาหกรรมไปจนถึงครัวเรือน

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าหากรัฐมีกลไกในการเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน (Universal Service) แล้วจะส่งผลให้ประชาชนโดยทั่วไป

ไม่เพียงแต่จะได้ประโยชน์จากการศึกษาหรือช่วยให้ประชาชนสามารถใช้โครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศแห่งชาติเพื่อพัฒนาประเทศ ทั้งในทางเศรษฐกิจสังคมและการเมือง

กลไกดังกล่าวจะยังผลให้คนไทยสามารถพัฒนาความรู้ทางเทคโนโลยีในการสร้างพื้นฐานสารสนเทศที่ทันสมัยได้เองอย่างเต็มภาคภูมิ เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ เช่น นักเรียนที่เรียนรู้ได้ช้าสามารถใช้เวลาเพิ่มเติมนอกบทเรียนด้วยสื่อ ซีดี-รอม เพื่อตามให้ทันเพื่อนนักเรียน ในขณะที่นักเรียนที่รับข้อมูลได้ตามปกติสามารถเพิ่มศักยภาพในการเรียนรู้ด้วยตนเองได้มากขึ้นจากความหลากหลายของเนื้อหาในสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ชนะ กสิการ และทองหล่อ สุขมหา (2522 : 1) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัญหาและความต้องการของสื่อการเรียนการสอนวิชาช่างเทคนิค ในวิทยาลัยเทคนิคทั่วประเทศพบว่า สถานศึกษายังขาดสื่อการสอนเป็นอย่างมากทั้งที่เป็นเครื่องมืออุปกรณ์และตัวสื่อ สื่อที่มีอยู่บ้างแล้วในสถานศึกษาไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ของเนื้อหาวิชาที่ทำการสอน

วิบูลย์ ตามสัญญา (2542 : 90) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาและความต้องการของผู้บริหารและครูอาจารย์ในด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน ในวิทยาลัยเทคนิคกลุ่มภาคกลาง กรมอาชีวศึกษา พบว่า ครู-อาจารย์ผู้สอนมีความต้องการสื่อที่มีความหลากหลาย สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา และต้องมีจำนวนเพียงพอที่จะให้นักเรียนได้ใช้เพื่อค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง

ประเทือง หนึ่งศิริ (2542 : 74-80) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่มีต่อการบริหารงานด้านสื่อการสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 7 พบว่า ผู้บริหารและครู-อาจารย์มีความเห็นสอดคล้องกันในเรื่องการจัดสื่อการเรียนการสอน ควรขอความร่วมมือจากองค์กรหรือบุคคล เพื่อสนับสนุนงบประมาณในการจัดซื้อจัดหาสื่อการสอน

ผู้บริหารและครู-อาจารย์มีความเห็นสอดคล้องกันในเรื่องการจัดสื่อการเรียนการสอนคือ สื่อต้องมีความทันสมัยเหมาะสมกับความเจริญของเทคโนโลยี กระบวนการจัดการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไป และต้องจัดหาเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ และมีจำนวนเพียงพอแก่ผู้เรียน

ผู้บริหารและครู-อาจารย์ มีความคิดเห็นด้านการบริหารการผลิตสื่อการสอนอยู่ในระดับปานกลาง และเป็นลำดับสุดท้าย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ซึ่งผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ ที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12 ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - 3.2.1 การสร้างเครื่องมือ
 - 3.2.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร ประกอบด้วย

ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าคณะวิชา หัวหน้าแผนกวิชาของวิทยาลัยเทคนิค วิทยาลัยสารพัดช่าง วิทยาลัยการอาชีพ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12 จำนวน 32 สถานศึกษา จำนวนทั้งสิ้น 531 คน แบ่งออกเป็น

1. กลุ่มผู้บริหาร ได้แก่ ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ จำนวน 134 คน
 2. กลุ่มครู - อาจารย์ ได้แก่ หัวหน้าคณะวิชา หัวหน้าแผนกวิชา จำนวน 397 คน
- รวมประชากร 531 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย

ผู้บริหารและครู - อาจารย์

1. ผู้บริหาร ได้แก่ ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ จำนวน 134 คน ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ทั้งหมด

2. ครู - อาจารย์ ได้จากการสุ่มสถานศึกษา 50 เปอร์เซนต์ ได้ 16 สถานศึกษา

และได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 218 คน ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 แสดงกลุ่มตัวอย่างในแต่ละสถานศึกษา

ลำดับที่	สถานศึกษา	ผู้บริหาร		ครู - อาจารย์	
		ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1	วิทยาลัยเทคนิคตราด	5	5	17	17
2	วิทยาลัยเทคนิคจันทบุรี	5	5	20	20
3	วิทยาลัยเทคนิคระยอง	5	5	18	18
4	วิทยาลัยเทคนิคบ้านค่าย	4	4	11	-
5	วิทยาลัยเทคนิคมาบตาพุด	4	4	11	-
6	วิทยาลัยเทคนิคสาคู	5	5	17	17
7	วิทยาลัยเทคนิคชลบุรี	5	5	16	16
8	วิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา	5	5	11	11
9	วิทยาลัยเทคนิคจุฬาภรณ์	5	5	11	-
10	วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี	5	5	16	16
11	วิทยาลัยเทคนิคบูรพาปราจีน	4	4	10	10
12	วิทยาลัยเทคนิคนครนายก	5	5	16	-
13	วิทยาลัยเทคนิคสระแก้ว	5	5	16	-
14	วิทยาลัยสารพัดช่างตราด	4	4	11	-
15	วิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี	4	4	12	12
16	วิทยาลัยสารพัดช่างระยอง	3	3	12	12
17	วิทยาลัยสารพัดช่างชลบุรี	5	5	15	15
18	วิทยาลัยสารพัดช่างฉะเชิงเทรา	4	4	12	12
19	วิทยาลัยสารพัดช่างปราจีนบุรี	4	4	12	-
20	วิทยาลัยการอาชีพบ่อไร่	4	4	10	-
21	วิทยาลัยการอาชีพสอยดาว	3	3	10	-
22	วิทยาลัยการอาชีพนายายอาม	4	4	10	10
23	วิทยาลัยการอาชีพแก่ง	3	3	10	-
24	วิทยาลัยการอาชีพบางละมุง	4	4	10	10
25	วิทยาลัยการอาชีพพนัสนิคม	4	4	10	-
26	วิทยาลัยการอาชีพพานทอง	4	4	10	-
27	วิทยาลัยการอาชีพบางปะกง	3	3	10	-
28	วิทยาลัยการอาชีพพนมสารคาม	3	3	10	10
29	วิทยาลัยการอาชีพวังน้ำเย็น	4	4	10	-
30	วิทยาลัยการอาชีพกบินทร์บุรี	3	3	10	-
31	วิทยาลัยการอาชีพนครนายก	5	5	12	12
32	วิทยาลัยการอาชีพองครักษ์	4	4	11	-
รวม		134	134	397	218

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามผู้บริหารและครู - อาจารย์ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12 โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12 จำนวน 4 ด้าน ดังนี้

ด้านกระบวนการเรียนการสอน จำนวน 13 ข้อ

ด้านบุคลากร จำนวน 14 ข้อ

ด้านการระดมทรัพยากร จำนวน 10 ข้อ

ด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา จำนวน 11 ข้อ

ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) จำนวน 48 ข้อ ในการประเมินได้แบ่งการประเมินออกเป็น 5 ระดับ โดยกำหนดค่าแต่ละระดับ ดังนี้

5 หมายถึง มีการเตรียมความพร้อมมากที่สุด

4 หมายถึง มีการเตรียมความพร้อมมาก

3 หมายถึง มีการเตรียมความพร้อมปานกลาง

2 หมายถึง มีการเตรียมความพร้อมน้อย

1 หมายถึง มีการเตรียมความพร้อมน้อยที่สุด

3.2.1 การสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาทฤษฎี เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ใน 4 ด้าน คือ ด้านกระบวนการเรียน การสอน ด้านบุคลากร ด้านการระดมทรัพยากร และด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

2. ศึกษาแบบสอบถามงานวิจัยของประเทือง หรั่งศิริ (2542 : 133-140) ที่ทำการวิจัย เรื่อง การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครู - อาจารย์ ที่มีต่อการบริหารงานด้านสื่อการสอน หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 7 และแบบสอบถามงานวิจัยของกรมอาชีวศึกษา หน่วยงานนิเทศก์ (2543 : 118-124) ที่ทำการวิจัย เรื่อง การศึกษารูปแบบผู้นำในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีในประเทศไทย

3. สร้างแบบสอบถามฉบับร่าง

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารและครู - อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ตำแหน่งงานในปัจจุบัน และสังกัดสถานศึกษาที่ปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีหรือกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย โดยการค้นคว้าจากเอกสารตำรา พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 เพื่อนำมากำหนดเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

4. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วมเพื่อตรวจสอบ แนะนำ และปรับปรุงแก้ไข

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และความถูกต้องของภาษารวม 5 คน คือ

1. นายสมศักดิ์ สุร่ายคิมหันต์	ผู้อำนวยการกองวิทยาลัยเทคนิค
2. นายนิทัศน์ นพเก้า	ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคตราด
3. นายเรวัต อางอุทธีรงค์	ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคจันทบุรี
4. นายวัลลภ สายพานิชย์	ผู้อำนวยการวิทยาลัยการอาชีพบางละมุง
5. นายภักดี เลียบจันทร์	ผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี

6. นำแบบสอบถามที่ผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อเสนอแนะปรึกษาอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมก่อนนำไปทดลองใช้ต่อไป

3.2.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. หลังจากแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามดีแล้ว เพื่อให้แบบสอบถามชุดนี้มีความเชื่อมั่น (Reliability) สำหรับการวิจัยซึ่งผู้วิจัยได้นำไปทดลองใช้ (Try - Out) กับกลุ่มบุคคลที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน คือผู้บริหารและ ครู - อาจารย์ ในวิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี และวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกมหานคร

2. นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้แล้วไปหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการของ Cronbach ที่เรียกว่า สัมประสิทธิ์อัลฟา (α - Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นในภาพรวมของแบบสอบถามเท่ากับ .98 และรายด้านดังนี้ ด้านกระบวนการเรียนการสอน .93 ด้านบุคลากร .95 ด้านการระดมทรัพยากร .96 และด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา .94

จากค่าความเชื่อมั่นทั้งภาพรวมและรายด้าน มีค่าความเชื่อมั่นสูงกว่าที่กำหนดไว้ (α - .75) แสดงว่าเครื่องมือมีความเชื่อมั่น สามารถที่จะนำไปเก็บข้อมูลได้

3. นำแบบสอบถามที่นำไปทดลองใช้มาปรับปรุงแก้ไข แล้วทำเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อเก็บข้อมูลต่อไป

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำเป็นขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. บันทึกเสนอขออนุญาตให้งานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ออกหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ถึงกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากผู้บริหารและครู - อาจารย์ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างดังที่กำหนดไว้
2. นำหนังสือเสนอต่อกรมอาชีวศึกษาเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบแล้วนำหนังสือที่ผ่านการพิจารณาแล้วมาเสนอต่อกองวิทยาลัยเทคนิคและกองการศึกษาอาชีพเพื่อออกหนังสือขอความร่วมมือไปยังผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิค วิทยาลัยสารพัดช่าง และวิทยาลัยการอาชีพ ที่ได้กำหนดไว้เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลต่อไป
3. การส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยส่งด้วยตนเองในสถานศึกษาที่อยู่ใกล้และส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างที่อยู่ไกลทางไปรษณีย์ พร้อมสอดซองติดแสตมป์ถึงตัวผู้วิจัย เพื่อความสะดวกในการที่ผู้ตอบแบบสอบถามส่งคืนผู้วิจัย โดยส่งแบบสอบถามทั้งหมด 352 ฉบับ และได้รับคืน 339 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.30

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ตรวจสอบจำนวนและความสมบูรณ์แบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาทั้งหมด
2. ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ (Statistical Package for the Social Sciences/ Personal Computer Plus)

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่และร้อยละ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12 ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้ วิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู - อาจารย์ เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ การหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยทำเป็นรายข้อเฉพาะด้าน และรวมทุกด้านแล้วนำเสนอในรูปของตารางพร้อมคำบรรยายประกอบ

3. เกณฑ์การแปลความหมาย มีดังนี้

- 4.50 - 5.00 หมายถึง มีการเตรียมความพร้อมอยู่ในระดับมากที่สุด
- 3.50 - 4.49 หมายถึง มีการเตรียมความพร้อมอยู่ในระดับมาก
- 2.50 - 3.49 หมายถึง มีการเตรียมความพร้อมอยู่ในระดับปานกลาง
- 1.50 - 2.49 หมายถึง มีการเตรียมความพร้อมอยู่ในระดับน้อย
- 1.00 - 1.49 หมายถึง มีการเตรียมความพร้อมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4. การเปรียบเทียบความคิดเห็นเพื่อทดสอบสมมติฐาน โดยใช้โปรแกรม SPSS/PC⁺

(Statistical Package for the Social Sciences/Personal Computer Plus) วิเคราะห์ด้วยสถิติ t - test กำหนดระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P \leq .05$ โดยทำเป็นรายข้อ เฉพาะด้าน และรวมทุกด้าน แล้วนำเสนอในรูปตาราง พร้อมคำบรรยายประกอบ

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติดังต่อไปนี้

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ
2. ค่าเฉลี่ย (Mean) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. ค่า t - test

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ได้แก่ ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการทั้ง 4 ฝ่าย และครู - อาจารย์ ได้แก่ หัวหน้าคณะวิชาช่างอุตสาหกรรม หัวหน้าคณะวิชาบริหารธุรกิจ หัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม หัวหน้าแผนกวิชาณิชยการ รวม 32 สถานศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ SPSS/PC⁺ (Statistical Package for the Social Sciences/Personal Computer Plus)

ในการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอในรูปแบบของตาราง และบรรยายตารางการเปรียบเทียบค่าสถิติต่าง ๆ ตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่และค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู - อาจารย์ที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12 ในด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านการระดมทรัพยากร และด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เสนอผลด้วยค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู - อาจารย์ที่ปฏิบัติงานอยู่ในกองวิทยาลัยเทคนิค กองการศึกษาอาชีพ ที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12 ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านการระดมทรัพยากรและด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง และสังกัดสถานศึกษา ทดสอบความแตกต่างด้วยค่า t - test

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยจำแนกตามตำแหน่งในปัจจุบัน และสังกัดสถานศึกษา ดังตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและค่าร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม		จำนวน	ร้อยละ
1. ตำแหน่ง	ผู้บริหาร	125	36.90
	ครู - อาจารย์	214	63.10
	รวม	339	100.00
2. สังกัดสถานศึกษา	กองวิทยาลัยเทคนิค	185	54.60
	กองการศึกษาอาชีพ	154	45.40
	รวม	339	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่าข้อมูลทั่วไปผู้บริหารและครู - อาจารย์ สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค และกองการศึกษาอาชีพ เขตการศึกษา 12 มีดังนี้

ตำแหน่ง พบว่าเป็นผู้บริหาร จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 36.90 ส่วนครู - อาจารย์ มีจำนวน 214 คน คิดเป็นร้อยละ 63.10

สังกัดสถานศึกษา พบว่าเป็นผู้บริหารและครู - อาจารย์ สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค จำนวน 185 คน คิดเป็นร้อยละ 54.60 ส่วนผู้บริหารและครู - อาจารย์ สังกัดกองการศึกษาอาชีพ จำนวน 154 คน คิดเป็นร้อยละ 45.40

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู - อาจารย์ สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค และกองการศึกษาอาชีพ ที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษา ของสถานศึกษา ในด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านการระดม ทรัพยากร และด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ดังตารางที่ 4.2 – 4.6

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็น และลำดับที่ของผู้บริหาร และครู - อาจารย์ ที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12 ด้านกระบวนการเรียนการสอน

ด้านกระบวนการเรียนการสอน	ผู้บริหารและ ครู - อาจารย์ n = 339		ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ ที่
	\bar{X}	S.D.		
1. มีการจัดหลักสูตร โดยบูรณาการเนื้อหาสาระที่มีความสัมพันธ์ กับสภาพชีวิตจริงและสอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน และท้องถิ่น	3.36	.93	ปานกลาง	9
2. มีการจัดหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกเรื่อง วิธีการเรียน และสรุปความรู้ด้วยตนเอง	2.98	.98	ปานกลาง	13
3. มีการจัดหลักสูตรที่ประกอบด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ ที่หลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนได้เลือกตามความสนใจและ ความถนัด	3.18	1.02	ปานกลาง	11
4. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จาก ประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติจริงเพื่อให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น	3.79	.88	มาก	2
5. มีการบูรณาการ คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงงาม และ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ไว้ในทุกรายวิชา	3.88	.87	มาก	1
6. มีการจัดทำแผนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญทุกรายวิชา	3.55	.95	มาก	3
7. มีการนำแผนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญตามที่จัดทำไว้ไปใช้ สอนอย่างเป็นรูปธรรม	3.43	.89	ปานกลาง	8
8. มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญ ที่สุดตามแผนการสอนที่ได้จัดทำไว้	3.44	.88	ปานกลาง	7
9. มีการนิเทศติดตามการใช้แผนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยคณะกรรมการที่สถานศึกษาแต่งตั้ง	3.02	1.06	ปานกลาง	12
10. มีการจัดให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนา ทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง	3.44	.91	ปานกลาง	6

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ด้านกระบวนการเรียนการสอน	ผู้บริหารและ ครู - อาจารย์ n = 339		ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ ที่
	\bar{X}	S.D.		
11. มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้โดยเน้นที่พัฒนาการของ ผู้เรียน พฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมควบคู่กับการสอบ ความรู้	3.50	.89	มาก	5
12. มีการปรับเปลี่ยนกระบวนการสอนจากครูเป็นศูนย์กลาง มาเป็นการสอนโดยนักเรียนเป็นศูนย์กลาง	3.52	.95	มาก	4
13. มีการจัดบรรยากาศภายในสถานศึกษาให้เอื้ออำนวยต่อ การเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	3.30	.93	ปานกลาง	10
ค่าเฉลี่ยรวม	3.42	.71	ปานกลาง	-

จากตารางที่ 4.2 พบว่าผู้บริหารและครู - อาจารย์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา ด้านกระบวนการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (3.42)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดสามลำดับแรก คือ ข้อที่ 5 มีการบูรณาการคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไว้ในทุกรายวิชา ค่าเฉลี่ย 3.88 ข้อที่ 4 มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติจริง เพื่อให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น ค่าเฉลี่ย 3.79 และข้อที่ 6 มีการจัดทำแผนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญทุกรายวิชาค่าเฉลี่ย 3.55 ตามลำดับ

และค่าเฉลี่ยต่ำสุดสามลำดับ คือ ข้อที่ 3 มีการจัดหลักสูตรที่ประกอบด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนได้เลือกตามความสนใจและความถนัด ค่าเฉลี่ย 3.18 ข้อที่ 9 มีการนิเทศติดตามการใช้แผนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญโดยคณะกรรมการที่สถานศึกษาแต่งตั้ง ค่าเฉลี่ย 3.02 และข้อที่ 2 มีการจัดหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกเรื่อง วิธีการเรียน และสรุปความรู้ด้วยตนเอง ค่าเฉลี่ย 2.98 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็น และลำดับที่ของผู้บริหาร และครู - อาจารย์ ที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12 ด้านบุคลากร

ด้านบุคลากร	ผู้บริหารและ ครู - อาจารย์ n = 339		ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ ที่
	\bar{X}	S.D.		
1. มีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนเพื่อพัฒนาครู - อาจารย์ ให้มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติการสอน	3.53	.96	มาก	7
2. มีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา แก่บุคลากรภายในสถานศึกษา	3.53	1.00	มาก	8
3. มีการจัดอบรมให้ความรู้แก่ครู - อาจารย์ ในเรื่องกระบวนการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.62	1.01	มาก	3
4. มีการจัดส่งครู - อาจารย์ ไปศึกษาดูงานในเรื่องการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอน	3.36	1.08	ปานกลาง	10
5. มีการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำแผนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญแก่ครู - อาจารย์ โดยวิทยากรจากภายนอก	3.44	.94	ปานกลาง	9
6. มีการสนับสนุนครู - อาจารย์ เขียนแผนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญทุกรายวิชา	3.84	.92	มาก	1
7. มีการสนับสนุนให้ครู - อาจารย์ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.72	.81	มาก	2
8. ครู - อาจารย์ มีการเตรียมตนเองให้มีความพร้อมในการบริการด้านความรู้	3.55	.81	มาก	5
9. ครู - อาจารย์ มีการเตรียมสื่อการเรียนรู้ ใบความรู้ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบกิจกรรมการเรียนรู้	3.53	.90	มาก	6
10. ครู - อาจารย์ มีการเปลี่ยนบทบาทจากผู้สอนเป็นนักจัดการเรียนรู้หรือเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้	3.36	.91	ปานกลาง	11
11. มีการอบรมให้ความรู้แก่ครู - อาจารย์ เกี่ยวกับการประเมินผล การเรียนรู้ตามสภาพจริง	3.30	.91	ปานกลาง	13
12. มีการสนับสนุนให้ครู - อาจารย์ นำกระบวนการประเมินผล การเรียนรู้ ตามสภาพจริง ไปใช้อย่างเป็นรูปธรรม	3.34	.93	ปานกลาง	12

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ด้านบุคลากร	ผู้บริหารและ ครู - อาจารย์ n = 339		ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ ที่
	\bar{X}	S.D.		
13. มีการนิเทศ ติดตามการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง อย่างต่อเนื่อง	3.06	1.03	ปานกลาง	14
14. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อฝึกและส่งเสริม คุณธรรม และจริยธรรมของผู้เรียน	3.59	.89	มาก	4
ค่าเฉลี่ยรวม	3.49	.71	ปานกลาง	-

จากตารางที่ 4.3 พบว่าผู้บริหารและครู - อาจารย์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา ด้านบุคลากร มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (3.49)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดสามลำดับแรก คือ ข้อที่ 6 มีการสนับสนุนครู - อาจารย์ เขียนแผนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญทุกรายวิชา ค่าเฉลี่ย 3.84 ข้อที่ 7 มีการสนับสนุนให้ครู - อาจารย์จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ค่าเฉลี่ย 3.72 และข้อที่ 3 มีการจัดอบรมให้ความรู้แก่ครู - อาจารย์ ในเรื่องกระบวนการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ค่าเฉลี่ย 3.62 ตามลำดับ

และค่าเฉลี่ยต่ำสุดสามลำดับคือ ข้อที่ 12 มีการสนับสนุนให้ครู - อาจารย์นำกระบวนการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงไปใช้อย่างเป็นรูปธรรม ค่าเฉลี่ย 3.34 ข้อที่ 11 มีการอบรมให้ความรู้แก่ครู - อาจารย์ เกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง ค่าเฉลี่ย 3.30 และข้อที่ 13 มีการนิเทศติดตามการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงอย่างต่อเนื่อง ค่าเฉลี่ย 3.06 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็น และลำดับที่ของผู้บริหาร และครู - อาจารย์ ที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12 ด้านการระดมทรัพยากร

ด้านการระดมทรัพยากร	ผู้บริหารและครู - อาจารย์ n = 339		ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ ที่
	\bar{X}	S.D.		
1. มีการเผยแพร่วิธีการจัดการศึกษาตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับรู้ และเข้าใจบทบาท หน้าที่ในการจัดการศึกษา	3.30	.94	ปานกลาง	1
2. ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกำหนดนโยบายการจัดการกระบวนการเรียนรู้และเป็นแหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่น	2.84	1.04	ปานกลาง	8
3. สถานศึกษากับองค์กรท้องถิ่นร่วมกันกำหนดหลักสูตร ให้สอดคล้องกับเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่น	2.75	1.10	ปานกลาง	9
4. สถานศึกษาให้ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน องค์กรท้องถิ่นมีส่วนร่วม รับผิดชอบจัดการศึกษาในรูปคณะกรรมการสถานศึกษา	2.89	1.11	ปานกลาง	7
5. พ่อแม่ ผู้ปกครอง มีบทบาทโดยร่วมกับครูและผู้บริหารในการ จัดกระบวนการเรียนการสอนทั้งที่บ้านและ โรงเรียน	2.67	1.06	ปานกลาง	10
6. สถานประกอบการ แหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่น ใช้นวัตกรรมและ เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในกระบวนการสอนเพื่อให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้เต็มศักยภาพ	3.04	1.01	ปานกลาง	4
7. สื่อมวลชนมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ และสนับสนุน กิจกรรมทางการศึกษาของสถานศึกษา	3.04	1.06	ปานกลาง	5
9. องค์กรธุรกิจเอกชน เข้ามาจัดการศึกษาร่วมกับสถานศึกษา ในรูปแบบของการเป็นวิทยากรพิเศษให้ความรู้เฉพาะทาง	2.92	1.01	ปานกลาง	6
10. มีการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจให้บุคลากร ในสถานศึกษา และชุมชนเห็นความสำคัญในการจัดการศึกษา	3.15	.94	ปานกลาง	3
11. สถานศึกษาประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถานศึกษาต่อชุมชน อย่างสม่ำเสมอ	3.19	.98	ปานกลาง	2
ค่าเฉลี่ยรวม	2.98	.84	ปานกลาง	-

จากตารางที่ 4.4 พบว่าผู้บริหารและอาจารย์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการระดมทรัพยากร มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (2.98)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดสามลำดับแรก คือ ข้อที่ 1 มีการเผยแพร่วิธีการจัดการศึกษาตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับรู้และเข้าใจบทบาทหน้าที่ในการจัดการศึกษา ค่าเฉลี่ย 3.30 ข้อที่ 10 สถานศึกษาประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถานศึกษาต่อชุมชนอย่างสม่ำเสมอ ค่าเฉลี่ย 3.19 และ ข้อที่ 9 มีการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจให้กับบุคลากรในสถานศึกษา และชุมชนเห็นความสำคัญในการจัดการศึกษา ค่าเฉลี่ย 3.15 ตามลำดับ

และค่าเฉลี่ยต่ำสุดสามลำดับ คือ ข้อที่ 2 ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกำหนดนโยบายการจัดกระบวนการเรียนรู้และเป็นแหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่น ค่าเฉลี่ย 2.84 ข้อที่ 3 สถานศึกษากับองค์กรท้องถิ่นร่วมกันกำหนดหลักสูตรให้สอดคล้องกับเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่น ค่าเฉลี่ย 2.75 และข้อที่ 5 พ่อแม่ผู้ปกครองมีบทบาทโดยร่วมกับครูและผู้บริหารในการจัดกระบวนการเรียนการสอนทั้งที่บ้านและโรงเรียน ค่าเฉลี่ย 2.67 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็น และลำดับที่ของผู้บริหาร และครู - อาจารย์ ที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12 ด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	ผู้บริหารและ ครู - อาจารย์ n = 339		ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ ที่
	\bar{X}	S.D.		
1. มีการจัดหาสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้	3.45	.92	ปานกลาง	2
2. มีการจัดหาเครื่องมือ อุปกรณ์ที่ทันสมัยและเหมาะสมกับสื่อการเรียนการสอน	3.42	.99	ปานกลาง	3
3. มีเครื่องมือ อุปกรณ์ และสื่อการสอนมีจำนวนเพียงพอกับการใช้งาน	3.10	1.02	ปานกลาง	6
4. มีห้องปฏิบัติการภาษาที่สามารถใช้งานได้ดีและมีจำนวนเพียงพอกับการใช้งาน	3.33	1.05	ปานกลาง	4
5. มีห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์และเครื่องคอมพิวเตอร์เพียงพอสำหรับนักเรียนลงฝึกปฏิบัติครั้งละ 1 ห้องเรียน	3.46	1.12	ปานกลาง	1
6. จัดให้มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศไว้บริการแก่นักเรียนอย่างทั่วถึง	3.08	1.01	ปานกลาง	7
7. สถานศึกษาคิดตั้งระบบอินเทอร์เน็ตและมีการเรียนการสอนอินเทอร์เน็ต	3.26	1.12	ปานกลาง	5
8. มีการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองที่ประกอบด้วยสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย	3.00	1.11	ปานกลาง	8
9. จัดให้มีเครื่องรับสัญญาณดาวเทียม ยู บี ซี และเคเบิลทีวีในห้องเรียนเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง	2.64	1.23	ปานกลาง	10
10. จัดให้มีโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) เพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง	2.59	1.13	ปานกลาง	11
11. จัดให้มีสื่อ วัสดุทัศน วัสดุโอสติ คิววีดี เพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง	2.96	1.15	ปานกลาง	9
ค่าเฉลี่ยรวม	3.12	.83	ปานกลาง	-

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ผู้บริหารและครู - อาจารย์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา ด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (3.12)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดสามลำดับแรก คือ ข้อที่ 5 มีห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์และเครื่องคอมพิวเตอร์เพียงพอสำหรับนักเรียนลงปฏิบัติครั้งละ 1 ห้องเรียน ค่าเฉลี่ย 3.46 ข้อที่ 1 มีการจัดหาสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้ค่าเฉลี่ย 3.45 และข้อที่ 2 มีการจัดหาเครื่องมืออุปกรณ์ที่ทันสมัยและเหมาะสมกับสื่อการเรียนการสอน ค่าเฉลี่ย 3.42 ตามลำดับ

และค่าเฉลี่ยต่ำสุดสามลำดับคือ ข้อที่ 11 จัดให้มีสื่อ วัสดุทัศน วัสดุโสตทัศนศึกษาเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง ค่าเฉลี่ย 2.96 ข้อที่ 9 จัดให้มีเครื่องรับสัญญาณดาวเทียม ยู บี ซี และเคเบิลทีวีในห้องเรียนเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง ค่าเฉลี่ย 2.64 และข้อที่ 10 จัดให้มีโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) เพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง ค่าเฉลี่ย 2.59 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็น และลำดับที่ของผู้บริหาร และครู - อาจารย์ ที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12 ในภาพรวม

ด้านต่าง ๆ	ผู้บริหารและ ครู - อาจารย์ n = 339		ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ ที่
	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านกระบวนการเรียนการสอน	3.42	.71	ปานกลาง	2
2. ด้านบุคลากร	3.49	.71	ปานกลาง	1
3. ด้านการระดมทรัพยากร	2.98	.84	ปานกลาง	4
4. ด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	3.12	.83	ปานกลาง	3
ค่าเฉลี่ยรวม	3.28	.66	ปานกลาง	-

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ผู้บริหารและครู - อาจารย์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง (3.28)

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับ คือ ด้านบุคลากร มีค่าเฉลี่ย 3.49 ด้านกระบวนการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ย 3.42 ด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีค่าเฉลี่ย 3.12 และด้านการระดมทรัพยากร มีค่าเฉลี่ย 2.98 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครู - อาจารย์ ที่ปฏิบัติงานอยู่ในกองวิทยาลัยเทคนิค กองการศึกษาอาชีวศึกษาที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12 ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านการระดมทรัพยากร และด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง และสังกัดของสถานศึกษา ทดสอบความแตกต่างด้วยค่า t - test ดังตารางที่ 4.7 - 4.16

ตารางที่ 4.7 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและครู - อาจารย์ ที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12 จำแนกตามตำแหน่ง ด้านกระบวนการเรียนการสอน

ด้านกระบวนการเรียนการสอน	ผู้บริหาร n = 125			ครู- อาจารย์ n = 214			t
	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	
1. มีการจัดหลักสูตรโดยบูรณาการเนื้อหาสาระที่มีความสัมพันธ์กับสภาพชีวิตจริงและสอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียนและท้องถิ่น	3.58	.79	มาก	3.23	.99	ปานกลาง	3.52*
2. มีการจัดหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกเรื่องวิธีการเรียนและสรุปความรู้ด้วยตนเอง	3.21	.85	ปานกลาง	2.85	1.03	ปานกลาง	3.49*
3. มีการจัดหลักสูตรที่ประกอบด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนได้เลือกตามความสนใจและความถนัด	3.60	.94	มาก	2.94	.99	ปานกลาง	5.91*
4. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงฝึกปฏิบัติจริงเพื่อให้ทำได้คิดเป็น ทำเป็น	4.00	.76	มาก	3.68	.93	มาก	3.40*

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ด้านกระบวนการเรียนการสอน	ผู้บริหาร n = 125			ครู-อาจารย์ n = 214			t
	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	
5. มีการบูรณาการ คุณธรรม จริยธรรมค่านิยมที่ดีงามและ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ไว้ ในทุกรายวิชา	4.12	.78	มาก	3.74	.89	มาก	4.01*
6. มีการจัดทำแผนการสอนที่ยึด ผู้เรียนเป็นสำคัญทุกรายวิชา	3.80	.90	มาก	3.41	.95	ปานกลาง	3.62*
7. มีการนำแผนการสอนที่ยึด ผู้เรียนเป็นสำคัญตามที่ได้จัดทำไว้ ไปใช้สอนอย่างเป็นรูปธรรม	3.64	.80	มาก	3.30	.92	ปานกลาง	3.47*
8. มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ผู้เรียน สำคัญที่สุด ตามแผนการสอน ที่ได้จัดทำไว้	3.59	.79	มาก	3.35	.92	ปานกลาง	2.39*
9. มีการนิเทศติดตามการใช้ แผนการสอน ที่ยึดผู้เรียน เป็นสำคัญโดยคณะกรรมการ ที่สถานศึกษาแต่งตั้ง	3.33	.90	ปานกลาง	2.84	1.10	ปานกลาง	4.19*
10. มีการจัดให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ในกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการแสวงหา ความรู้ด้วยตนเอง	3.64	.80	มาก	3.32	.95	ปานกลาง	3.29*
11. มีการวัดและประเมินผล การเรียนรู้โดยเน้นที่พัฒนาการ การของผู้เรียน พฤติกรรม การเรียน การร่วมกิจกรรม ควบคู่กับการสอบความรู้	3.67	.81	มาก	3.41	.92	ปานกลาง	2.62*
12. มีการปรับเปลี่ยนกระบวนการ การสอน จากครูเป็นศูนย์กลาง มาเป็นการสอนโดยนักเรียน เป็นศูนย์กลาง	3.60	.90	มาก	3.48	.97	ปานกลาง	4.18*

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ด้านกระบวนการเรียนการสอน	ผู้บริหาร n = 125			ครู-อาจารย์ n = 214			t
	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	
13. มีการจัดบรรยากาศภายใน สถานศึกษาให้เอื้ออำนวยต่อ การเรียนการสอนที่ผู้เรียน เป็นศูนย์กลาง	3.57	.77	มาก	3.14	.98	ปานกลาง	4.14*
ค่าเฉลี่ยรวม	3.64	.58	มาก	3.28	.74	ปานกลาง	4.89*

*P ≤ .05

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู - อาจารย์ ที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12 จำแนกตามตำแหน่ง ด้านกระบวนการเรียนการสอน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู - อาจารย์ที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา ด้านกระบวนการเรียนการสอนทุกข้อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.8 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู - อาจารย์ ที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12 จำแนกตามตำแหน่ง ด้านบุคลากร

ด้านบุคลากร	ผู้บริหาร n = 125			ครู- อาจารย์ n = 214			t
	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	
1. มีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน เพื่อพัฒนาครู – อาจารย์ให้มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติการสอน	3.82	.74	มาก	3.37	1.03	ปานกลาง	4.64*
2. มีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาแก่บุคลากรภายในสถานศึกษา	3.75	.82	มาก	3.41	1.08	ปานกลาง	3.25*
3. มีการจัดอบรมให้ความรู้แก่ครู – อาจารย์ในเรื่องกระบวนการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.81	.83	มาก	3.51	1.09	มาก	2.82*
4. มีการจัดส่งครู-อาจารย์ไปศึกษาดูงานในเรื่องการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอน	3.62	.98	มาก	3.21	1.10	ปานกลาง	3.40*
5. มีการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำแผนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ แก่ครู – อาจารย์โดยวิทยากรจากภายนอก	3.67	.94	มาก	3.31	1.13	ปานกลาง	3.07*
6. มีการสนับสนุนครู – อาจารย์เขียนแผนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญทุกรายวิชา	4.05	.78	มาก	3.72	1.00	มาก	3.32*
7. มีการสนับสนุนให้ครู – อาจารย์จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.91	.83	มาก	3.62	.95	มาก	2.93*

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ด้านบุคลากร	ผู้บริหาร n = 125			ครู- อาจารย์ n = 214			t
	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	
8. ครู – อาจารย์มีการเตรียมตนเองให้มีความพร้อมในการบริการด้านความรู้	3.65	.76	มาก	3.49	.83	ปานกลาง	1.76
9. ครู – อาจารย์มีการเตรียมสื่อการเรียนรู้ไปความรู้ วัสดุ อุปกรณ์ ที่ใช้ประกอบกิจกรรมการเรียนรู้	3.58	.73	มาก	3.51	.85	มาก	.76
10. ครู – อาจารย์มีการเปลี่ยนบทบาทจากผู้สอนเป็นนักจัดการเรียนรู้หรือเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้	3.41	.81	ปานกลาง	3.33	.94	ปานกลาง	.78
11. มีการอบรมให้ความรู้แก่ครู - อาจารย์ เกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง	3.58	.82	มาก	3.14	.93	ปานกลาง	4.31*
12. มีการสนับสนุนให้ครู – อาจารย์นำกระบวนการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงไปใช้อย่างเป็นรูปธรรม	3.65	.80	มาก	3.16	.96	ปานกลาง	4.82*
13. มีการนิเทศติดตามการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงอย่างต่อเนื่อง	3.41	.89	ปานกลาง	2.86	1.05	ปานกลาง	4.89*
14. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อฝึกและส่งเสริมคุณธรรม และจริยธรรมของผู้เรียน	3.85	.72	มาก	3.43	.93	ปานกลาง	4.58*
ค่าเฉลี่ยรวม	3.70	.56	มาก	3.36	.76	ปานกลาง	4.59*

*P ≤ .05

จากตารางที่ 4.8 พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและครู - อาจารย์ ที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12 จำแนกตามตำแหน่ง ด้านบุคลากร โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่ 8 ครู - อาจารย์มีการเตรียมตนเองให้มีความพร้อมในการบริการด้านความรู้ ข้อที่ 9 ครู - อาจารย์มีการเตรียมสื่อการเรียนรู้ ใบความรู้ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ และข้อที่ 10 ครู - อาจารย์ มีการเปลี่ยนแปลงบทบาทจากผู้สอนเป็นนักจัดการเรียนรู้หรือเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน นอกนั้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.9 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู - อาจารย์ ที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12 จำแนกตามตำแหน่ง ด้านการระดมทรัพยากร

ด้านการระดมทรัพยากร	ผู้บริหาร n = 125			ครู- อาจารย์ n = 214			T
	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	
1. มีการเผยแพร่วิธีการจัดการศึกษาตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับรู้ และเข้าใจบทบาทหน้าที่ในการจัดการศึกษา	3.56	.82	มาก	3.15	.97	ปานกลาง	3.98*
2. ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกำหนดนโยบายการจัดกระบวนการเรียนรู้ เป็นแหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.24	.96	ปานกลาง	2.61	1.02	ปานกลาง	5.62*
3. สถานศึกษากับองค์กรท้องถิ่น ร่วมกันกำหนดหลักสูตรให้สอดคล้องกับเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่น	3.04	1.05	ปานกลาง	2.58	1.10	ปานกลาง	3.78*
4. สถานศึกษาให้ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชนองค์กรท้องถิ่น มีส่วนร่วมรับผิดชอบจัดการศึกษาในรูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษา	3.25	1.01	ปานกลาง	2.67	1.11	ปานกลาง	4.77*
5. พ่อแม่ ผู้ปกครอง มีบทบาท โดยร่วมกับครูและผู้บริหาร ในการจัดกระบวนการเรียน การสอนทั้งที่บ้านและโรงเรียน	2.99	.94	ปานกลาง	2.49	1.09	น้อย	4.44*
6. สถานประกอบการ แหล่ง ภูมิปัญญาท้องถิ่น ใช้นวัตกรรม และเทคโนโลยีเข้ามาช่วย ในกระบวนการสอนเพื่อให้ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ได้มีศักยภาพ	3.32	.91	ปานกลาง	2.87	1.04	ปานกลาง	3.93*

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ด้านการระดมทรัพยากร	ผู้บริหาร n = 125			ครู- อาจารย์ n = 214			t
	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	
7. สื่อมวลชนมีส่วนร่วมในการ ประชาสัมพันธ์ และสนับสนุน กิจกรรมทางการศึกษาของ สถานศึกษา	3.29	1.04	ปานกลาง	2.89	1.04	ปานกลาง	3.41*
8. องค์กรธุรกิจเอกชน เข้ามา จัดการศึกษาร่วมกับ สถานศึกษาในรูปแบบของ การเป็นวิทยากรพิเศษ ให้ความรู้เฉพาะทาง	3.13	.97	ปานกลาง	2.80	1.01	ปานกลาง	2.90*
9. มีการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้าง ความเข้าใจให้บุคลากร ในสถานศึกษาและชุมชน เห็นความสำคัญในการ จัดการศึกษา	3.55	.78	มาก	2.91	.95	ปานกลาง	6.29*
10. สถานศึกษาประชาสัมพันธ์ กิจกรรมของสถานศึกษา ต่อชุมชนอย่างสม่ำเสมอ	3.59	.80	มาก	2.95	1.01	ปานกลาง	5.98*
ค่าเฉลี่ยรวม	3.30	.73	ปานกลาง	2.79	.84	ปานกลาง	5.74*

* $P \leq .05$

จากตารางที่ 4.9 พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและครู - อาจารย์ ที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12 จำแนกตามตำแหน่ง ด้านการระดมทรัพยากร โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู - อาจารย์ที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการระดมทรัพยากรทุกข้อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.10 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู - อาจารย์ ที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของ สถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12 จำแนกตามตำแหน่ง ด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	ผู้บริหาร n = 125			ครู- อาจารย์ n = 214			t
	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	
1. มีการจัดหาสื่อการเรียน การสอนที่เหมาะสมและเอื้อต่อ การเรียนรู้	3.69	.70	มาก	3.31	.99	ปานกลาง	4.05*
2. มีการจัดหาเครื่องมือ อุปกรณ์ ที่ทันสมัยและเหมาะสมกับ สื่อการเรียนการสอน	3.68	.84	มาก	3.27	1.04	ปานกลาง	3.87*
3. มีเครื่องมืออุปกรณ์ และ สื่อการสอนมีจำนวนเพียงพอ กับการใช้งาน	3.33	.90	ปานกลาง	2.96	1.06	ปานกลาง	3.27*
4. มีห้องปฏิบัติการภาษาที่ สามารถใช้งานได้ดีและ มีจำนวนเพียงพอกับการใช้งาน	3.59	.95	มาก	3.19	1.08	ปานกลาง	3.43*
5. มีห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ และเครื่องคอมพิวเตอร์เพียงพอ สำหรับนักเรียนลงฝึกปฏิบัติ ครั้งละ 1 ห้องเรียน	3.86	.92	มาก	3.22	1.16	ปานกลาง	5.51*
6. จัดให้มีระบบเทคโนโลยี สารสนเทศไว้บริการแก่นักเรียนอย่างทั่วถึง	3.36	.92	ปานกลาง	2.92	1.02	ปานกลาง	3.96*
7. สถานศึกษาดัดตั้งระบบ อินเทอร์เน็ตและมีการเรียน การสอนอินเทอร์เน็ต	3.42	1.11	ปานกลาง	3.17	1.12	ปานกลาง	1.94
8. มีการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ ด้วยตนเองที่ประกอบด้วย สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย	3.25	1.11	ปานกลาง	2.86	1.08	ปานกลาง	3.17*

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	ผู้บริหาร n = 125			ครู- อาจารย์ n = 214			t
	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	
9. จัดให้มีเครื่องรับสัญญาณ ดาวเทียม ยู บี ซี และเคเบิล ทีวีในห้องถ้ำเพื่อการเรียนรู้ ด้วยตนเอง	2.97	1.24	ปานกลาง	2.45	1.19	น้อย	3.80*
10. จัดให้มีโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ช่วยสอน (CAI) เพื่อการเรียนรู้ ด้วยตนเอง	2.88	1.15	ปานกลาง	2.41	1.09	น้อย	3.76*
11. จัดให้มีสื่อ วีดิทัศน์ วีดิโอซีดี ซีวีดี เพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง	3.37	1.07	ปานกลาง	2.72	1.13	ปานกลาง	5.16*
ค่าเฉลี่ยรวม	3.40	.73	ปานกลาง	2.95	.84	ปานกลาง	4.92*

* $P \leq .05$

จากตารางที่ 4.10 พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและครู - อาจารย์ ที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12 จำแนกตามตำแหน่ง ด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่ 7 สถานศึกษาดัดตั้งระบบอินเทอร์เน็ต และมีการเรียนการสอนอินเทอร์เน็ต ไม่แตกต่างกัน นอกนั้นก็แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.11 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู - อาจารย์ ที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของ สถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12 จำแนกตามตำแหน่ง ในภาพรวม

ด้านต่าง ๆ	ผู้บริหาร n = 125			ครู- อาจารย์ n = 214			t
	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	
1. ด้านกระบวนการเรียนการสอน	3.64	.58	มาก	3.28	.74	ปานกลาง	4.89*
2. ด้านบุคลากร	3.70	.56	มาก	3.36	.76	ปานกลาง	4.59*
3. ด้านการระดมทรัพยากร	3.30	.73	ปานกลาง	2.79	.84	ปานกลาง	5.74*
4. ด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	3.40	.73	ปานกลาง	2.95	.84	ปานกลาง	4.92*
ค่าเฉลี่ยรวม	3.53	.53	มาก	3.13	.68	ปานกลาง	5.99*

*P ≤ .05

จากตารางที่ 4.11 พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและครู - อาจารย์ ที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12 จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านการระดมทรัพยากร และด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.12 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู - อาจารย์ ที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของ สถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12 จำแนกตามสังกัดสถานศึกษา ด้านกระบวนการเรียนการสอน

ด้านกระบวนการเรียนการสอน	กองวิทยาลัยเทคนิค n = 185			กองการศึกษาอาชีพ n = 154			t
	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	
1. มีการจัดหลักสูตรโดย บูรณาการเนื้อหาสาระที่มี ความสัมพันธ์กับสภาพชีวิต จริงและสอดคล้องกับ ความสนใจของผู้เรียนและ ท้องถิ่น	3.16	.94	ปานกลาง	3.61	.87	มาก	-4.51*
2. มีการจัดหลักสูตรที่เปิดโอกาส ให้ผู้เรียนได้เลือกเรื่องวิธี การเรียนและสรุปความรู้ ด้วยตนเอง	2.75	.90	ปานกลาง	3.26	1.01	ปานกลาง	-4.93*
3. มีการจัดหลักสูตรที่ประกอบ ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ที่ หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียน ได้เลือกตามความสนใจและ ความถนัด	2.92	1.01	ปานกลาง	3.50	.95	มาก	-5.29*
4. การจัดกิจกรรมการเรียน การสอนโดยให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้จากประสบการณ์ จริง ฝึกปฏิบัติจริง เพื่อให้ ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น	3.68	.87	มาก	3.93	.87	มาก	-2.59*
5. มีการบูรณาการ คุณธรรม จริยธรรมค่านิยมที่ดีงามและ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ไว้ ในทุกรายวิชา	3.74	.92	มาก	4.05	.76	มาก	-3.45*
6. มีการจัดทำแผนการสอนที่ชี้ ผู้เรียนเป็นสำคัญทุกรายวิชา	3.73	.95	มาก	3.77	.91	มาก	-3.85*

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ด้านกระบวนการเรียนการสอน	กองวิทยาลัยเทคนิค n = 185			กองการศึกษาอาชีพ n = 154			t
	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	
7. มีการนำแผนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญตามที่จัดทำไว้ไปใช้สอนอย่างเป็นรูปธรรม	3.27	.85	ปานกลาง	3.62	.90	มาก	-3.68*
8. มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด ตามแผนการสอนที่ได้จัดทำไว้	3.30	.87	ปานกลาง	3.60	.87	มาก	-3.10*
9. มีการนิเทศติดตามการใช้แผนการสอน ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยคณะกรรมการที่สถานศึกษาแต่งตั้ง	2.84	1.05	ปานกลาง	3.24	1.03	ปานกลาง	-3.53*
10. มีการจัดให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง	3.38	.93	ปานกลาง	3.51	.89	มาก	-1.24
11. มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้โดยเน้นที่พัฒนาการของผู้เรียน พฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมควบคู่กับการสอบความรู้	3.37	.87	ปานกลาง	3.66	.88	มาก	-2.95*
12. มีการปรับเปลี่ยนกระบวนการสอนจากครูเป็นศูนย์กลางมาเป็นการสอนโดยนักเรียนเป็นศูนย์กลาง	3.37	.95	ปานกลาง	3.70	.92	มาก	-3.21*
13. มีการจัดบรรยากาศภายในสถานศึกษาให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	3.25	.96	ปานกลาง	3.37	.86	ปานกลาง	-1.13
ค่าเฉลี่ยรวม	3.26	.69	ปานกลาง	3.60	.69	มาก	-4.49*

*P ≤ .05

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู - อาจารย์ ที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12 จำแนกตามสังกัดสถานศึกษา ด้านกระบวนการเรียนการสอน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่ 10 มีการจัดให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และข้อที่ 13 มีการจัดบรรยายภายในสถานศึกษาให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนที่ชี้ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางไม่แตกต่างกัน นอกนั้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.13 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู - อาจารย์ ที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของ สถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12 จำแนกตามสังกัดสถานศึกษา ด้านบุคลากร

ด้านบุคลากร	กองวิทยาลัยเทคนิค n = 185			กองการศึกษาอาชีพ n = 154			t
	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	
1. มีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน เพื่อพัฒนาครู - อาจารย์ ให้มีความรู้ความเข้าใจในการ ปฏิบัติการสอน	3.38	.95	ปานกลาง	3.72	.93	มาก	-3.20*
2. มีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับ การปฏิรูปการศึกษาแก่ บุคลากรภายในสถานศึกษา	3.52	.97	มาก	3.55	1.05	มาก	-2.25
3. มีการจัดอบรมให้ความรู้แก่ครู- อาจารย์ในเรื่องกระบวนการ เรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.60	1.02	มาก	3.64	1.01	มาก	-3.34
4. มีการจัดส่งครู-อาจารย์ ไปศึกษาดูงานในเรื่องการเรียน การสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อนำมาพัฒนาการเรียน การสอน	3.22	1.09	ปานกลาง	3.53	1.04	มาก	-2.71*
5. มีการอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อจัดทำแผนการสอนที่ยึด ผู้เรียนเป็นสำคัญ แก่ครู - อาจารย์โดยวิทยากรจาก ภายนอก	3.50	1.04	มาก	3.38	1.12	ปานกลาง	1.01
6. มีการสนับสนุนครู - อาจารย์ เขียนแผนการสอนที่ยึดผู้เรียน เป็นสำคัญทุกรายวิชา	3.77	.92	มาก	3.94	.96	มาก	-1.64
7. มีการสนับสนุนให้ครู - อาจารย์จัดกิจกรรมการเรียน การสอนโดยยึดผู้เรียน เป็นสำคัญ	3.68	.92	มาก	3.78	.92	มาก	-1.04

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

ด้านบุคลากร	กองวิทยาลัยเทคนิค n = 185			กองการศึกษาอาชีพ n = 154			t
	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	
8. ครู – อาจารย์มีการเตรียมตนเองให้มีความพร้อมในการบริการด้านความรู้	3.46	.79	ปานกลาง	3.66	.81	มาก	-2.24*
9. ครู – อาจารย์มีการเตรียมสื่อการเรียนรู้ใบความรู้ วัสดุอุปกรณ์ ที่ใช้ประกอบกิจกรรมการเรียนรู้	3.50	.76	มาก	3.57	.86	มาก	-0.78
10. ครู – อาจารย์มีการเปลี่ยนแปลงบทบาทจากผู้สอนเป็นนักจัดการเรียนรู้หรือเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้	3.29	.89	ปานกลาง	3.44	.90	ปานกลาง	-1.53
11. มีการอบรมให้ความรู้แก่ครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง	3.25	.87	ปานกลาง	3.37	.96	ปานกลาง	-1.10
12. มีการสนับสนุนให้ครู – อาจารย์นำกระบวนการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงไปใช้อย่างเป็นรูปธรรม	3.28	.91	ปานกลาง	3.42	.95	ปานกลาง	-1.38
13. มีการนิเทศติดตามการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงอย่างต่อเนื่อง	2.91	1.01	ปานกลาง	3.25	1.02	ปานกลาง	-3.04*
14. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อฝึกและส่งเสริมคุณธรรม และจริยธรรมของผู้เรียน	3.45	.88	ปานกลาง	3.75	.85	มาก	-3.21*
ค่าเฉลี่ยรวม	3.41	.68	ปานกลาง	3.57	.74	มาก	-2.00*

* $P \leq .05$

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู - อาจารย์ ที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12 จำแนกตามสังกัดสถานศึกษา ด้านบุคลากร โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่ 1 มีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนเพื่อพัฒนาครู - อาจารย์ ให้มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติการสอน ข้อที่ 4 มีการจัดส่งครู - อาจารย์ ไปศึกษาดูงานในเรื่องการเรียนการสอนที่ชี้แนะผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอน ข้อที่ 8 ครู - อาจารย์ มีการเตรียมตนเองให้มีความพร้อมในการบริการด้านความรู้ ข้อที่ 13 มีการนิเทศ ติดตามการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงอย่างต่อเนื่อง และข้อที่ 14 มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อฝึกและส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่าง

ตารางที่ 4.14 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู - อาจารย์ ที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของ สถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12 จำแนกตามสังกัดสถานศึกษา ด้านการระดมทรัพยากร

ด้านการระดมทรัพยากร	กองวิทยาลัยเทคนิค n = 185			กองการศึกษาอาชีพ n = 154			t
	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	
1. มีการเผยแพร่วิธีการจัดการศึกษาตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับรู้ และเข้าใจบทบาทหน้าที่ในการจัดการศึกษา	3.22	.89	ปานกลาง	3.40	.98	ปานกลาง	-1.71
2. ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกำหนดนโยบายการจัดกระบวนการเรียนรู้เป็นแหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่น	2.66	.99	ปานกลาง	3.06	1.07	ปานกลาง	-3.55*
3. สถานศึกษากับองค์กรท้องถิ่นร่วมกันกำหนดหลักสูตรให้สอดคล้องกับเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่น	2.56	1.04	ปานกลาง	2.98	1.14	ปานกลาง	-3.52*
4. สถานศึกษาให้ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชนองค์กรท้องถิ่นมีส่วนร่วมรับผิดชอบจัดการศึกษาในรูปคณะกรรมการสถานศึกษา	2.73	1.03	ปานกลาง	3.07	1.17	ปานกลาง	-2.85*
5. พ่อแม่ ผู้ปกครอง มีบทบาทโดยร่วมกับครูและผู้บริหารในการจัดกระบวนการเรียนการสอนทั้งที่บ้านและโรงเรียน	2.49	.97	น้อย	2.88	1.12	ปานกลาง	-3.42*
6. สถานประกอบการ แหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่น ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในกระบวนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เต็มศักยภาพ	2.96	1.00	ปานกลาง	3.13	1.02	ปานกลาง	-1.57

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

ด้านการระดมทรัพยากร	กองวิทยาลัยเทคนิค n = 185			กองการศึกษาอาชีพ n = 154			t
	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	
7. สื่อมวลชนมีส่วนร่วมในการ ประชาสัมพันธ์ และสนับสนุน กิจกรรมทางการศึกษาของ สถานศึกษา	2.87	1.06	ปานกลาง	3.24	1.03	ปานกลาง	-3.28*
8. องค์กรธุรกิจเอกชน เข้ามา จัดการศึกษาร่วมกับ สถานศึกษาในรูปแบบของ การเป็นวิทยากรพิเศษ ให้ความรู้เฉพาะทาง	2.81	1.01	ปานกลาง	3.07	.99	ปานกลาง	-2.37*
9. มีการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้าง ความเข้าใจให้บุคลากร ในสถานศึกษาและชุมชน เห็นความสำคัญในการ จัดการศึกษา	3.04	.93	ปานกลาง	3.27	.95	ปานกลาง	-2.29*
10. สถานศึกษาประชาสัมพันธ์ กิจกรรมของสถานศึกษา ต่อชุมชนอย่างสม่ำเสมอ	3.10	1.02	ปานกลาง	3.29	.93	ปานกลาง	-1.82
ค่าเฉลี่ยรวม	2.84	.80	ปานกลาง	3.14	.86	ปานกลาง	-3.28*

* $P \leq .05$

จากตารางที่ 4.14 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู - อาจารย์ ที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12 จำแนกตามสังกัดสถานศึกษา ด้านการระดมทรัพยากร โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่ 1 มีการเผยแพร่วิธีการจัดการศึกษาตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับรู้ และเข้าใจบทบาทหน้าที่ในการจัดการศึกษา ข้อที่ 6 สถานประกอบการ แหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่น ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการกระบวนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เต็มศักยภาพ และ ข้อที่ 10 สถานศึกษาประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถานศึกษาต่อชุมชนอย่างสม่ำเสมอ ไม่แตกต่างกัน นอกนั้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.15 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู - อาจารย์ ที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของ สถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12 จำแนกตามสังกัดสถานศึกษา ด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	กองวิทยาลัยเทคนิค n = 185			กองการศึกษาอาชีพ n = 154			t
	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	
1. มีการจัดหาสื่อการเรียน การสอนที่เหมาะสมและเอื้อต่อ การเรียนรู้	3.42	.88	ปานกลาง	3.49	.96	ปานกลาง	-.66
2. มีการจัดหาเครื่องมือ อุปกรณ์ ที่ทันสมัยและเหมาะสมกับ สื่อการเรียนการสอน	3.47	.95	ปานกลาง	3.37	1.04	ปานกลาง	.91
3. มีเครื่องมืออุปกรณ์ และ สื่อการสอนมีจำนวนเพียงพอ กับการใช้งาน	3.13	.98	ปานกลาง	3.05	1.08	ปานกลาง	.68
4. มีห้องปฏิบัติการภาษาที่ สามารถใช้งานได้ดีและมี จำนวนเพียงพอกับการใช้งาน	3.37	.97	ปานกลาง	3.29	1.14	ปานกลาง	.75
5. มีห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ และเครื่องคอมพิวเตอร์เพียงพอ สำหรับนักเรียนลงฝึกปฏิบัติ ครั้งละ 1 ห้องเรียน	3.49	1.14	ปานกลาง	3.42	1.10	ปานกลาง	.51
6. จัดให้มีระบบเทคโนโลยี สารสนเทศไว้บริการแก่นักเรียนอย่างทั่วถึง	3.17	.98	ปานกลาง	2.98	1.03	ปานกลาง	1.79
7. สถานศึกษาดัดตั้งระบบ อินเทอร์เน็ตและมีการเรียน การสอนอินเทอร์เน็ต	3.37	1.03	ปานกลาง	3.14	1.22	ปานกลาง	1.84
8. มีการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ ด้วยตนเองที่ประกอบด้วย สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย	3.15	1.07	ปานกลาง	2.83	1.12	ปานกลาง	2.61*

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

ด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	กองวิทยาลัยเทคนิค n = 185			กองการศึกษาอาชีพ n = 154			t
	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	
9. จัดให้มีเครื่องรับสัญญาณ ดาวเทียม ยู บี ซี และเคเบิล ทีวีในท้องถิ่นเพื่อการเรียนรู้ ด้วยตนเอง	2.74	1.19	ปานกลาง	2.53	1.27	ปานกลาง	1.50
10. จัดให้มีโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ช่วยสอน (CAI) เพื่อการเรียนรู้ ด้วยตนเอง	2.71	1.17	ปานกลาง	2.44	1.15	น้อย	2.20*
11. จัดให้มีสื่อ วัสดุทัศน วัสดุโฮซีดี ดีวีดี เพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง	3.05	1.10	ปานกลาง	2.85	1.20	ปานกลาง	1.61
ค่าเฉลี่ยรวม	3.19	.80	ปานกลาง	3.04	.86	ปานกลาง	1.68

* $P \leq .05$

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู - อาจารย์ ที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิบัติการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12 จำแนกตามสังกัดสถานศึกษา ด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่ 8 มีการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง ที่ประกอบด้วยสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย และข้อที่ 10 จัดให้มีโปรแกรมช่วยสอน (CAI) เพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่าง

ตารางที่ 4.16 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู - อาจารย์ ที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของ สถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12 จำแนกตามสังกัดสถานศึกษา ในภาพรวม

ด้านต่าง ๆ	กองวิทยาลัยเทคนิค n = 185			กองการศึกษาอาชีพ n = 154			t
	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	
1. ด้านกระบวนการเรียนการสอน	3.26	.69	ปานกลาง	3.60	.69	มาก	-4.49*
2. ด้านบุคลากร	3.41	.68	ปานกลาง	3.57	.74	มาก	-2.00*
3. ด้านการระดมทรัพยากร	2.84	.80	ปานกลาง	3.14	.86	ปานกลาง	-3.28*
4. ด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	3.19	.80	ปานกลาง	3.04	.86	ปานกลาง	1.68
ค่าเฉลี่ยรวม	3.20	.61	ปานกลาง	3.37	.70	ปานกลาง	-2.28*

* $P \leq .05$

จากตารางที่ 4.16 พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและครู - อาจารย์ ที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12 จำแนกตามสังกัดสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านบุคลากร และด้านการระดมทรัพยากร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู - อาจารย์ที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12 เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย และสรุปผลการวิจัย ตามลำดับ ดังนี้

5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครู - อาจารย์ที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา 4 ด้าน คือ ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านการระดมทรัพยากร และด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู- อาจารย์ ที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา 4 ด้าน คือ ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านการระดมทรัพยากร และด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา จำแนกตามตำแหน่งและสังกัดสถานศึกษา

5.2 สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้บริหาร และครู-อาจารย์มีความคิดเห็นต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา 4 ด้าน คือ ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านการระดมทรัพยากร และด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาแตกต่างกัน
2. ผู้บริหารและครู - อาจารย์ ที่ปฏิบัติงานต่างสังกัดสถานศึกษา มีความคิดเห็นต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา 4 ด้าน คือ ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านการระดมทรัพยากร และด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา แตกต่างกัน

5.3 วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างของประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ผู้บริหาร และครู - อาจารย์ กองวิทยาลัยเทคนิค และกองการศึกษาอาชีพ กรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12 จำนวน 32 สถานศึกษา ประกอบด้วยกลุ่มผู้บริหาร 32 สถานศึกษา จำนวน 134 คน และกลุ่มครู - อาจารย์ 16 สถานศึกษา จำนวน 218 คน รวมกลุ่มตัวอย่าง 352 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ตำแหน่ง และสังกัดสถานศึกษา ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็น เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูป การศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12 จำนวน 4 ด้าน คือ ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านการระดมทรัพยากร และด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือขึ้น โดยการแนะนำจากอาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย แล้วนำไปขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญและทดลองใช้กับผู้บริหาร และครู - อาจารย์ ในวิทยาลัยเทคนิคคันทันบุรี 15 คน วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกมหานคร 15 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการของ Cronbach ที่เรียกว่า “สัมประสิทธิ์อัลฟา” (α - Coefficient) ปรากฏว่าแบบสอบถามฉบับนี้มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .98

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามด้วยตนเองและทางไปรษณีย์ไปยังสถานศึกษาในสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค และกองการศึกษาอาชีวศึกษา กรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12 จำนวน 32 สถานศึกษา รวม 352 ฉบับ ได้รับคืน 339 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.30

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยการหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปของตาราง พร้อมกับการบรรยายประกอบ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู - อาจารย์ที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12 วิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชากร 2 กลุ่ม วิเคราะห์ด้วยค่า t -test โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ (Statistical package for the Social Sciences/Personal Computer Plus)

5.4 สรุปผลการวิจัย

สรุปผลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ตำแหน่ง ผู้บริหาร จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 36.90 ครู - อาจารย์ จำนวน 214 คน คิดเป็นร้อยละ 63.10
2. สังกัดสถานศึกษา กองวิทยาลัยเทคนิค จำนวน 185 คน คิดเป็นร้อยละ 54.60 กองการศึกษาอาชีวศึกษา จำนวน 154 คน คิดเป็นร้อยละ 45.40

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู – อาจารย์ กองวิทยาลัยเทคนิค และ กองการศึกษาอาชีพ กรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12 ที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูป การศึกษาของสถานศึกษา

ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหาร และครู – อาจารย์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเตรียม ความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา กองวิทยาลัยเทคนิค และกองการศึกษาอาชีพ กรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12 ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านการระดมทรัพยากร และด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครู – อาจารย์ ที่ปฏิบัติงานอยู่ใน กองวิทยาลัยเทคนิค กองการศึกษาอาชีพที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษา ของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12 จำแนกตามตำแหน่ง และสังกัดสถานศึกษา

ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารและครู – อาจารย์ที่มีตำแหน่งงานต่างกันมีความคิดเห็น เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษาในภาพรวม แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านการระดม ทรัพยากร และด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ทุกด้านแตกต่างกัน

ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารและครู – อาจารย์ ที่ปฏิบัติงานต่างสังกัดสถานศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษาในภาพรวม แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านบุคลากร และ ด้านการระดมทรัพยากร แตกต่างกัน ส่วนด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไม่แตกต่างกัน

5.5 อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู – อาจารย์ ที่มีต่อการเตรียมความพร้อม เพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12 จำนวน 4 ด้าน คือ ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านการระดมทรัพยากร และด้านเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา อภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

ความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู – อาจารย์เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูป การศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12

ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร และครู – อาจารย์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเตรียม ความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12

ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะผู้บริหารและครู – อาจารย์ เห็นว่า การปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษาต้องยึดแนวทางการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็นกรอบในการปฏิบัติ ซึ่งหน่วยงานระดับกระทรวง กรม ก็ยังไม่ได้กำหนดแนวนโยบาย และวิธีการในการปฏิรูปการศึกษาไว้อย่างชัดเจน ทำให้หน่วยงานระดับปฏิบัติการ คือสถานศึกษาไม่มีแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษา ถือได้ว่าเป็นการจัดการศึกษาเฉพาะทาง มีลักษณะแตกต่างจากการศึกษาประเภทอื่น เป็นการศึกษาที่ฝึกอาชีพให้กับผู้เรียนเพื่อนำไปประกอบอาชีพ ดังนั้น จะต้องจัดให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและสามารถนำไปประกอบอาชีพได้ ดังที่ บรรจง ชูสกุลชาติ (2532 : 11) กล่าวว่า การอาชีวศึกษา หมายถึง การจัดการศึกษาที่ฝึกอบรมคนให้ไปประกอบสัมมาอาชีพให้คนเรียนด้วยการกระทำจนเกิดความชำนาญและมีฝีมือ อบรมคนให้รู้จักอบรมตนเอง ให้เกิดการปรับและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องสอดคล้องกับ ชีรวุฒิ บุญญโสภณ (2536 : 3) กล่าวว่า การอาชีวศึกษา หมายถึง การจัดการศึกษาเพื่อเตรียมทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพสำหรับอาชีพหนึ่ง โดยจัดเป็นขบวนการศึกษาที่มุ่งพัฒนาและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคล ในด้านทักษะหรือความชำนาญงานด้านความรู้ ความเข้าใจ และด้านเจตคติ ให้สามารถประกอบอาชีพที่ตนเลือกเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู – อาจารย์ เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา 4 ด้าน เรียงลำดับ ดังนี้ คือ ด้านบุคลากร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และด้านการระดมทรัพยากร มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อภิปรายผลเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้

ด้านบุคลากร ความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู – อาจารย์ เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12 ภาพรวม ของด้านนี้ อยู่ในระดับปานกลาง แต่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เพราะผู้บริหารและครู – อาจารย์ เห็นว่าคนเป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญอันดับหนึ่งขององค์กร จึงมีการจัดอบรมให้ความรู้แก่ครู – อาจารย์ในเรื่องกระบวนการเรียนรู้ที่ขีดผู้เรียนเป็นสำคัญ เพราะมองเห็นว่าในองค์กรที่ประกอบด้วยบุคลากรที่มีประสิทธิภาพ และได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถ ตรงตามลักษณะของงานที่ปฏิบัติอยู่ก็จะทำให้งานที่ปฏิบัตินั้นมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล ซึ่งจะส่งผลให้องค์กรเจริญก้าวหน้าและเป็นที่ยอมรับของบุคคลภายนอกโดยทั่วไป ดังที่ กุลชน ธนาพงศธร (2528 : 169) กล่าวว่า การพัฒนาบุคลากรช่วยทำให้ระบบและวิธีปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น มีการติดต่อประสานงานดีขึ้น ทั้งนี้เพราะ การพัฒนาบุคลากรจะช่วยเร่งรัดความสนใจในการปฏิบัติงานของบุคคลให้มีความสำนึกรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ของตนให้ได้ผลดียิ่งขึ้น นอกจากนี้เมื่อได้รับความรู้จากโครงการพัฒนาบุคลากรแล้ว ก็ย่อมสามารถที่จะนำความรู้นั้นไปใช้ปฏิบัติงาน ต่อไปได้ ซึ่งช่วยให้

สามารถแก้ไขข้อบกพร่อง และปรับปรุงวิธีการทำงานของตนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เป็นผลให้องค์กรประสบความสำเร็จในเรื่องในที่สุด

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการสนับสนุนครู - อาจารย์ เขียนแผนการสอนที่ยืดหยุ่นเป็นสำคัญทุกรายวิชา ทั้งนี้เพราะผู้บริหาร และครู - อาจารย์ เห็นว่าการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ต้องเน้นการจัดการกระบวนการเรียนการสอนโดยยืดหยุ่นสำคัญที่สุด การจัดการเรียนการสอนในลักษณะนี้ ให้ประสบความสำเร็จได้ จะต้องมีแผนการสอนที่เป็นรูปธรรมชัดเจน ดังนั้น จึงต้องสนับสนุนให้ครู - อาจารย์ เขียนแผนการสอนโดยยืดหยุ่นสำคัญที่สุดทุกรายวิชา ดังที่ ประวิทย์ บึงสว่าง (2543 : 79) กล่าวว่า การจัดการกระบวนการเรียนรู้ โดยยืดหยุ่นเป็นสำคัญ เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มากที่สุด โดยให้ผู้เรียนเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงได้ คิดเอง มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลหรือแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย จนสามารถสร้างความรู้ด้วยตนเอง และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตได้ โดยครูเป็นผู้วางแผนการเรียนรู้ร่วมกับผู้เรียน จัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้ กระตุ้น ให้กำลังใจ และช่วยแก้ปัญหาหรือชี้แนะทางการแสวงหาความรู้ที่ถูกต้องให้กับผู้เรียน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการนิเทศติดตามการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพราะผู้บริหารและครู - อาจารย์ เห็นว่า การเรียนการสอนอาชีวศึกษาเป็นการเรียนเพื่อฝึกอาชีพอย่างหนึ่งอย่างใด ผู้เรียนต้องเรียนด้วยการลงมือปฏิบัติจริง เพื่อให้เกิดทักษะในวิชาชีพที่ตนเองเลือกเรียน ซึ่งการเรียนรู้แบบนี้เกิดขึ้นกับการจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษามาช้านานแล้ว ครูผู้สอนจะประเมินผู้เรียนตั้งแต่ก่อนเริ่มลงมือปฏิบัติงาน ขณะปฏิบัติงาน จนกระทั่งเสร็จสิ้นการทำงาน การประเมินเช่นนี้ครูผู้สอนจะทำทุกครั้งที่นักเรียนเข้าปฏิบัติงาน ดังนั้นผู้บริหารและครู - อาจารย์จึงให้ความสนใจในการนิเทศติดตามการประเมินผลตามสภาพจริงค่อนข้างน้อย ดังที่ สุวิทย์ มูลคำ (2540 : 2) กล่าวว่า การประเมินผลตามสภาพจริงเป็นกระบวนการสังเกต การบันทึกรวบรวมข้อมูลจากงานและวิธีการที่นักเรียนทำการประเมิน จากสภาพจริงจะเน้นการประเมินทักษะการคิดที่ซับซ้อนในการทำงาน ความสามารถในการแก้ปัญหาและการแสดงออกที่เกิดจากการปฏิบัติงานในสภาพจริง

ด้านกระบวนการเรียนการสอน ความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู - อาจารย์เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12 ภาพรวมของด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง เพราะว่า ผู้บริหารและครู - อาจารย์เห็นว่า หลักสูตรที่ใช้ในการเรียนการสอนอยู่ในปัจจุบัน เป็นหลักสูตรที่จัดทำขึ้นก่อนพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ใช้บังคับ ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนจึงต้องดำเนินไปตามแผน การสอนที่จัดทำขึ้นจากส่วนกลาง แต่ในขณะนี้ผู้บริหารและครู - อาจารย์มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นเป็นสำคัญมากขึ้น จึงได้มีการจัดอบรมให้ความรู้แก่ ครู - อาจารย์ ให้สามารถจัดทำแผนการสอนที่ยืดหยุ่นเป็นสำคัญได้อย่างถูกต้องและกำหนดเป็นนโยบายให้

ครู - อาจารย์ผู้สอนจัดทำแผนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญทุกรายวิชา โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ทุกขั้นตอน ได้พัฒนาสมอง การคิด และสติปัญญาอย่างเต็มศักยภาพ ดังที่ สำนักงานนโยบายและแผนการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2542 : 22) กล่าวว่า ในกระบวนการเรียนรู้จะต้องปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ และให้เป็นการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการบูรณาการคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไว้ในทุกรายวิชา ทั้งนี้เพราะผู้บริหาร และครู - อาจารย์ เห็นว่าประเทศชาติต้องการคนดี เพื่อแก้ปัญหาสังคมที่สับสนวุ่นวายอยู่ในขณะนี้ ปัญหาของคนคืออยู่ที่ว่ามีคนดีมากหรือน้อยในสังคม ถ้าคนมีคุณธรรม มีจริยธรรม รู้จักหน้าที่ รู้จักรับผิดชอบ มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความขยัน มีความอดทน ประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในศีลในธรรม ตามลัทธิ ตามความเชื่อทางศาสนาที่ตนเองเคารพนับถือ คนนั้นจะเป็นคนดี คนดีก็จะไม่ไปคดโกงคนอื่นไม่ว่าต่อหน้าหรือลับหลัง ไม่คิดเอาเปรียบหรือคิดร้ายคนอื่น ถ้าคนมีคุณธรรม มีจริยธรรม สังคมก็เป็นสุข นอกจากสังคมมีความสุขแล้วคนก็จะมาช่วยเหลือกันร่วมมือกัน สังคมก็จะเจริญก้าวหน้า ยิ่งถ้ามีคนเก่งมาช่วยเหลือก็ยิ่งทำให้สังคมมีความเจริญงอกงาม ประเทศชาติก็จะเจริญรุ่งเรืองไปด้วย ดังที่ พนม พงษ์ไพบูลย์ (2544 : 3) กล่าวว่า สิ่งที่เรามุ่งหวัง เพื่อให้ได้คนเก่งคนดี คนที่ขยันขันแข็งทำมาหากิน ประกอบการทำงานอาชีพ นี่คือสิ่งที่ ต้องการเห็นว่าการศึกษาก็คือเป็นการช่วยพัฒนาประเทศชาติ โดยการสร้างคนที่มีคุณสมบัติดังกล่าว ถ้าเราสร้างมากเท่าไร ประเทศชาติก็จะเจริญเร็วขึ้นเท่านั้น ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการจัดหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกเรื่อง วิธีการเรียน และสรุปความรู้ด้วยตนเอง ทั้งนี้เพราะ ผู้บริหาร และครู - อาจารย์ เห็นว่า ครู - อาจารย์ผู้สอนยังยึดติดอยู่กับการสอนแบบเก่าตามที่ตนเองได้รับการถ่ายทอดมา ไม่ปรับเปลี่ยนตนเอง ไม่ยอมรับในวิธีการเรียน การสอนแบบใหม่ เน้นการสอนหนังสือมากกว่า การสอนคน ครูยังคงยึดมั่นว่าตนเองเป็นผู้มีความรู้มากที่สุดมีอำนาจมากที่สุดในกระบวนการเรียน การสอน ผู้เรียนมีหน้าที่รับและปรับตัวให้สอดคล้องกับเนื้อหาความรู้และวิธีการของครู สาเหตุสำคัญอีกประการหนึ่งที่ครูไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนจากการที่ครูเป็นศูนย์กลาง คือ ขาดความรู้ความเข้าใจ และขาดแนวทางที่ชัดเจน ในการดำเนินงาน จึงไม่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ ดังที่ ทิศนา แจมฉวี (2542 : 9) กล่าวว่า การเรียนรู้ของผู้เรียนจะไม่เจริญงอกงาม ถ้าครูยังปิดกั้นไม่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ เพราะว่า ความรู้เป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นด้วยตนเอง สามารถเปลี่ยนแปลงและพัฒนาให้งอกงามขึ้นไปได้เรื่อย ๆ โดยอาศัยกระบวนการพัฒนาโครงสร้างความรู้ภายในของบุคคล และการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัว

ด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู – อาจารย์ เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12 ภาพรวมของด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง เพราะว่าผู้บริหารและครู – อาจารย์ เห็นว่า ปัจจุบันสถานศึกษายังมีโสตทัศนอุปกรณ์ ทั้งส่วนที่เป็นเครื่องมือ – อุปกรณ์ และส่วนที่เป็นตัวสื่อ ไม่เพียงพอกับความต้องการในการใช้งานของครู – อาจารย์ และนักเรียน เครื่องมือ – อุปกรณ์ที่มีอยู่ก็เป็นรุ่นเก่าไม่ทันสมัย สถานศึกษาขาดแคลนงบประมาณในการจัดซื้อของใหม่ เพื่อมาทดแทนของเก่า ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศนั้นก็เป็นนโยบายระดับ กระทรวง กรม ให้สถานศึกษาดำเนินการจัดให้มี แต่ก็ได้รับการจัดสรรงบประมาณมาให้ไม่มากนัก สถานศึกษาจึงต้องดำเนินการจัดหาเองตามศักยภาพของสถานศึกษา จึงมีวัสดุอุปกรณ์ด้านเทคโนโลยีการศึกษาไม่เพียงพอและไม่ตอบสนองต่อกระบวนการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ทำให้ผู้เรียน ขาดโอกาสในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ดังที่ ไพรัช รัชชพงษ์ และ พิเชฐ คุรงควโรจน์ (2541 : 17) กล่าวว่าเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ เช่น นักเรียนที่เรียนรู้ได้เข้าใจสามารถใช้เวลาเพิ่มเติมกับบทเรียนด้วยสื่อ ซีดี – รอม เพื่อตามให้ทันเพื่อนนักเรียน ในขณะที่นักเรียนที่รับข้อมูลได้ตามปกติสามารถเพิ่มศักยภาพในการเรียนรู้ ด้วยตนเอง ได้มากขึ้นจากความหลากหลายของเนื้อหาในสื่ออิเล็กทรอนิกส์

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์และเครื่องคอมพิวเตอร์เพียงพอสำหรับนักเรียนลงฝึกปฏิบัติครั้งละ 1 ห้องเรียน ทั้งนี้เพราะผู้บริหารและครู – อาจารย์ เห็นว่า คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญในการประกอบอาชีพเกือบทุกสาขาอาชีพ จึงให้ความสำคัญต่อการเรียนการสอนคอมพิวเตอร์ในสถานศึกษาเป็นอย่างมาก และตัวนักเรียนเองก็มีความต้องการที่จะเรียนคอมพิวเตอร์กันเป็นจำนวนมาก สถานศึกษาจึงต้องจัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์ให้มีจำนวนเพียงพอกับความต้องการใช้งาน ดังที่ ไพรัช รัชชพงษ์ และ พิเชฐ คุรงควโรจน์ (2541 : 1) กล่าวว่า วิทยาการทางด้านคอมพิวเตอร์ และการสื่อสารโทรคมนาคม นำสมัยทำให้เกิดการประยุกต์ใช้ประโยชน์ในสาขาต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง ทั้งในภาครัฐและเอกชน ตลอดจนการใช้งานในระดับอุตสาหกรรมไปจนถึงครัวเรือน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ จัดให้มีโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) เพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทั้งนี้เพราะผู้บริหารและครู – อาจารย์ เห็นว่า บริษัทผู้ผลิตสื่อประเภทซีดี – รอม มีจำนวนน้อยราย จึงทำให้มีราคาแพง สถานศึกษาไม่มีงบประมาณในการจัดซื้อ อีกทั้งสื่อ ซีดี – รอม ยังมีเนื้อหาที่ไม่สอดคล้องกับเนื้อหาของหลักสูตร นอกจากนั้นครูผู้สอนเองก็ยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนและไม่มีความรู้ในการผลิตสื่อด้วย จึงไม่เห็นความสำคัญและไม่ค่อยจัดหาสื่อประเภทนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประเทือง หรั่งศิริ (2542 : 80) เรื่องการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครู – อาจารย์ ที่มีต่อการบริหารงานด้านสื่อการสอน หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 7 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครู –

อาจารย์ มีความคิดเห็นด้านการบริหารการผลิตสื่อการสอนอยู่ในระดับปานกลาง และเป็นลำดับสุดท้าย

ด้านการระดมทรัพยากร ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู – อาจารย์เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12 ภาพรวมของด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง เพราะว่า ผู้บริหารและครู – อาจารย์ เห็นว่า ปัจจุบันสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกำหนดนโยบายการจัดกระบวนการเรียนรู้ และเป็นแหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่นน้อยเกินไป สถานศึกษายังคงปฏิบัติภารกิจในการจัดการศึกษาเหมือนอย่างที่เคยปฏิบัติมาในอดีต ยังไม่ตื่นตัวกับบทบาทใหม่ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 เนื่องจากผู้บริหารและครู – อาจารย์ มีภาระหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบมากในสถานศึกษา ทั้งในด้านการเรียนการสอนและงานตามนโยบายที่ได้รับจากกรมต้นสังกัด จึงทำให้สถานศึกษาไม่สามารถประสานความร่วมมือกับชุมชน ในเรื่องการจัดกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่ ดังที่ ชม ภูมิภาค (2525 : 272) กล่าวว่า การประสานสัมพันธ์กับชุมชนเป็นกระบวนการสร้างความสัมพันธ์ในการทำงานแบบมิตรระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการเผยแพร่วิธีการจัดการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับรู้และเข้าใจบทบาทหน้าที่ในการจัดการศึกษา ทั้งนี้เพราะผู้บริหารและครู – อาจารย์ เห็นว่า การจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 นั้น จะต้องให้หลายฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม เช่น บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ๆ ดังที่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2540 : 152) กล่าวว่า การให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานั้น ถ้าชุมชนเห็นการศึกษาเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ ก็จะเข้ามามีส่วนร่วมและสนับสนุนภาระหน้าที่และเป้าหมายของสถานศึกษา ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ พ่อแม่ ผู้ปกครอง มีบทบาท โดยร่วมกับครูและผู้บริหารในการจัดกระบวนการเรียนการสอน ทั้งที่บ้านและโรงเรียน ทั้งนี้เพราะผู้บริหารและครู – อาจารย์ เห็นว่าสถานศึกษามีการประสานสัมพันธ์กับพ่อแม่ ผู้ปกครองน้อยเกินไป ครู – อาจารย์ ก็ทำหน้าที่สอนไปตามเนื้อหาของหลักสูตรที่กำหนดไว้ผู้บริหารก็บริหารงานไปตามนโยบายที่ถูกกำหนดจากหน่วยเหนือ พ่อแม่ ผู้ปกครอง ก็คิดว่าตนเองมีหน้าที่ส่งเสียเงินทองให้บุตรหลาน การสอนวิชาความรู้เป็นหน้าที่ของโรงเรียนและครู – อาจารย์ เมื่อแต่ละฝ่ายต่างก็คิดว่าทำหน้าที่ของตนเองอย่างดีที่สุดแล้ว จึงไม่มีการประสานสัมพันธ์ต่อกัน อีกทั้งโรงเรียนเองก็ไม่ค่อยเห็นความสำคัญที่จะให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอนเมื่อนักเรียนกลับบ้าน ดังที่ รุ่งเรือง สุขากิริมย์ (2544 : 11) กล่าวว่า ความสัมพันธ์ใกล้ชิดระหว่างบ้านและโรงเรียน มีผลอย่างสูงสุดต่อการเรียนของเด็ก ซึ่งนอกจาก จะมีผลทำให้เด็กประสบความสำเร็จด้านการเรียนแล้ว ยังช่วยให้เด็กมีพัฒนาการที่ดี ด้านจิตใจ สังคม อารมณ์ ซึ่งส่งผลต่อความก้าวหน้าของชีวิตในอนาคตด้วย

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครู - อาจารย์เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12 จำแนกตามตำแหน่ง

ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู - อาจารย์ เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา ทั้ง 4 ด้าน ในภาพรวมแตกต่างกัน ทั้งนี้ เพราะ ผู้บริหารได้รับนโยบายในการเปลี่ยนแปลงบทบาทของสถานศึกษาจากผู้บริหารระดับสูงของกรม กองอยู่เสมอ เพื่อการเปลี่ยนบทบาทจากที่เป็นอยู่ในปัจจุบันไปสู่บทบาทใหม่ที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องวางแผนเพื่อจะให้เกิดเปลี่ยนแปลงในอนาคต เช่น จัดอบรมการเขียนแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งครู - อาจารย์ไปเข้ารับการอบรมความรู้ใหม่ ๆ ทุ่มเทงงบประมาณเพื่อจัดตั้งศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและความพยายามที่ให้สถานศึกษาเป็นแหล่งภูมิปัญญาของชุมชน ดังที่ เสริมพงษ์ วิชาวิน (2536 : 24) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาความคิดเห็นของบริหารและครู-อาจารย์ วิทยาลัยการอาชีพที่มีต่อการบริหารวิทยาลัยการอาชีพ กรมอาชีวศึกษา กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนต้องเป็นผู้เริ่มให้มีการเปลี่ยนแปลง ต้องนำทางให้มีการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เพื่อให้สนองกับความต้องการของผู้เรียนมากขึ้น การเปลี่ยนแปลงในทางพัฒนาจะมีผลดีมาน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับวิสัยทัศน์และความสามารถของผู้บริหาร แต่ครู - อาจารย์เห็นว่า ผู้บริหารไม่ได้ประชาสัมพันธ์ข่าวสารเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาดมนโยบายที่ได้รับมาให้ครู - อาจารย์ ได้รับทราบโดยทั่วกัน จึงทำให้ครู - อาจารย์ไม่เข้าใจเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษาอย่างแท้จริง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพัตรา ไม้แก้ว (2533 : บทคัดย่อ) เรื่อง การประชาสัมพันธ์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ยังไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการประชาสัมพันธ์เท่าที่ควร

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู - อาจารย์ เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านการระดมทรัพยากร และด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ทุกด้านแตกต่างกัน

ด้านกระบวนการเรียนการสอน พบว่า ความคิดเห็นโดยภาพรวมแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู - อาจารย์ แตกต่างกันทุกข้อ ทั้งนี้เพราะผู้บริหาร เห็นว่า กระบวนการในการจัดการเรียนการสอนตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ตามพระราชบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็นบทบาทของสถานศึกษาที่จะต้องดำเนินการเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้ที่แท้จริง เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นตัวตั้ง หรือที่เรียกว่า ผู้เรียนสำคัญที่สุด มีการจัดหลักสูตรที่ประกอบด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนได้เลือกตามความสนใจและความถนัด ครูจะต้องเปลี่ยนบทบาทจากผู้สอนมาเป็นผู้อำนวยการความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียน โดยจัดสภาพแวดล้อมและสื่อการเรียนรู้

ด้วยตนเองไว้อย่างเหมาะสมและเพียงพอ ดังที่ กาญจนา เอกะวิภาต (2543 : 9) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การจัดการเรียนการสอนโดยครูต้องจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวดที่ 4 ครูจะต้องมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมีความสามารถด้านวิชาการ โดยเน้นความสำคัญทั้งกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน ความรู้ คุณธรรม และบูรณาการในด้านต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับการศึกษา แต่ครู - อาจารย์ เห็นว่า สถานศึกษาดำเนินการเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนตามแนวทางปฏิรูปการเรียนรู้ โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ยังไม่คืบหน้าเท่าที่ควร ไม่สนับสนุนอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน และ ครู - อาจารย์ยังสอนด้วยวิธียึดครูเป็นศูนย์กลาง ไม่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน จึงทำให้ผู้เรียนขาดความสนใจในกิจกรรมการเรียนการสอน ดังที่

คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543 : 3) กล่าวว่า ที่ต้องปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอนในระบบโรงเรียน เพราะกระบวนการเรียนการสอนยังเป็นพฤติกรรมจำเจและพฤติกรรมถ่ายทอด สัดส่วนการฝึกปฏิบัติ การฝึกคิด และการอบรมบ่มนิสัยยังมีน้อยกว่าการท่องเนื้อหา ผู้เรียนเคยชินต่อการทำตาม เชื่อฟัง นิ่งนิง จึงขาดความคล่องในการคิดแบบวิทยาศาสตร์ ไม่ได้รับการปลูกฝังความภูมิใจในศิลปวัฒนธรรมของชาติ

ด้านบุคลากร พบว่า มีความคิดเห็นในภาพรวมแตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะผู้บริหาร เห็นว่า ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนเพื่อพัฒนา ครู - อาจารย์ ให้มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการเขียนแผนการสอน การประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ นอกจากนั้นยังส่งครู - อาจารย์ ไปเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการเรียน การสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่จัดโดยหน่วยงานภายนอกอีกด้วยจึงนับได้ว่าผู้บริหารมีการวางแผนเตรียมบุคลากรเพื่อรองรับการจัดการศึกษาในยุคการปฏิรูปการเรียนรู้ สอดคล้องกับ งานวิจัยของ เสาวณี เต็งสุวรรณ (2537 : 124) เรื่องการศึกษาค้นคว้าภาวะผู้นำและคุณลักษณะของผู้ช่วยผู้บริหาร ฝ่ายวางแผนและพัฒนา วิทยาลัยการอาชีพ กรมอาชีวศึกษา พบว่า ผู้บริหารมีความคิดริเริ่มและมองการณ์ไกล มีการวางแผนก่อนทำงานเสมอ มีความกระตือรือร้นต่อการวางแผนและพัฒนา วิทยาลัยอย่างสม่ำเสมอ แต่ครู - อาจารย์ เห็นว่า การเตรียมความพร้อมในด้านบุคลากรยังไม่เพียงพอ สถานศึกษายังไม่จริงจังกับเรื่องนี้มากนัก เพราะการจัดอบรมให้ความรู้ เกี่ยวกับการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดเพียงหนึ่งหรือสองครั้งเท่านั้น เมื่อครู - อาจารย์ มีปัญหาเกี่ยวกับการเขียนแผนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การประเมินผลตามสภาพจริง และเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ ก็ไม่มีผู้ให้คำชี้แนะ ครู - อาจารย์จึงเกิดความไม่มั่นใจที่จะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังที่ สุมิตร คุณานุกร (2518 : 130) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนจะสัมฤทธิ์ผลเพียงใดขึ้นอยู่กับผู้สอนเป็นสำคัญว่าได้ให้ความรู้ตรงรายวิชา

เอาใจใส่การเรียนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสม และผู้บริหารให้คำชี้แนะ สร้างเสริมขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน

ด้านการระดมทรัพยากร พบว่า มีความคิดเห็นในภาพรวมแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู - อาจารย์ แตกต่างกันทุกข้อ ทั้งนี้เพราะผู้บริหารเห็นว่า การมีการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจให้บุคลากรในสถานศึกษาและชุมชน เห็นความสำคัญในการจัดการศึกษา ตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับรู้และเข้าใจบทบาทหน้าที่ในการมีส่วนร่วมเพื่อจัดการศึกษา เมื่อสถานศึกษาจัดกิจกรรมทางการศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะประสบการณ์ให้กับนักเรียน เช่น งานเทคนิคปริทรรศน์ งานสัปดาห์วิทยาศาสตร์ งานส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน ก็จะเชิญสถานประกอบการ องค์กรท้องถิ่น ผู้นำท้องถิ่น และสื่อมวลชนในท้องถิ่นให้เข้ามามีส่วนร่วมจัดกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ และประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถานศึกษาด้วยนอกจากนั้น ยังได้ประสานงานและให้ความร่วมมือกับหน่วยงานในชุมชนท้องถิ่น ทั้งภาครัฐและเอกชนในการจัดฝึกอบรมหลักสูตรต่าง ๆ ประสานงานกับสถานประกอบการในท้องถิ่น เพื่อส่งนักเรียนชั้นปีสุดท้ายของหลักสูตร เข้ารับการฝึกอาชีพตามสาขาวิชาชีพที่ศึกษา ทำให้เกิดความร่วมมือในการจัดการศึกษาร่วมกัน ดังที่ สัมฤทธิ์ วงศ์ทองดี (2533 : 2) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการบริหารงานการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1 กล่าวว่า สถานศึกษานั้นเกี่ยวข้องกับคนหลายฝ่ายที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้วยการสนับสนุนด้านการเงิน อุปกรณ์การเรียนการสอน แต่ครู - อาจารย์เห็นว่าสถานศึกษายังขาดการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถานศึกษาต่อชุมชน และท้องถิ่น พ่อแม่ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการศึกษาน้อยเกินไป ชุมชนท้องถิ่นและองค์กรต่าง ๆ ยังไม่มีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอย่างแท้จริง สถานศึกษายังคงดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนไปตามนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด ดังที่ กาญจนา เอกะวิภาต (2543 : 12) กล่าวว่า การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือที่ดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ในการร่วมกันจัดและพัฒนาการศึกษา สามารถนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน

ด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พบว่า มีความคิดเห็นในภาพรวมแตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะผู้บริหารเห็นว่า ได้มอบนโยบายให้มีการจัดสื่อการเรียนการสอน เครื่องมืออุปกรณ์ที่ใช้ร่วมกับสื่อชนิดต่าง ๆ ให้เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้ ให้กับหัวหน้าแผนกวิชา หัวหน้างานและผู้มีส่วนรับผิดชอบในเรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้ดำเนินการจัดหาให้เหมาะสมและมีจำนวนเพียงพอกับการใช้งาน อีกทั้งยังได้ดำเนินการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง ส่งเสริมให้จัดการสอนอินเทอร์เน็ต และการเปิดให้บริการทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศขึ้นในสถานศึกษา เพื่อให้ นักเรียนมีโอกาสได้เรียนรู้และใช้ประโยชน์จากระบบเทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างทั่วถึง ดังที่ ไพรัช รัชชพงษ์

และกฤษณะ ช่างกล่อม (2541 : ง) กล่าวว่า ผู้บริหารจะต้องมีความคิดริเริ่ม มองการณ์ไกล มีความสามารถในการปรับปรุงงาน สามารถนำเอาความเจริญก้าวหน้าด้านต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ได้ถูกต้อง และต้องเป็นผู้นำทางวิชาการ มีความรู้งานวิชาการกว้างขวางและยอมรับที่จะนำเอาเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ แต่ครู – อาจารย์เห็นว่า สถานศึกษามีเครื่องมืออุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนจำนวนน้อย ไม่ครบถ้วนตามเนื้อหาหลักสูตร ไม่เพียงพอกับความต้องการใช้งาน ส่วนห้องปฏิบัติการภาษา ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ มีจำนวนเครื่องไม่เพียงพอ นักเรียนจึงต้องใช้สองคนต่อหนึ่งเครื่อง ทำให้การฝึกปฏิบัติซ้ำและไม่ได้ผลเท่าที่ควร อีกทั้งระบบอินเทอร์เน็ตในโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง และระบบสารสนเทศส่วนใหญ่ ยังดำเนินการไม่เสร็จสมบูรณ์ จึงไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการใช้งานของนักเรียนได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนะ กสิภรณ์ และ ทองหล่อ สุขมหา (2522 : 1) เรื่อง ปัญหาและความต้องการของสื่อการเรียนการสอนวิชาช่างเทคนิคในวิทยาลัยเทคนิคทั่วประเทศ พบว่า สถานศึกษายังขาดสื่อการสอนเป็นอย่างมาก ทั้งที่เป็นเครื่องมืออุปกรณ์และตัวสื่อ สื่อที่มีอยู่บ้างแล้วในสถานศึกษาไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ของเนื้อหาวิชาที่ทำการสอน

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครู – อาจารย์ เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12 จำแนกตามสังกัดสถานศึกษา

ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู – อาจารย์ กองวิทยาลัยเทคนิคและผู้บริหารและครู – อาจารย์กองการศึกษาอาชีวศึกษา เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษาในภาพรวมแตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะว่า ผู้บริหารและครู – อาจารย์ กองวิทยาลัยเทคนิค เห็นว่า สถานศึกษาในสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิคเป็นสถานศึกษาขนาดใหญ่ ตั้งอยู่ในตัวจังหวัดหรือเขตชุมชน ได้รับงบประมาณจำนวนมาก มีความพร้อมด้านอาคารสถานที่ เครื่องมืออุปกรณ์ที่ใช้สำหรับการเรียนการสอน มีบุคลากรที่มีประสบการณ์ในการสอนจำนวนมาก อีกทั้งยังเป็นสถานศึกษาที่จัดตั้งมานาน มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของหน่วยงานและบุคคลทั่วไป จนทำให้คิดว่าสถานศึกษาของตนเองมีความเปรียบพร้อม ที่จะจัดการศึกษาได้โดยไม่ต้องพึ่งพาอาศัยองค์กรอื่น จึงขาดความกระตือรือร้นในการร่วมมือกับองค์กรท้องถิ่น กำหนดหลักสูตร ให้สอดคล้องกับเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่น ดังที่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543 : 3) กล่าวว่า โรงเรียนไม่สร้างบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ เป็นอาณาเขตที่ขาดความสัมพันธ์กับชุมชน ห่างไกลธรรมชาติ ครอบครัวยุคใหม่และชุมชนไม่มีโอกาสร่วมคิดร่วมสร้างกระบวนการเรียนรู้ แต่ผู้บริหารและครู – อาจารย์ กองการศึกษาอาชีวศึกษา เห็นว่า สถานศึกษาในสังกัดกองการศึกษาอาชีวศึกษา ได้แก่ วิทยาลัยสารพัดช่างและวิทยาลัยการอาชีวศึกษา เป็นสถานศึกษาขนาดเล็ก ส่วนใหญ่จะตั้งอยู่นอกตัวเมือง โดยเฉพาะวิทยาลัยการอาชีวศึกษาจะตั้งในอำเภอที่ห่างไกลจากตัวจังหวัด ขาดเครื่องมืออุปกรณ์ที่ใช้สำหรับการเรียนการสอน เนื่องจากได้รับ

งบประมาณไม่เพียงพอ ครู – อาจารย์ ส่วนมากเป็นครูจ้างสอน มีประสบการณ์ด้านการสอนน้อย และเนื่องจากเป็นสถานศึกษาจัดตั้งใหม่ จึงต้องรีบเร่งระดมทรัพยากรทุกด้านเพื่อพัฒนาสถานศึกษา ให้มีความพร้อมสำหรับจัดการศึกษาทางด้านวิชาชีพ ให้ตอบสนองต่อความต้องการของท้องถิ่น ที่สถานศึกษาตั้งอยู่ ดังที่ พงศ์ศิลป์ รัตนอุดม (2544 : 9) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิคในเขตกรุงเทพมหานคร กล่าวว่า การจัดการศึกษาทางด้านอาชีพต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับสถานะของตลาดแรงงานและความต้องการของท้องถิ่น ตามสภาพของเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู – อาจารย์ กองวิทยาลัยเทคนิคและผู้บริหารและครู – อาจารย์กองการศึกษาอาชีพ เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านบุคลากร และด้านการระดมทรัพยากรแตกต่างกัน ส่วนด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไม่แตกต่าง

ด้านกระบวนการเรียนการสอน พบว่า ความคิดเห็นโดยภาพรวมแตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะผู้บริหารและครู – อาจารย์กองวิทยาลัยเทคนิค เห็นว่า การจัดหลักสูตรที่ประกอบด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนได้เลือกตามความถนัดและความสนใจนั้น ทำให้สอนเนื้อหาความรู้ไม่ทันตามจุดประสงค์รายวิชา และคิดว่าวิธีการจัดการเรียนการสอนที่ทำอยู่ในปัจจุบันเหมาะสมอยู่แล้ว เห็นได้จากนักเรียนที่จบการศึกษาออกไปเป็นจำนวนมาก ก็มีความรู้ความสามารถในการทำงานทั้งในหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนและบางคน ก็ประกอบธุรกิจส่วนตัวจนประสบความสำเร็จมีฐานะร่ำรวย ผู้บริหารและครู – อาจารย์จึงได้ยึดติดอยู่กับหลักสูตรและวิธีการเรียนการสอนแบบเดิม ไม่ได้ให้ความสำคัญกับวิธีการจัดการเรียนการสอน ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ดังที่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543 : 2) กล่าวว่า วิธีการเรียนการสอนไม่เน้นกระบวนการให้ผู้เรียนได้พัฒนาในด้านการคิดวิเคราะห์ การแสดงความคิดเห็น และการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ยังเน้นการสอนหนังสือมากกว่าสอนคน นอกจากนั้นยังขาดการเชื่อมโยงภูมิปัญญาท้องถิ่นกับเทคโนโลยีที่ทันสมัย แต่ผู้บริหารและครู – อาจารย์ กองการศึกษาอาชีพ เห็นว่า การจัดหลักสูตรที่ประกอบด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนได้เลือกตามความถนัดและความสนใจ จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสนใจการเรียนมากขึ้น เพราะผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ตามความถนัดและความสนใจของตนเอง เมื่อครู – อาจารย์ ได้เขียนแผนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญและนำไปใช้สอนจริง ผู้เรียนสามารถเรียนรู้เนื้อหาสาระจากกิจกรรมที่หลากหลาย จึงทำให้เรียนอย่างมีความสุข ดังที่ สุวิทย์ มูลคำ (2542 : 12) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนควรคำนึงถึงพื้นฐานความแตกต่างของผู้เรียน สนับสนุนให้ผู้เรียนทุกคนได้พัฒนาตามศักยภาพ และความสนใจของตนเอง โดยใช้วิธีการเรียนการสอนที่หลากหลาย สนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ค้นพบ และแก้ปัญหาด้วยตนเอง โดยมีครูคอยสนับสนุนช่วยเหลือแนะนำให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียน

ด้านบุคลากร พบว่า ความคิดเห็นโดยภาพรวมแตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะผู้บริหารและครู - อาจารย์ ของวิทยาลัยเทคนิค เห็นว่า บุคลากรในสถานศึกษาของกองวิทยาลัยเทคนิคมีความพร้อม ทั้งคุณวุฒิและวัยวุฒิ มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติการสอน และได้รับฝึกอบรมในสาขาวิชา ที่ทำการสอนจนมีความรู้ความชำนาญเป็นอย่างดี จึงไม่จำเป็นต้องพัฒนาครู - อาจารย์ให้มีความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติการสอน เพียงแค่จัดอบรมเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ที่ยึด ผู้เรียนเป็นสำคัญขึ้นภายในสถานศึกษา หรือส่งครู - อาจารย์ไปเข้ารับการอบรมจากหน่วยงาน ภายนอก ก็คงเพียงพอที่จะทำให้ครู - อาจารย์มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการเรียนการสอนที่ยึด ผู้เรียนเป็นสำคัญได้ ดังที่ ชูศักดิ์ เปลี้นภู (2544 : 13) กล่าวว่า การที่พัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถ ตามหลักการศึกษาก็ให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้นั้น ครูผู้สอนเป็นตัวจักรสำคัญที่จะ ช่วยให้ของการปฏิรูปประสบผลสำเร็จ โดยครูผู้สอนควรจะมีเป็นผู้ที่รอบรู้และมีความสามารถ ทั้ง 2 ด้าน คือ มีความรู้ความสามารถในเนื้อหาวิชาที่สอน และมีความสามารถในการสอน แต่ผู้บริหารและครู - อาจารย์กองการศึกษาอาชีพ เห็นว่าบุคลากรในสถานศึกษาของกองการศึกษา อาชีพ ส่วนใหญ่เป็นครูจ้างสอน ไม่มีวุฒิการศึกษาทางวิชาชีพครู ประสบการณ์ในการสอนน้อย และมีโอกาสที่จะได้รับการศึกษาอบรม ที่จัดโดยหน่วยงานภายนอกค่อนข้างน้อย จึงจำเป็นต้อง พัฒนาครู - อาจารย์ให้มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติการสอน โดยเฉพาะในเรื่องกระบวนการ เรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ สถานศึกษาต้องวางแนวทางในการจัดอบรมเกี่ยวกับการ ปฏิรูปการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อพัฒนาครู - อาจารย์ให้มีความรู้ความเข้าใจ ในกระบวนการเรียนการสอนและสามารถปฏิบัติการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่ ณรงค์ รมณียกุล (2543 : 68) กล่าวว่า การจัดทำแผนการสอนเป็นการวางแผนจัดการเรียนรู้ที่ผ่าน การวิเคราะห์จุดประสงค์ของการเรียนรู้ เพื่อให้ได้สาระสำคัญและเนื้อหาความรู้ที่เหมาะสมกับ ผู้เรียน จึงเป็นการเตรียมกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้า สร้างความรู้ ตามความต้องการและ ความสนใจของผู้เรียนแต่ละคน รวมทั้งเตรียมวิธีการและเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้น กับผู้เรียนตรงตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความคิดเห็นแตกต่างกันในเรื่อง มีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน เพื่อพัฒนาครู - อาจารย์ให้มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติการสอน มีการส่งครู - อาจารย์ ไปศึกษาคูงานในเรื่องการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอน ครู - อาจารย์มีการเตรียมตนเองให้มีความพร้อมในการบริการความรู้ มีการนิเทศติดตาม การประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงอย่างต่อเนื่องและมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อฝึก และส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียน ทั้งนี้เพราะผู้บริหารและครู - อาจารย์ กองวิทยาลัย เทคนิค เห็นว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อฝึกและส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ในช่วง 10 นาที การสอนปกติ จะทำให้เวลาการเรียนการสอนเนื้อหาวิชาขาดลง นักเรียนก็จะได้เรียนเนื้อหา วิชาหรือฝึกปฏิบัติงานน้อยลง มีผลทำให้ได้รับความรู้หรือได้ทักษะจากการฝึกปฏิบัติงาน

ไม่ครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรรายวิชา และอาจทำให้นักเรียนขาดความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน เมื่อออกไปประกอบอาชีพการงาน ดังที่ จิตนา จันท์แย้ม (2519 : 70) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การปฏิบัติงานการนิเทศการศึกษาของหัวหน้าหมวดวิชาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6 กล่าวว่า การเพิ่มพูนความรู้ ความชำนาญ ทักษะความสามารถของบุคคลเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ทำให้บุคคลเป็นคนที่มีความรู้เพิ่มขึ้น และจะทำให้หน่วยงานนั้นมีประสิทธิภาพการปฏิบัติงานสูงขึ้นด้วย แต่ผู้บริหารและครู - อาจารย์กองการศึกษาอาชีพ เห็นว่าคุณธรรม จริยธรรม ที่ดีงามจะทำให้สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข จึงได้เขียนแผนการสอนแบบบูรณาการและสอดแทรกเรื่องคุณธรรม จริยธรรม เข้าไปในทุกรายวิชาเพื่อให้ได้ผู้สำเร็จการศึกษาที่เป็นคนดี ตามเป้าหมายปลายทางประการหนึ่งของการปฏิรูปการศึกษา ดังที่ เชาวลิต ตนานนท์ชัย (2544 : 19) กล่าวว่า คนดี หมายถึง การมีวินัยในเรื่องเกี่ยวกับความสนใจใฝ่รู้ มีสติในการควบคุมตนเองรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ เสียสละ และมีค่านิยมประชาธิปไตย ได้แก่ การเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น เคารพกติกาของสังคมและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ด้านการระดมทรัพยากร พบว่า ความคิดเห็นโดยภาพรวมแตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะผู้บริหารและครู - อาจารย์ กองวิทยาลัยเทคนิคเห็นว่าชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกำหนดนโยบายการจัดกระบวนการเรียนรู้ และเป็นแหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่นน้อยเกินไป การจัดการศึกษาของสถานศึกษาในปัจจุบันยังคงใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในสถานศึกษาเป็นส่วนใหญ่ ไม่ว่าจะเป็นการจัดการศึกษา บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยีสารสนเทศ วิธีจัดการศึกษาก็จัดไปตามหลักสูตรที่กำหนดมาจากส่วนกลางและจัดการโดยบุคลากรของสถานศึกษา ชุมชนและองค์กรท้องถิ่นต่างๆ มีส่วนร่วมกำหนดนโยบายกระบวนการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นน้อยมาก แหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่นและผู้ที่มีความรู้ความสามารถเชี่ยวชาญเฉพาะทางในท้องถิ่น ยังไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วม หรือสนับสนุนในการจัดการศึกษาอย่างแท้จริง สอดคล้องกับงานวิจัยของวัชรินทร์ ศิริพานิชย์ (อ้างในวรวิทย์ ศรีตระกูล. 2540 : 41-42) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความคิดเห็นของสถานประกอบการที่เข้าร่วมการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขาช่างยนต์ กับวิทยาลัยเทคนิคภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่าสถานประกอบการกลุ่มธุรกิจอุตสาหกรรมเกษตร และกลุ่มธุรกิจอุตสาหกรรมและบริการ มีความต้องการร่วมมือกับสถานศึกษาที่จัดการศึกษาด้านวิชาชีพ เพื่อผลิตช่างฝีมือและช่างเทคนิคที่มีความรู้ความสามารถในการใช้เครื่องมือ เครื่องจักรและอุปกรณ์ เพื่อการผลิตและบริการ แต่สถานศึกษายังขาดการประสานงานและการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง แต่ผู้บริหารและครู - อาจารย์ กองการศึกษาอาชีพ เห็นว่า สถานศึกษาในสังกัดกองการศึกษาอาชีพเป็นสถานศึกษาจัดตั้งใหม่ ยังขาดแคลนทรัพยากรสำหรับจัดการศึกษาก่อนข้างมาก และจำเป็นต้องจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนท้องถิ่น จึงได้ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม

กำหนดนโยบายการจัดการจัดกระบวนการเรียนรู้ และระดมทรัพยากรทั้งหลายที่มีอยู่ในท้องถิ่น เข้ามาสนับสนุนในการจัดการศึกษาเพื่อให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย ดังที่ รุ่ง แก้วแดง (2540 : 220) กล่าวว่า ในอนาคตอันใกล้นี้ เมื่อประเทศไทยมีองค์การบริหารส่วนตำบลอย่างทั่วถึง ชุมชนจะมีบทบาทในการจัดการศึกษามากขึ้น การจัดการศึกษาจะไม่จำกัดอยู่ในรั้วโรงเรียนอย่างเดียว ชุมชนสามารถจัดการศึกษาตลอดชีวิตและส่งเสริมการศึกษาในสถานศึกษาเพราะว่าชุมชนมีทรัพยากรมาก เช่น ผู้ทรงคุณวุฒิด้านต่าง ๆ มีสถานที่ที่สามารถให้การศึกษาศูนย์การเรียนในลักษณะการศึกษานอกโรงเรียนหรือการศึกษาตามอัธยาศัย

ด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พบว่า ความคิดเห็นโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะว่าผู้บริหารและครู - อาจารย์ กองวิทยาลัยเทคนิคและกองการศึกษาอาชีพ เห็นว่าสื่อการเรียนการสอน นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ตลอดจนระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ยุคโลกาภิวัตน์ อันเป็นยุคอิเล็กทรอนิกส์และไฮเทคนำแสงที่วิทยาการเจริญรุดหน้า ความรู้และวิทยาการเดินทางไปถึงที่ต่าง ๆ ด้วยความรวดเร็ว ข้อมูลและสาระความรู้ต่าง ๆ เกิดขึ้นและเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ผู้เรียนในยุคโลกาภิวัตน์จะต้องมีความสามารถในการใช้ภาษาได้มากกว่าหนึ่งภาษา คือ ต้องรู้และใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง คล่องแคล่ว และใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อสื่อสารในระดับสากลได้ด้วย ต้องมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นประตูที่จะเปิดออกสู่โลกกว้าง เพื่อเข้าถึงข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ และรู้จักสังเคราะห์ข้อมูลข่าวสารเหล่านั้นมาใช้ให้เกิดประโยชน์กับชีวิตของตน ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ เมื่อเป็นเช่นนี้จึงทำให้ผู้บริหารและครู - อาจารย์ต้องระดมสรรพกำลังที่มีอยู่ เพื่อจัดหาสิ่งที่เป็นเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และระบบสารสนเทศรูปแบบต่าง ๆ เข้ามาไว้ในสถานศึกษาให้สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนอย่างเพียงพอ เพื่อให้ได้ผู้เรียนที่พึงประสงค์คือ ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง และคนมีความสุข ตามแนวทางปฏิรูปการเรียนรู้ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประเทือง หรั่งศิริ (2542 : 75) เรื่อง การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครู - อาจารย์ ที่มีต่อการบริหารงานด้านสื่อการสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 7 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครู - อาจารย์ มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน คือ สื่อต้องมีความทันสมัยเหมาะสมกับความเจริญของเทคโนโลยี กระบวนการจัดการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไป และต้องจัดหาเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพอย่างมีจำนวนเพียงพอแก่ผู้เรียน

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความคิดเห็นที่แตกต่างกันคือ มีการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้อย่างน้อยที่ประกอบด้วยสื่อการเรียนรู้อะไรหลาย และจัดให้มีโปรแกรมช่วยสอนเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทั้งนี้เพราะผู้บริหารและครูอาจารย์ กองวิทยาลัยเทคนิค เห็นว่าปัจจุบันสื่อการเรียนรู้อะไรที่จะช่วยเสริมสร้างความรู้ให้กับนักเรียนมีอยู่หลากหลาย ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเปรียบเสมือนห้องสมุดที่มีไว้ให้นักเรียนได้เข้าไปค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมหลังจากที่ว่างจากการเรียน แต่แทนที่

จะมีเฉพาะหนังสือเพียงอย่างเดียว ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองก็จะบรรจุเอาสื่อการเรียนที่มีทั้งภาพและเสียง สามารถเคลื่อนไหวได้ รวมทั้งสื่ออิเล็กทรอนิกส์ชนิดต่าง ๆ เพื่อให้แก่นักเรียนนักศึกษาได้ค้นคว้าหาความรู้ตามความถนัดและความสนใจ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิบูลย์ ตามสัญญา (2531 : 73) เรื่อง การศึกษาปัญหาและความต้องการของผู้บริหาร และครู - อาจารย์ ในการใช้สื่อการเรียนการสอน ในวิทยาลัยเทคนิคกลุ่มภาคกลาง กรมอาชีวศึกษา พบว่า ครู - อาจารย์ผู้สอนมีความต้องการสื่อที่มีความหลากหลาย สอดคล้องกับเนื้อหารายวิชา และต้องมีจำนวนเพียงพอที่จะให้นักเรียนได้ใช้เพื่อค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง แต่ผู้บริหารและครู - อาจารย์ กองการศึกษาอาชีพเห็นว่า ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองมีความสำคัญก็จริง แต่การจัดการเครื่องมืออุปกรณ์ สื่อชนิดต่าง ๆ และค่าดำเนินการอื่น ๆ ต้องใช้งบประมาณเป็นจำนวนมาก สถานศึกษาส่วนใหญ่จึงไม่สามารถจัดให้มีศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองได้ เนื่องจากขาดงบประมาณมาสนับสนุน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประเทือง หรั่งศิริ (2542 : 74) เรื่อง การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครู - อาจารย์ ที่มีต่อการบริหารงานด้านสื่อการสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 7 พบว่า ผู้บริหารและครู - อาจารย์มีความเห็นสอดคล้องกันในเรื่องการจัดสื่อการเรียนการสอน ควรขอความร่วมมือจากองค์กรหรือนุคคลเพื่อสนับสนุนงบประมาณในการจัดซื้อจัดหาสื่อการสอน

5.6 ข้อเสนอแนะ

5.6.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัย เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการศึกษา ผู้วิจัย ได้สรุปข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา และครู-อาจารย์สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค และกองการศึกษาอาชีพ ในเขตการศึกษา 12

ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู - อาจารย์ เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12 ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านการระดมทรัพยากร และด้านเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเรียงลำดับตามระดับความคิดเห็นจากน้อยไปหามาก ดังนี้ ด้านการระดมทรัพยากร ด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านกระบวนการเรียนการสอน และด้านบุคลากร ดังมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ด้านการระดมทรัพยากร การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ด้านนี้อยู่ในลำดับที่สี่ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาและครู - อาจารย์ จะต้องเร่งดำเนินการเผยแพร่วิธีการในการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ให้นักคิด และสถาบันสังคมอื่น ๆ ให้รู้ถึงบทบาทหน้าที่ในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาโดยเร็วที่สุด สถานศึกษาจะต้องเปิดโอกาส

ให้ชุมชน ท้องถิ่น องค์กรท้องถิ่นและสถานบันทางสังคมอื่น ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน เป็นแหล่งความรู้และวิทยาการต่าง ๆ ของชุมชน เมื่อเป็นเช่นนี้สถานศึกษาก็จะได้รับการสนับสนุนและได้รับความร่วมมือในการจัดการศึกษาจากชุมชนเป็นอย่างดี

2. ด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ด้านนี้อยู่ในลำดับที่สาม ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาและครู - อาจารย์ ควรตั้งคณะทำงาน เพื่อศึกษาข้อมูล ความจำเป็นและความต้องการในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นสื่อที่ใช้สำหรับการเรียนการสอนในห้องเรียนปกติ หรือสื่อที่ใช้สำหรับการค้นคว้าเพิ่มเติม และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดตั้งงบประมาณที่จะจัดซื้อวัสดุ ครุภัณฑ์ ที่มีความต้องการใช้งาน และซ่อมบำรุงของเก่าที่ชำรุด ก็จะเป็นการเสริมความสมบูรณ์ในด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้กับสถานศึกษา

3. ด้านกระบวนการเรียนการสอน การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ด้านนี้อยู่ในลำดับที่สอง ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาและครู - อาจารย์ จะต้องหันมาสนใจวิธีการจัดการเรียนการสอนให้มากขึ้นจะต้องหาวิธีการที่แบบยืด ในการบูรณาการหลักสูตรการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและของท้องถิ่น การกำหนดกลยุทธ์ที่จะเปลี่ยนแปลงวิธีการสอนของครู - อาจารย์ จากการยึดครูเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ให้เป็นการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เร่งรัดจัดบรรยากาศภายในห้องเรียนและสถานศึกษาให้เอื้อต่อการเรียนรู้ และกรณีเทศการสอนตามแผนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญตามที่เขียนไว้ ซึ่งก็จะทำให้ความพร้อมสถานศึกษา ด้านกระบวนการเรียนการสอนดียิ่งขึ้น

4. ด้านบุคลากร การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ด้านนี้อยู่ในลำดับที่หนึ่ง แต่ยังคงอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาและครู - อาจารย์ จึงต้องให้ความสำคัญที่จะพัฒนา ครู - อาจารย์ ให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการปฏิบัติการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนสำคัญที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับการประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง กรณีเทศติดตามการปฏิบัติงานของครู - อาจารย์อย่างจริงจังและต่อเนื่อง และสิ่งที่จะขาดเสียไม่ได้ก็คือ ผู้บริหารต้องให้ขวัญ กำลังใจ เพื่อเป็นการเสริมแรงในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ให้บังเกิดผลดีต่อสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะสำหรับกรมอาชีวศึกษา

จากผลการวิจัย พบว่า สถานศึกษามีการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิบัติการศึกษาด้านการระดมทรัพยากรน้อยที่สุด ดังนั้น กรมอาชีวศึกษาจึงควรให้ความสำคัญในด้านนี้เป็นอย่างยิ่ง และต้องเร่งรัดให้สถานศึกษาระดมทรัพยากรในสังคมทั้งมวลเข้ามาจัดการศึกษา เพราะในสังคมและชุมชนท้องถิ่นเป็นแหล่งทรัพยากรขนาดใหญ่ที่มีความพร้อมทุกด้าน และเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการจัดการศึกษาทางด้านอาชีวศึกษา นอกจากนั้นยังทำให้เกิดการประหยัดในด้าน

การลงทุนทั้งเครื่องมือ เครื่องจักรและทรัพยากรบุคคล อีกทั้งยังเป็นการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 อีกด้วย

5.6.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาวิจัย เรื่องความคิดเห็นของผู้บริหารและครู - อาจารย์ ที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา ผู้วิจัยมีความเห็นว่าควรมีการศึกษาวิจัยในเรื่องต่อไปนี้

1. ควรศึกษาวิจัยในเรื่องการส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมจัดการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12
2. ควรศึกษาวิจัยในเรื่องความคิดเห็นของชุมชนเกี่ยวกับหลักสูตรการเรียนการสอนอาชีวศึกษาของ กรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12
3. ควรศึกษาวิจัยในเรื่องความร่วมมือของสถานประกอบการในการจัดอาชีวศึกษาของกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12

บรรณานุกรม

- กาญจนา เอกะวิภาต. 2543. **ครุต้นแบบปี 2543**. กรุงเทพฯ : มปท.
- กุลชน ธนาพงศธร. 2528. **การบริหารงานบุคคล**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัย
 ธรรมาธิราช.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. สำนักงาน. 2540. **การเรียนรู้ชุมชนทรัพยากรในตน**. กรุงเทพฯ :
 กุรุสภาลาดพร้าว.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. 2542. **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542**.
 กรุงเทพฯ : พรักหวานกราฟฟิค จำกัด.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. 2543. **ความร่วมมือของภาคธุรกิจเอกชนในการ
 ปฏิรูปการศึกษา**. กรุงเทพฯ : ที.พี.พรินท์ จำกัด.
- คณะกรรมการการปฏิรูปการเรียนรู้. 2543. **ปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้เรียนสำคัญที่สุด**. สำนักงาน
 คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กุรุสภาลาดพร้าว.
- จินตนา จันทร์เข้ม. 2519. “การปฏิบัติงานการนิเทศการศึกษาของหัวหน้าหมวดวิชาในโรงเรียน
 มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6.” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร
 มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์. 2543. **ร่วมคิดร่วมเขียน ปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้เรียนสำคัญที่สุด**. สำนักงาน
 คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : พรักหวานกราฟฟิค จำกัด.
- ชม ภูมิภาค. 2525. **จิตวิทยาการเรียนการสอน**. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- ชนะ กสิภาร์ และ ทองหล่อ สุขมหา. 2522. “**การศึกษาปัญหาและความต้องการของสื่อการเรียน
 การสอนวิชาช่างเทคนิคในวิทยาลัยเทคนิคทั่วประเทศ**” รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ :
 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- ชูศักดิ์ เป็เลียนภู. 2544. **ผลการวิจัยในชั้นเรียน : ต้นแบบการปฏิรูปการเรียนรู้วิชาชีพ**. กรุงเทพฯ :
 กรมอาชีวศึกษา.
- เชาวลิต ตนานนท์ชัย. 2544. **วารสารวิชาการฉบับที่ 10 ตุลาคม 2544**. กรมวิชาการ
 กระทรวงศึกษาธิการ.
- นุชนารถ สุนทรพันธ์. 2533. **การอาชีวศึกษา**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ณรงค์ รมณีกุล. 2543. **ร่วมคิดร่วมเขียน ปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้เรียนสำคัญที่สุด**.
 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : พรักหวานกราฟฟิค จำกัด.
- ธีรวุฒิ บุญญโสภณ. 2536. **ปรัชญาทางอาชีวะและเทคโนโลยีศึกษา**. นนทบุรี : สถาบัน
 เทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

- บรรจง ชูสกุลชาติ. 2532. “แนวทางในการจัดการศึกษาในอนาคต.” สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ : 11.
- ประวิทย์ บึงสว่าง. 2543. ร่วมคิดร่วมเขียน ปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้เรียนสำคัญที่สุด. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- ประเวศ วะสี. 2542. พื้นฐานการปฏิรูปการศึกษาเพื่อประชาชน. สำนักนโยบายและแผนการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ประเวศ วะสี. 2543. ปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้เรียนสำคัญที่สุด. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ประเทือง หรั่งศิริ. 2542. “การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครู – อาจารย์ที่มีต่อการบริหารงานด้านสื่อการสอน หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพในโรงเรียนมัธยม สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 7.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. 2542. แนวความคิดและแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. ประมวลบทความการเรียนการสอนและวิจัยระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬารัตน์มหาวิทยาลัย.
- พนม พงษ์ไพบูลย์. 2544. วารสารวิชาการฉบับที่ 2 กุมภาพันธ์ 2544. กรมวิชาการ. กระทรวงศึกษาธิการ.
- ไพรัช รัชชพงษ์ และ พิเศษ ดุรงค์เวโรจน์. 2541. เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- ไพรัช รัชชพงษ์ และกฤษณะ ช่างกล่อม. 2541. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศแห่งชาติเพื่อการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- พงศ์ศิลป์ รัตนอุดม. 2544. “บทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิคในกรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
- รุ่งเรือง สุขภกริมย์. 2544. วารสารวิชาการ ฉบับที่ 2 กุมภาพันธ์ 2544. กรมวิชาการ. กระทรวงศึกษาธิการ.
- รุ่ง แก้วแดง. 2540. ปฏิวัติการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : พิมพ์ศรีพริ้นติ้ง เซ็นเตอร์.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. 2540. กระบวนทัศน์ใหม่ : การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคคล. กรุงเทพฯ : SR Printing Limited.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. 2543. ร่วมคิดร่วมเขียน ปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้เรียนสำคัญที่สุด. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

- วรวิทย์ ศรีตระกูล. 2540. “ความคิดเห็นของสถานประกอบการที่เข้าร่วมการจัดอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี สาขาช่างยนต์ กับวิทยาลัยเทคนิคภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.”
วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- วิบูลย์ ตามสัญญา. 2531. “การศึกษาปัญหาและความต้องการของผู้บริหารและครู – อาจารย์ ในด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน ในวิทยาลัยกลุ่มภาคกลาง กรมอาชีวศึกษา.”
วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- สุวิทย์ มูลคำ. 2540. **เพิ่มสะสมงาน**. กรุงเทพฯ : ดวงกมลสมัย.
- สุวิทย์ มูลคำ. 2542. **เพิ่มสะสมงาน**. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : ทิพย์รินทร์.
- สุภาภรณ์ มั่นเกตุวิทย์. 2543. **ร่วมคิดร่วมเขียน ปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้เรียนสำคัญที่สุด**.
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- ไสว พักขาว. 2542. **การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง**. กรุงเทพฯ : เอมพันธ์.
สำนักนโยบายและแผนการศึกษา. 2542. **การวิเคราะห์ พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติในรูปแบบของ
นโยบายและแผน**. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- สุพัตรา ไข่แก้ว. 2533. “การประชาสัมพันธ์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสาวณี เต็งสุวรรณ. 2537. “การศึกษาค้นคว้าภาวะผู้นำและคุณลักษณะของผู้ช่วยผู้บริหาร ฝ่ายวางแผนและพัฒนา วิทยาลัยการอาชีพ กรมอาชีวศึกษา.” วิทยานิพนธ์ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- สัมฤทธิ์ วงศ์ทองดี. 2533. “พฤติกรรมการบริหารงานการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับ ชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1.” วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เสริมพงษ์ วิภาวิน. 2536. “การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครู – อาจารย์วิทยาลัยการอาชีพ ที่มีต่อการบริหารวิทยาลัยการอาชีพ กรมอาชีวศึกษา.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์ อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- สุมิตร คุณานุกร. 2518. **เกณฑ์การประเมินผลโรงเรียนประถมศึกษา**. กรุงเทพฯ :
ไทยวัฒนาพานิช.

สมพร ไชยะ. 2539. การอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง.

ศุภดี บุญฉวนวงศ์. 2528. อาชีวศึกษาเบื้องต้น. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.

อุษณีย์ โพธิ์สุข. 2543. ร่วมคิดร่วมเขียน ปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้เรียนสำคัญที่สุด. สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : พรักหวานกราฟฟิค.

อาชีวศึกษา, กรม. 2529. ระเบียบกรมอาชีวศึกษาว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา. เอกสาร
อัดสำเนา.

อาชีวศึกษา, กรม. 2541. คู่มือการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี. กรุงเทพฯ : พรานนการพิมพ์.

อาชีวศึกษา, กรม. 2543. รายงานประจำปี 2542-2543. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

Good, Cater V. 1973. **Dictionary of Educational.** New York : McGraw Hill. Book
Company Inc.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

คำสั่งคณะกรรมการคุรุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ที่ 161 /2544

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและ
เค้าโครงวิทยานิพนธ์ ของนายชลวัฒน์ ศิริวาจา

เพื่อให้การเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ของ นายชลวัฒน์ ศิริวาจา เป็นไปด้วยความเรียบร้อย
และมีประสิทธิภาพจึงแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อควบคุมและพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์
ดังต่อไปนี้

1. คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

รศ.ดร.สมพร	ไชยะ	ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์
ดร.สวัสดิ์	อุดมโภชน์	ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

2. คณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

ผศ.ดร.เนาวรัตน์	วิไลชนม์	ประธานกรรมการ
รศ.ดร.สมพร	ไชยะ	กรรมการ
รศ.ดร.ปรียาพร	วงศ์อนุตรโรจน์	กรรมการ
ดร.ณรงค์	พิมสาร	กรรมการ
ดร.สวัสดิ์	อุดมโภชน์	กรรมการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 26 เมษายน พ.ศ. 2544

(รองศาสตราจารย์ รวีวรรณ ชินะตระกุล)

กณบดี

ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เรื่อง ผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ขอประกาศรายชื่อหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ หลักสูตรครุศาสตร์ อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา ที่ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการดังนี้

นายชลวัฒน์ ศิริวาจา รหัสประจำตัว 42064119 ให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ ที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา (ADMINISTRATORS AND TEACHERS' OPINIONS TOWARD THE PREPARATION FOR EDUCATION REFORM OF COLLEGES UNDER THE DEPARTMENT OF VOCATIONAL EDUCATION)" โดยมี รศ.ดร.สมพร ไชยะ เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดร.สวัสดิ์ อุดมโกชน์ เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

ซึ่งได้รับอนุมัติเมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2544

ทั้งนี้ให้นักศึกษาค้นคว้าและเขียนวิทยานิพนธ์ โดยปรึกษากับอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ให้เสร็จสิ้นภายในเวลาที่กำหนดในระเบียบของบัณฑิตวิทยาลัย

ประกาศ ณ วันที่ 16 สิงหาคม พ.ศ.2544

(รศ.ดร.บุญวัฒน์ อัดชู)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ทม 1504 / 3100

คณะกรรมการอุดมศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๑๗ กรกฎาคม 2544

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายนิทัศน์ นพเก้า

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม เพื่อการวิจัยจำนวน 1 ชุด

ด้วย นายชลวัฒน์ ศิริวาจา นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ ที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อ การปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา ”

คณะกรรมการอุดมศึกษาพิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัยเกี่ยวกับแบบสอบถาม ดังที่แนบมาพร้อมนี้ว่า มีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใดซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้การเก็บข้อมูลของนายชลวัฒน์ ศิริวาจา มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร.327-1199 , 737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร.3269040

ที่ ทม 1504 / 3100

คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

/7 กรกฎาคม 2544

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายเรวัต อางอุทธีรงค์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม เพื่อการวิจัยจำนวน 1 ชุด

ด้วย นายชวลวัฒน์ ศิริวาจา นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ ที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อ การปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา”

คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัยเกี่ยวกับแบบสอบถาม ดังที่แนบมาพร้อมนี้ว่า มีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใดซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้การเก็บข้อมูลของนายชวลวัฒน์ ศิริวาจา มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร.327-1199 , 737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร.3269040

ที่ ทม 1504 / 3100

คณะกรรมการผู้ทดสอบ

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

17 กรกฎาคม 2544

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายวัลลภ สายพานิชย์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม เพื่อการวิจัยจำนวน 1 ชุด

ด้วย นายชลวัฒน์ ศิริวิจา นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ ที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อ การปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา ”

คณะกรรมการผู้ทดสอบพิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัยเกี่ยวกับแบบสอบถาม ดังที่แนบมาพร้อมนี้ว่า มีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใดซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้การเก็บข้อมูลของนายชลวัฒน์ ศิริวิจา มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร.327-1199 , 737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร.3269040

ที่ ทม 1504 / 3100

คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

17 กรกฎาคม 2544

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายภักดี เลียบจันทร์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม เพื่อการวิจัยจำนวน 1 ชุด

ด้วย นายชวลวัฒน์ ศิริวาจา นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ ที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อ การปฏิรูป การศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา ”

คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัยเกี่ยวกับแบบสอบถาม ดังที่แนบมาพร้อมนี้ว่า มีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใดซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้การเก็บข้อมูลของ นายชวลวัฒน์ ศิริวาจา มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร.327-1199 , 737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร.3269040

ที่ ทม 1504/ 3100

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

17 กรกฎาคม 2544

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายสมศักดิ์ สุร่ายกิมหันต์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม เพื่อการวิจัยจำนวน 1 ชุด

ด้วย นายชลวัฒน์ ศิริวาจา นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ ที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อ การปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา ”

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมพิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัยเกี่ยวกับแบบสอบถาม ดังที่แนบมาพร้อมนี้ว่า มีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใดซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้การเก็บข้อมูลของนายชลวัฒน์ ศิริวาจา มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร.327-1199 , 737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร.3269040

ที่ ทม 1504 / 3577

คณะกรรมการอุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๑1 สิงหาคม 2544

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี

ด้วย นายชวลวัฒน์ ศิริวาจา นักศึกษาระดับปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู – อาจารย์ที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา ” คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมจึงขอความอนุเคราะห์ท่านได้ โปรดอนุญาตให้นักศึกษาได้ทดลองใช้แบบสอบถามเพื่อการวิจัย ภายในสถานศึกษาของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่าน
มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 3271199, 7373000 ต่อ 3692

โทรสาร 3269040

ที่ ทม 1504 / 3577

คณะกรรมการอุดมศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๒1 สิงหาคม 2544

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกมหานคร

ด้วย นายชลวัฒน์ ศิริวาจา นักศึกษาระดับปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู – อาจารย์ที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา” คณะครุศาสตร์ อุดมศึกษาจึงขอความอนุเคราะห์ท่านได้ โปรดอนุญาตให้นักศึกษาได้ทดลองใช้แบบสอบถามเพื่อการวิจัย ภายในสถานศึกษาของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่าน
มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 3271199, 7373000 ต่อ 3692

โทรสาร 3269040

ที่ ทม 1504 / 4002

คณะกรรมการอุดมศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

17 กันยายน 2544

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน อธิบดีกรมอาชีวศึกษา

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
1. คำโครงวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 เล่ม
 2. ประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและคำโครงวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย นายชลวัฒน์ ศิริวาจา นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูอาจารย์ ที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา” และได้รับอนุมัติหัวข้อและคำโครงวิทยานิพนธ์แล้วเมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2544 ในการทำวิจัยเรื่องนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยโดยใช้แบบสอบถาม ภายในสถานศึกษาสังกัดหน่วยงานของท่าน คณะกรรมการอุดมศึกษา จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นักศึกษาทำการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยโดยใช้แบบสอบถามภายในสถานศึกษา สังกัดหน่วยงานของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่าน มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร.327-1199 , 737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 3269040

รายชื่อสถานศึกษาที่ต้องการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

โดย นายชลวัฒน์ สิริวาจา

.....

1. วิทยาลัยเทคนิคตราด
 2. วิทยาลัยเทคนิคจันทบุรี
 3. วิทยาลัยเทคนิคระยอง
 4. วิทยาลัยเทคนิคบ้านค่าย
 5. วิทยาลัยเทคนิคมาตาพุด
 6. วิทยาลัยเทคนิคสัตหีบ
 7. วิทยาลัยเทคนิคชลบุรี
 8. วิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา
 9. วิทยาลัยเทคนิคจุฬาภรณ์
 10. วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี
 11. วิทยาลัยเทคนิคบูรพาปราจีน
 12. วิทยาลัยเทคนิคนครนายก
 13. วิทยาลัยเทคนิคสระแก้ว
 14. วิทยาลัยสารพัดช่างตราด
 15. วิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี
 16. วิทยาลัยสารพัดช่างระยอง
 17. วิทยาลัยสารพัดช่างชลบุรี
 18. วิทยาลัยสารพัดช่างฉะเชิงเทรา
 19. วิทยาลัยสารพัดช่างปราจีนบุรี
 20. วิทยาลัยการอาชีพบ่อไร่
 21. วิทยาลัยการอาชีพสอยดาว
 22. วิทยาลัยการอาชีพนายายอาม
 23. วิทยาลัยการอาชีพแกลง
 24. วิทยาลัยการอาชีพบางละมุง
 25. วิทยาลัยการอาชีพพนัสสัณคัม
 26. วิทยาลัยการอาชีพพานทอง
 27. วิทยาลัยการอาชีพบางปะกง
 28. วิทยาลัยการอาชีพพนมสารคาม
 29. วิทยาลัยการอาชีพวังน้ำเย็น
 30. วิทยาลัยการอาชีพกบินทร์บุรี
 31. วิทยาลัยการอาชีพนครนายก
 32. วิทยาลัยการอาชีพองครักษ์
-

ที่ ศธ 0911/ 5289

กรมอาชีวศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ กทม. 10300

11 ตุลาคม 2544

เรื่อง อนุญาตให้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำวิทยานิพนธ์

เรียน คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

อ้างถึง หนังสือคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ที่ ทม 1504/4002 ลงวันที่ 17 กันยายน 2544

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

2. รายชื่อสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา ที่ใช้เก็บข้อมูล จำนวน 1 ชุด

ตามหนังสือที่อ้างถึง แจ้งว่า นายชลวัฒน์ ศิริวาจา นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตร
ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบัง มีความประสงค์จะเก็บข้อมูลในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา รวม 32 แห่ง เพื่อทำวิทยา
นิพนธ์ เรื่อง "ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ ที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษา
ของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา"

กรมอาชีวศึกษา พิจารณาแล้วอนุญาตให้ นายชลวัฒน์ ศิริวาจา ดำเนินการเก็บรวบรวม
ข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา จำนวน 32 แห่ง ตามรายชื่อที่
แนบได้

อนึ่ง แบบสอบถามที่กรมอาชีวศึกษาอนุญาตให้ใช้เก็บข้อมูล จะมีตราประทับและลายมือชื่อ
กำกับที่มุมบนด้านขวาของทุกแผ่น เพื่อเป็นต้นแบบในการเก็บข้อมูลต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และกรุณาส่งผลงานการทำวิทยานิพนธ์ให้กรมอาชีวศึกษาทราบใน
โอกาสต่อไปด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นางสิริรักษ์ รัชชุตานติ)

ศึกษานิเทศก์ 9 รักษาการในตำแหน่ง

หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์

ปฏิบัติราชการแทน อธิบดีกรมอาชีวศึกษา

หน่วยศึกษานิเทศก์

โทร. 0-2281-7166

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู – อาจารย์ที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษา
ของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้สอบถามความคิดเห็นของท่านที่มีต่อการเตรียมความพร้อม
เพื่อการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค กองการศึกษาอาชีพ
กรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12 ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ใน 4 ด้าน คือ
ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านการระดมทรัพยากร และด้านเทคโนโลยี
เพื่อการศึกษา

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของ
สถานศึกษา

ในฐานะที่ท่านเป็นผู้มีความเกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา จึงใคร่ขอความกรุณา
จากท่านได้ตอบแบบสอบถามให้ตรงกับสภาพความจริงมากที่สุด ผู้วิจัยขอรับรองว่าไม่มีผลต่อ
หน้าที่การงานและต่อตัวท่าน งานวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวางแผน เพื่อปรับปรุง
พัฒนาสถานศึกษา สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิคและกองการศึกษาอาชีพ กรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา
12 ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

ตอนที่ 1

ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () ที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงที่ได้ปฏิบัติ

1. ปัจจุบันท่านปฏิบัติงานในตำแหน่ง

() ผู้บริหารสถานศึกษา

() ครู - อาจารย์

2. สถานศึกษาที่ท่านปฏิบัติงานสังกัด

() กองวิทยาลัยเทคนิค

() กองการศึกษาอาชีพ

ตอนที่ 2

ความคิดเห็นที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิบัติการศึกษาของสถานศึกษา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงตามความคิดเห็นของท่านในช่องหมายเลข 1-5 โดยมีความหมายดังนี้

- 5 หมายถึง มีการเตรียมความพร้อมมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการเตรียมความพร้อมมาก
- 3 หมายถึง มีการเตรียมความพร้อมปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการเตรียมความพร้อมน้อย
- 1 หมายถึง มีการเตรียมความพร้อมน้อยที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อที่	สภาพการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิบัติการศึกษา	ระดับการเตรียมความพร้อม				
		5	4	3	2	1
5	มีการบูรณาการคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไว้ในทุกรายวิชา		✓			

หมายเหตุ จากตัวอย่างถ้าท่านใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่มีค่า 4 แสดงว่าความคิดเห็นของท่านที่มีต่อการเตรียมความพร้อมในระดับมาก

ข้อที่	สภาพการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษา	ระดับการเตรียมความพร้อม				
		5	4	3	2	1
	ด้านกระบวนการเรียนการสอน					
1	มีการจัดหลักสูตรโดยบูรณาการเนื้อหาสาระที่มีความสัมพันธ์กับสภาพชีวิตจริงและสอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียนและท้องถิ่น					
2	มีการจัดหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกเรื่องวิธีการเรียน และสรุปความรู้ด้วยตนเอง					
3	มีการจัดหลักสูตรที่ประกอบด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนได้เลือกตามความสนใจและความถนัด					
4	มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติจริง เพื่อให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น					
5	มีการบูรณาการ คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไว้ในทุกรายวิชา					
6	มีการจัดทำแผนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญทุกรายวิชา					
7	มีการนำแผนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญตามที่จัดทำไว้ไปใช้สอนอย่างเป็นรูปธรรม					
8	มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้ ผู้เรียนสำคัญที่สุดตามแผนการสอนที่ได้จัดทำไว้					
9	มีการนิเทศติดตามการใช้แผนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยคณะกรรมการที่สถานศึกษาแต่งตั้ง					
10	มีการจัดให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง					
11	มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้โดยเน้นที่พัฒนาการของผู้เรียน พฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมควบคู่กับการสอบความรู้					
12	มีการปรับเปลี่ยนกระบวนการสอนจากครูเป็นศูนย์กลางมาเป็นการสอนโดยนักเรียนเป็นศูนย์กลาง					
13	มีการจัดบรรยากาศภายในสถานศึกษาให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง					

ข้อที่	สภาพการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษา	ระดับการเตรียมความพร้อม				
		5	4	3	2	1
	ด้านบุคลากร					
1	มีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนเพื่อพัฒนาครู – อาจารย์ ให้มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติการสอน					
2	มีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาแก่บุคลากรภายในสถานศึกษา					
3	มีการจัดอบรมให้ความรู้แก่ครู – อาจารย์ ในเรื่องกระบวนการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ					
4	มีการจัดส่งครู – อาจารย์ ไปศึกษาดูงานในเรื่องการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอน					
5	มีการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำแผนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญแก่ครู – อาจารย์ โดยวิทยากรจากภายนอก					
6	มีการสนับสนุนครู – อาจารย์ เขียนแผนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญทุกรายวิชา					
7	มีการสนับสนุนให้ครู – อาจารย์ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ					
8	ครู – อาจารย์ มีการเตรียมตนเองให้มีความพร้อมในการบริการด้านความรู้					
9	ครู – อาจารย์ มีการเตรียมสื่อการเรียนรู้ ใบความรู้ วัสดุอุปกรณ์ ที่ใช้ประกอบกิจกรรมการเรียนรู้					
10	ครู – อาจารย์ มีการเปลี่ยนบทบาทจากผู้สอนเป็นนักจัดการเรียนรู้หรือเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้					
11	มีการอบรมให้ความรู้แก่ครู – อาจารย์ เกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง					
12	มีการสนับสนุนให้ครู – อาจารย์ นำกระบวนการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงไปใช้อย่างเป็นรูปธรรม					
13	มีการนิเทศ ติดตามการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงอย่างต่อเนื่อง					

ข้อที่	สภาพการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษา	ระดับการเตรียมความพร้อม				
		5	4	3	2	1
14	มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อฝึกและส่งเสริมคุณธรรม และจริยธรรมของผู้เรียน					
	ด้านการระดมทรัพยากร					
1	มีการเผยแพร่วิธีการจัดการศึกษาตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับรู้ และเข้าใจบทบาทหน้าที่ในการจัดการศึกษา					
2	ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกำหนดนโยบายการจัดกระบวนการเรียนรู้และเป็นแหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่น					
3	สถานศึกษากับองค์กรท้องถิ่นร่วมกันกำหนดหลักสูตรให้สอดคล้องกับเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่น					
4	สถานศึกษาให้ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน องค์กรท้องถิ่นมีส่วนร่วมรับผิดชอบจัดการศึกษาในรูปคณะกรรมการสถานศึกษา					
5	พ่อแม่ ผู้ปกครอง มีบทบาทโดยร่วมกับครูและผู้บริหารในการจัดกระบวนการเรียนการสอนทั้งที่บ้านและโรงเรียน					
6	สถานประกอบการ แหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่น ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในกระบวนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เต็มศักยภาพ					
7	สื่อมวลชนมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ และสนับสนุนกิจกรรมทางการศึกษาของสถานศึกษา					
8	องค์กรธุรกิจเอกชน เข้ามาจัดการศึกษาร่วมกับสถานศึกษาในรูปแบบของการเป็นวิทยากรพิเศษให้ความรู้เฉพาะทาง					
9	มีการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจให้บุคลากรในสถานศึกษา และชุมชนเห็นความสำคัญในการจัดการศึกษา					
10	สถานศึกษาประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถานศึกษาต่อชุมชนอย่างสม่ำเสมอ					

ข้อที่	สภาพการเตรียมความพร้อมเพื่อการปฏิรูปการศึกษา	ระดับการเตรียมความพร้อม				
		5	4	3	2	1
	ด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา					
1	มีการจัดหาสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้					
2	มีการจัดหาเครื่องมือ อุปกรณ์ที่ทันสมัยและเหมาะสมกับสื่อการเรียนการสอน					
3	มีเครื่องมือ อุปกรณ์ และสื่อการสอนมีจำนวนเพียงพอกับการใช้งาน					
4	มีห้องปฏิบัติการภาษาที่สามารถใช้งานได้ดีและมีจำนวนเพียงพอกับการใช้งาน					
5	มีห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์และเครื่องคอมพิวเตอร์เพียงพอสำหรับนักเรียนลงฝึกปฏิบัติครั้งละ 1 ห้องเรียน					
6	จัดให้มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ใ้บริการแก่นักเรียนอย่างทั่วถึง					
7	สถานศึกษาติดตั้งระบบอินเทอร์เน็ตและมีการเรียนการสอนอินเทอร์เน็ต					
8	มีการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองที่ประกอบด้วยสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย					
9	จัดให้มีเครื่องรับสัญญาณดาวเทียม ยู บี ซี และเคเบิลทีวีในห้องเรียนเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง					
10	จัดให้มีโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) เพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง					
11	จัดให้มีสื่อ วีดิทัศน์ วีดิโอซีดี ดีวีดี เพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง					

ขอขอบคุณทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ชลวัฒน์ ศิริวาจา

ผู้วิจัย

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - สกุล	นายชลวัฒน์ สิริวาจา
วัน เดือน ปีเกิด	วันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2501
สถานที่เกิด	อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี
ที่อยู่ปัจจุบัน	84/1 หมู่ที่ 3 ตำบลสุรศักดิ์ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี
สถานที่ทำงาน	วิทยาลัยเทคนิคตราด อำเภอเมือง จังหวัดตราด
ตำแหน่ง	ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ระดับ 7
ประวัติการศึกษา	ปีการศึกษา 2527 สำเร็จการศึกษา ศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ปีการศึกษา 2536 สำเร็จการศึกษา ครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ปีการศึกษา 2544 สำเร็จการศึกษา ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง